M 02

Memòria 2002

Informe anual de l'Ajuntament de Barcelona 2002

© Ajuntament de Barcelona
www.bcn.es (Ajuntament / Informació financera)

Edita: Gerència Municipal
Impressió: Imatge i Producció Editorial
Dipòsit legal: B. 24.778-2003
Exp.: 20030735

Informe Anual 2002

Memòria 2002

Ajuntament de Barcelona

Plenari del Consell Municipal

Alcalde de Barcelona		Excm. Sr. Joan Clos i Matheu (PSC)
1r tinent d'alcalde		Im. Sr. Francesc Xavier Casas i Masjoan (PSC)
2n tinent d'alcalde		Im. Sr. José Ignacio Cuervo i Argudín (PSC)
3r tinent d'alcalde		Im. Sr. Jordi Portabella i Calvete (ERC-EV)
4a tinenta d'alcalde		Ima. Sra. Imma Mayol i Beltrán (IC-V)
5a tinenta d'alcalde		Ima. Sra. Núria Carrera i Comes (PSC)
Regidors	PSC:	Ima. Sra. Marina Subirats i Martorí
		Ima. Sra. Maravillas Rojo i Torrecilla
		Im. Sr. Ernest Maragall i Mira
		Im. Sr. Ferran Mascarell i Canalda
		Ima. Sra. Lourdes Muñoz i Santamaria
		Im. Sr. Francisco Narváez i Pazos
		Im. Sr. Pere Alcober i Solanas
		Ima. Sra. M. Carmen San Miguel i Ruibal
		Ima. Sra. Catalina Carreras-Moysi i Carles-Tolrà
		Ima. Sra. M. Immaculada Moraleda i Pérez
		Im. Sr. Carles Martí i Jufresa
		Im. Sr. Vladimir de Semir i Zivojnovic
		Im. Sr. Manuel Pérez i Benzal
		Im. Sr. Albert Batlle i Bastardas
		Im. Sr. Jordi Hereu i Boher
		Im. Sr. Ferran Julián i González
	CIU	Im. Sr. Joan Puigdollers i Fargas
		Ima. Sra. Magdalena Oranich i Solagran
		Im. Sr. Eduard García Plans
		Ima. Sra. Joana M. Ortega i Alemany
		Im. Sr. Josep Gascón i Castillo
		Im. Sr. Joaquim Forn i Chiariello
		Ima. Sra. Teresa M. Fandos i Payà
		Ima. Sra. Sònia Recasens i Alsina
		Im. Sr. Jaume Ciurana i Llevadot
		Ima. Sra. Carme Servitje i Mauri
	PP:	Im. Sr. Emilio Álvarez i Pérez-Bedia
		Im. Sr. Antonio Ainoza i Cirera
		Ima. Sra. M. Ángeles Tresserra i Soler
		Im. Sr. Miguel E. Arredonda Palacio-Valdés
		Im. Sr. Jordi Cornet i Serra
		Ima. Sra. Emma Balseiro i Carreiras
	ERC-EV:	Im. Sr. Jesús Maestro i Garcia
		Ima. Sra. Roser Veciana i Olivé
	IC-V:	Im. Sr. Eugeni Forradellas i Bombardó

Comissió de govern

President	Excm. Sr. Joan Clos i Matheu
Membres	Im. Sr. Francesc Xavier Casas i Masjoan
	Im. Sr. José Ignacio Cuervo i Argudín
	Im. Sr. Jordi Portabella i Calvete
	Ima. Sra. Imma Mayol i Beltrán
	Ima. Sra. Núria Carrera i Comes
	Ima. Sra. Marina Subirats i Martorí
	Ima. Sra. Maravillas Rojo i Torrecilla
	Im. Sr. Ernest Maragall i Mira
	Im. Sr. Ferran Mascarell i Canalda
	Ima. Sra. Lourdes Muñoz i Santamaria
	Im. Sr. Francesc Narváez i Pazos
	Im. Sr. Pere Alcober i Solanas
	Ima. Sra. M. Carmen San Miguel i Ruibal
	Ima. Sra. Catalina Carreras-Moysi i Carles-Tolrà
	Ima. Sra. M. Immaculada Moraleda i Pérez
	Im. Sr. Carles Martí i Jufresa
	Im. Sr. Vladimir de Semir i Zivojnovic
	Im. Sr. Manuel Pérez i Benzal
	Im. Sr. Albert Batlle i Bastardas
	Im. Sr. Jordi Hereu i Boher
	Im. Sr. Ferran Julián i González
	Im. Sr. Jesús Maestro i Garcia
	Ima. Sra. Roser Veciana i Olivé
	Im. Sr. Eugeni Forradellas i Bombardó

Sumari

8 Presentació de l'alcalde

11 Presentació

17 1. Organització política i administrativa de l'Ajuntament de Barcelona

1.1. Estructura del govern municipal

1.2. Organització gerencial del govern municipal

22 2. L'economia de Barcelona durant el 2002

2.1. Context internacional en què s'ha desenvolupat l'economia de Barcelona i de l'entorn metropolità

2.2. Activitat industrial i tràfic de mercaderies

2.3. Transport de viatgers i activitat turística

2.4. Consum i preus

2.5. Construcció i preus del mercat immobiliari

2.6. Principals magnituds del mercat laboral

29 3. L'Ajuntament de Barcelona i els seus serveis

3.1. Introducció

3.2. Els serveis al ciutadà

3.3. Els serveis de la ciutat

3.4. Promoció de l'activitat econòmica de Barcelona

48 4. Informe de gestió

4.1. Recursos humans

4.2. Ingressos corrents

4.3. Despeses corrents

4.4. Inversions

4.5. Finançament

4.6. Perspectives

63 5. Estats i comptes anuals de l'exercici 2002 juntament amb l'informe d'auditoria

93 6. Comptes anuals consolidats de l'exercici 2002 juntament amb l'informe d'auditoria

129 7. Informació dels últims cinc anys

Presentació

Joan Clos i Matheu, Alcalde de Barcelona

És un plaer presentar l'Informe Anual de l'Ajuntament de Barcelona de l'exercici 2002, que ofereix una visió de la conjuntura econòmica de la ciutat, dels serveis que prestem als ciutadans, de la situació financera de l'Ajuntament i de les seves perspectives de futur.

Barcelona viu un moment crucial de canvi propiciat per dues qüestions clau. D'una banda, la transició d'una ciutat eminentment industrial i manufacturera a una ciutat de coneixement, terciària. Anem aconseguint amb èxit la transició cap a l'especialització en serveis, en activitats vinculades al coneixement, en recerca, en noves tecnologies. Les dades d'ocupació més recents il·lustren clarament aquesta tendència.

En una situació d'alentiment de l'economia com és l'actual, Barcelona està ben posicionada i continua creixent gràcies al fet de posar tots els elements necessaris per consolidar aquesta tendència i a una aposta decidida per la inversió pública, amb una important transformació sobre la base de la millora de les infraestructures.

Una inversió pública, el segon element clau, en infraestructures que suposen en conjunt el projecte de transformació urbana més important d'Europa. L'ambiciós projecte de Llevant —infraestructures del 2004— i la forta inversió en l'ampliació de l'aeroport, el port, la zona logística, la Fira i el tren d'alta velocitat, així com en la millora del transport públic urbà amb la construcció de la línia 9 del metro i els tramvies del Llobregat i el Besòs, representen una inversió pública amb un clar efecte contracíclic. Un efecte que assegura unes bones perspectives econòmiques.

L'àrea entre el riu Besòs, el litoral i el principi de la Diagonal havia estat tradicionalment el racó dels mals endreços metropolità, amb infraestructures energètiques i de sanejament que resulten imprescindibles. S'impulsa un programa d'inversions per convertir aquest espai en un front litoral de primer ordre, amb parcs, platges, un port esportiu, centres de convencions i congressos, hotels i una zona universitària. I l'ampliació de la zona logística, l'aeroport i el port amb l'objectiu de potenciar Barcelona com a àrea logística del sud d'Europa.

A més, en el 2002 l'Ajuntament de Barcelona ha arribat a un acord amb el Ministeri de Foment i la Generalitat de Catalunya per al desenvolupament de les actuacions relatives a la xarxa d'alta velocitat a la ciutat de Barcelona i per promoure i gestionar la transformació urbanística derivada de la remodelació en la zona de La Sagrera-Sant Andreu, on es construirà una estació intermodal en què coexistiran el tren d'alta velocitat, la xarxa de ferrocarrils de rodalies, regionals i de mercaderies i el transport públic urbà.

I tot això es fa amb la iniciativa de la ciutat, sense ser la capital de l'Estat, assumint amb ple convenciment el lideratge en qüestions que considerem fonamentals no solament per al desenvolupament de Barcelona i la regió metropolitana, sinó per a tot el país.

Una ciutat no pot avançar i modernitzar-se únicament amb la creació de noves infraestructures i amb canvis urbanístics. Tot això serviria de poc si no s'acompanyés amb l'afany constant per assegurar un alt grau d'integració social, basat en el respecte a la pluralitat i la diversitat dels ciutadans i les ciutadanes, i amb la participació i complicitat entre l'Administració local i la societat civil. Una ciutat en què es continuï garantint la qualitat, el progrés i el benestar per a tothom.

Barcelona, el 2002, ha avançat en aquest àmbit, i així ha fet realitat l'equació ineludible entre prosperitat i solidaritat.

Joan Clos
Alcalde de Barcelona

Presentació

Ernest Maragall i Mira, Regidor de Presidència i Hisenda

Marc econòmic

Malgrat el baix creixement del conjunt de l'economia internacional, l'economia espanyola ha augmentat un 2% l'any 2002, més del doble del creixement de l'economia de la zona euro. El creixement de l'economia de Barcelona és conseqüència de la formació bruta de capital, incloent-hi la inversió pública, d'un cert augment de l'exportació i de l'impuls del sector terciari.

El tràfic de mercaderies al port de Barcelona ha registrat un creixement del 4%, resultat de la progressiva recuperació de l'activitat comercial, i els elements més dinàmics són les importacions d'hidrocarburs i de càrrega general. El 2002 l'aeroport de Barcelona ha sobrepassat el màxim històric de 21 milions de passatgers anuals, assolit l'estiu del 2001. El descens del nombre de passatgers en els vols interiors a causa de la situació econòmica s'ha compensat amb l'increment en el nombre de viatgers en els vols internacionals. El nombre de pernoctacions als hotels de la ciutat ha crescut el 9,1%, i s'ha assolit la xifra de 8,7 milions.

Aeroport

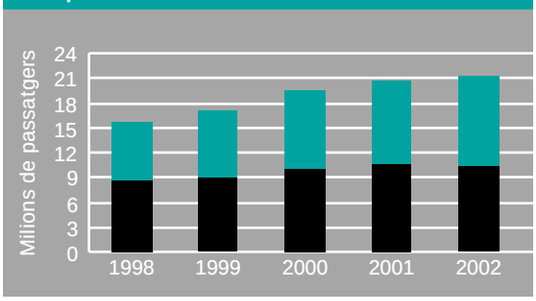

Port: tràfic de contenidors

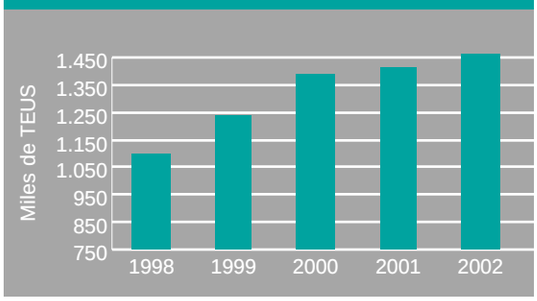

■ Interior ■ Internacional

Un dels motors del creixement de l'economia de Barcelona ha estat el sector de la construcció tant pública com privada. El nombre d'habitatges iniciats ha augmentat el 5,4% el 2002. Malgrat l'increment de la taxa d'atur registrada, des del 6% al final de 2001 fins al 6,4% al final de 2002, ha continuat augmentant l'oferta de treball a Barcelona, tal com reflecteix el nombre de treballadors afiliats a la seguretat social.

Treballadors afiliats a la Seguretat Social

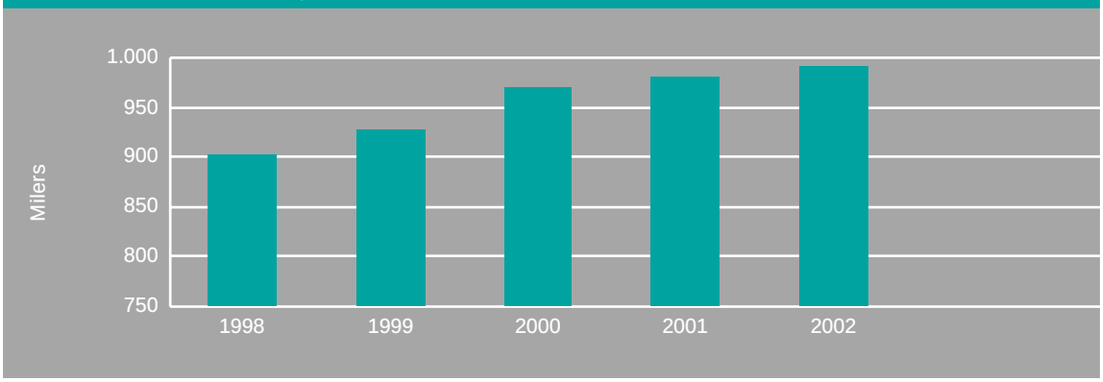

Barcelona de Serveis Municipals

L'Ajuntament de Barcelona presta determinats serveis a través d'empreses i instituts a fi de millorar-ne l'eficàcia mitjançant l'especialització funcional. La complexitat i la diversitat que han adquirit algunes activitats fan que aquestes s'hagin de coordinar més bé i que calgui reforçar-ne els serveis corporatius. Per aquest motiu, amb efecte des de l'1 de gener de 2003, Barcelona de Serveis Municipals, SA (antigament, Societat Municipal d'Aparcaments i Serveis, SA) agrupa les activitats relacionades amb la mobilitat –com són aparcaments, estacions d'autobusos, grua i zona blava– i amb el lleure –com ara el Zoo de Barcelona, el Parc del Tibidabo, les instal·lacions olímpiques, etc.–, i cal tenir en compte que aquestes activitats engloben, a més a més, aspectes com la conservació, la investigació, l'educació i els esports, entre d'altres, i serveis en general que presta l'Ajuntament de Barcelona finançats, en part o totalment, amb ingressos comercials.

Barcelona de Serveis Municipals, SA procedeix de la fusió per absorció de la Societat Municipal d'Aparcaments i Serveis, SA, Parc Zoològic de Barcelona, SA i Barcelona Promocions d'Instal·lacions Olímpiques, SA; i de l'adquisició de les participacions que l'Ajuntament de Barcelona té a Mercabarna, SA, Serveis Funeraris de Barcelona, SA, Tractament i Selecció de Residus, SA, Clavegueram de Barcelona, SA, Túnels i Accessos de Barcelona, SA, Catalana d'Iniciatives, CR, SA i Nexus Capital, SA.

Evolució econòmica de l'Ajuntament de Barcelona

En el període 2000-2003 es preveuen unes despeses de capital de 2.150 milions d'euros, de les quals en els primers tres anys s'ha realitzat el 69%. Aquestes despeses s'han destinat a la renovació urbana i la dotació d'equipaments en els districtes; a l'obtenció i la urbanització de sòl; a la millora de la mobilitat; al medi ambient, amb inversions en zones verdes, energies renovables i ecoparcs; a equipaments culturals, esportius, educatius i escoles bressol; i a actuacions a Montjuïc, al Tibidabo i al triangle comprès entre el riu Besòs, el litoral i la Diagonal.

Despeses i ingressos de capital

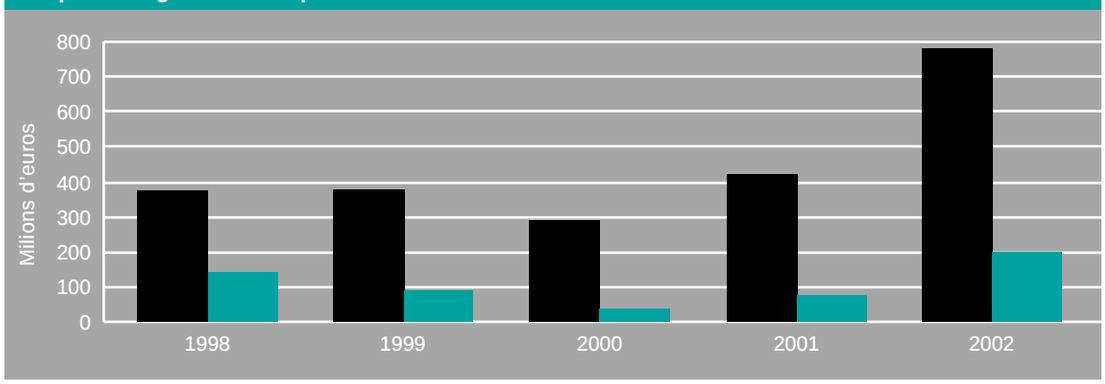

■ Despeses de capital ■ Ingressos de capital

Les despeses de capital s'han finançat amb l'estalvi net generat i amb els ingressos de capital provinents de fons europeus i de la cessió de béns patrimonials. Respecte a l'estalvi brut, s'ha d'indicar que els ingressos corrents han augmentat el 7,2%, gràcies a la gestió feta i a les millores introduïdes en la recaptació d'impostos, i també a l'increment de la participació en els ingressos de l'Estat, d'acord amb el creixement del PIB. Les despeses corrents han augmentat el 7,6%. El percentatge que l'estalvi brut representa sobre els ingressos corrents ha estat del 26,2% el 2002. En la despesa corrent, cal destacar l'esforç fet per millorar la qualitat dels serveis. Tot i que l'increment de la despesa corrent abans d'interessos ha estat del 9,5%, aquest creixement ha quedat parcialment compensat per la disminució en un 13,5% de la despesa financera.

Ingressos i despeses corrents

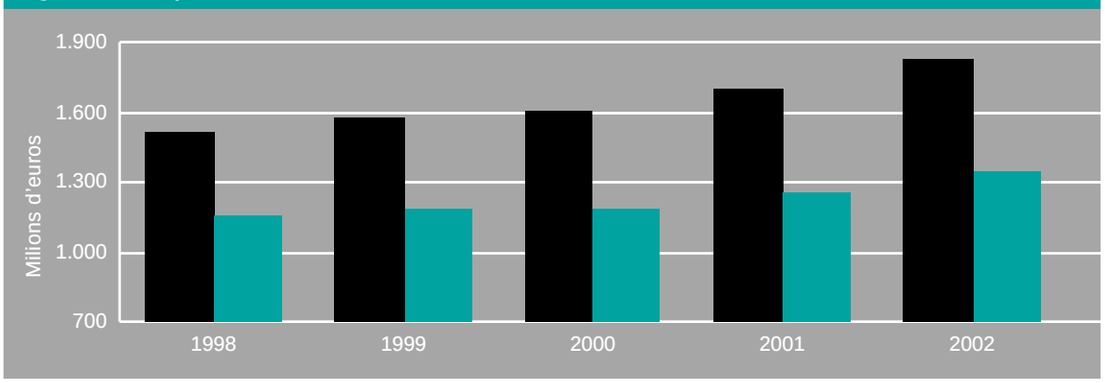

■ Ingressos corrents ■ Despeses corrents

L'endeutament del grup Ajuntament de Barcelona ha augmentat en 134 milions d'euros l'any 2002, a conseqüència de l'esforç inversor que es realitza a l'àrea del Besòs. No obstant això, l'endeutament en els últims tres anys ha disminuït en 117 milions d'euros, per la qual cosa el deute al final de 2002 era un 8% inferior al deute al final de 1999. Respecte a la disminució del deute en 117 milions d'euros, el deute consolidat de l'Ajuntament de Barcelona i les empreses i instituts que presten els seus serveis finançats majoritàriament amb transferències corrents de l'Ajuntament, disminueix en

Endeutament

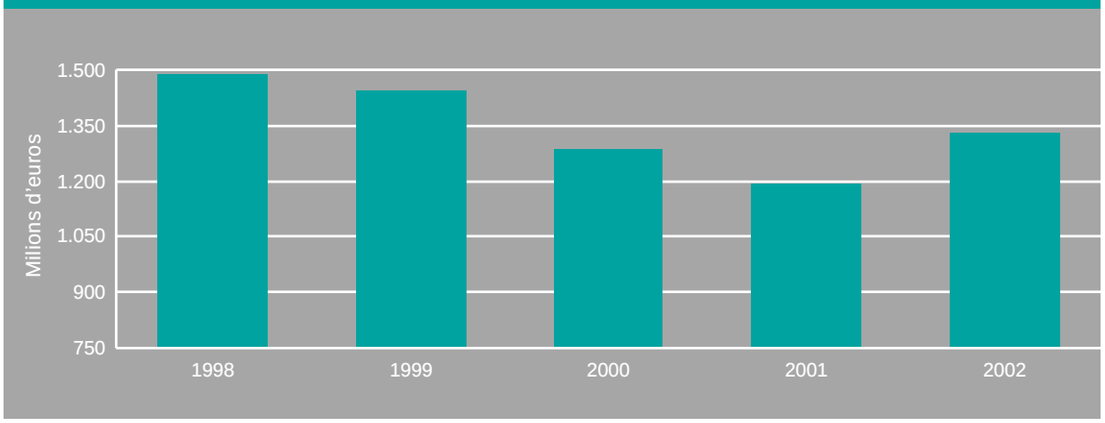

161 milions d'euros, mentre que el deute consolidat de les empreses i instituts que financen els serveis que presten amb ingressos comercials augmenta en 44 milions d'euros.

Una vegada més, cal agrair a totes les persones que treballen a la nostra organització l'esforç continuat que es posa de manifest a través de la seva dedicació, el qual ha permès a l'Ajuntament de Barcelona obtenir els seus objectius socials i econòmics i, alhora, millorar la prestació dels seus serveis i l'atenció als ciutadans de Barcelona.

Ernest Maragall Mira
Regidor de Presidència i Hisenda

1

Organització política i administrativa de l'Ajuntament de Barcelona

1.1. Estructura del govern municipal

Les competències de l'alcalde comprenen la gestió ordinària del govern municipal, la representació del municipi i la presidència dels òrgans col·legiats municipals.

La Comissió de Govern és presidida per l'alcalde, que designa els regidors de la coalició de govern que la componen. La Comissió de Govern es reuneix un cop al mes. Depenent del tema i del seu import, la Comissió aprova, o examina i informa sobre els assumptes inclosos a l'ordre del dia del Plenari del Consell Municipal. Prèviament, aquests han estat preparats i informats pel Comitè Executiu.

El Consell Municipal és el màxim òrgan de representació política dels ciutadans en el govern de la ciutat; es reuneix mensualment en sessió ordinària. Les sessions són obertes als ciutadans i als mitjans de comunicació.

Els regidors són escollits pels ciutadans cada quatre anys, d'acord amb un sistema de representació proporcional. Les darreres eleccions es van celebrar l'any 1999 i les properes se celebraran el 25 de maig de 2003. L'actual composició política, on el PSC governa en coalició amb ERC-EV i IC-V amb un total de 25 regidors dels 41 que componen el Consistori, és la següent:

	Nombre de regidors
PSC- Partit dels Socialistes de Catalunya	20
CiU - Convergència i Unió	10
PP - Partit Popular	6
ERC-EV - Esquerra Republicana - Els Verds	3
IC-V - Iniciativa per Catalunya - Verds	2
	41

El Consell Municipal elegeix l'alcalde i aprova el pressupost, els comptes anuals, les ordenances i els plans urbanístics.

El Consell Municipal funciona en Plenari i en comissions. Hi ha deu comissions permanents sectorialitzades que són òrgans de discussió, estudi, informe i dictamen dels assumptes del seu propi àmbit i que s'han de sotmetre al Plenari del Consell Municipal. Constitueixen un primer òrgan d'informació i seguiment de les polítiques municipals. Amb l'entrada en vigor del nou reglament orgànic municipal, conseqüència de l'aprovació de la Carta Municipal de Barcelona, aquestes comissions assumeixen competències decisòries i de control, a més de les informatives. Poden autoritzar i adjudicar tot tipus de contractes administratius i privats a celebrar per l'Ajuntament sempre que el seu import sigui inferior al 20% dels recursos ordinaris del pressupost, així com realitzar l'aprovació inicial d'ordenances i reglaments relatius al respectiu àmbit d'actuació.

Aquestes comissions estan formades per regidors de tots els grups polítics amb representació al Consistori, que actuen amb vot ponderat. El seu president és escollit pel Plenari del Consell Municipal i les seves sessions són públiques i de periodicitat mensual. Les comissions informatives aprovades en el Plenari del Consell Municipal celebrat el 16 de juliol de 1999 són les següents:

Àmbit d'actuació	
Presidència i Hisenda	Política fiscal, financera i pressupostos.
Promoció Econòmica, Ocupació, Turisme i Comerç	Promoció econòmica de la ciutat, foment d'iniciatives empresarials i d'ocupació, turisme i comerç.
Infraestructures i Urbanisme	Polítiques d'equilibri territorial, urbanisme.
Política de Sòl i Habitatge	Promoció de l'habitatge, sòl destinat a habitatge social.
Benestar Social	Assistència social, salut pública i esports.
Educació i Cultura	Educació i política cultural.
Joventut i Drets Civils	Política de joventut i drets civils.
Sostenibilitat i Ecologia Urbana	Política mediambiental, sostenibilitat i ecologia.
Serveis Urbans i Manteniment	Plans de manteniment de la ciutat i serveis urbans.
Seguretat i Mobilitat	Seguretat ciutadana, protecció civil, transport públic i regulació del trànsit.

La descentralització en l'àmbit territorial és configurada pels deu districtes en què es divideix la ciutat. El màxim òrgan de cada districte és el Consell de Districte, presidit per un regidor nomenat per l'alcalde i format per quinze consellers designats pels grups municipals d'acord amb els vots obtinguts per cada grup en el districte.

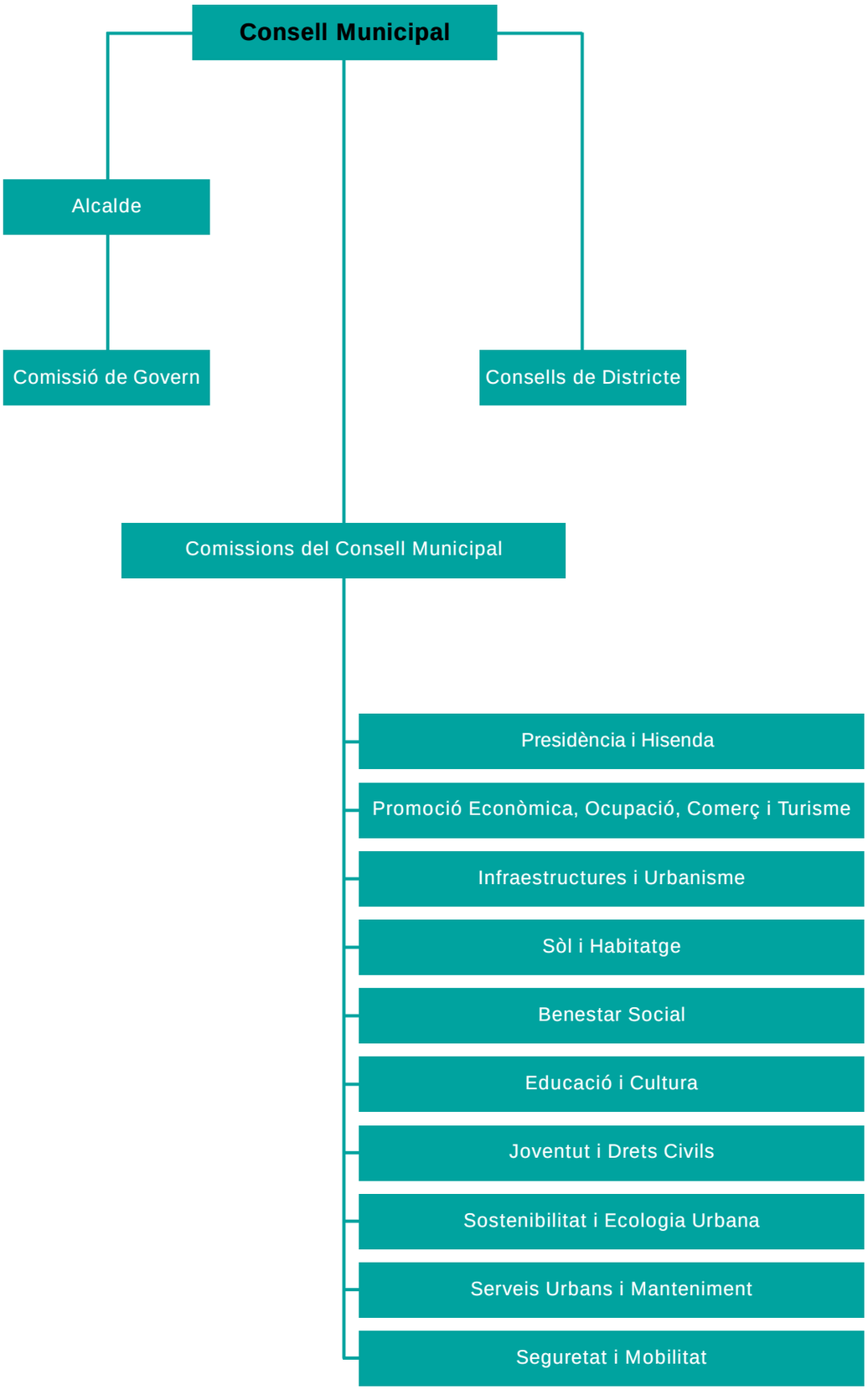
Consell Municipal
Alcalde
Comissió de Govern
Consells de Districte
Comissions del Consell Municipal
Presidència i Hisenda
Promoció Econòmica, Ocupació, Comerç i Turisme
Infraestructures i Urbanisme
Sòl i Habitatge
Benestar Social
Educació i Cultura
Joventut i Drets Civils
Sostenibilitat i Ecologia Urbana
Serveis Urbans i Manteniment
Seguretat i Mobilitat

1.2. Organització gerencial del govern municipal

El nivell executiu de l'Administració municipal està dividit funcionalment en cinc sectors d'actuació: Serveis Generals, Serveis Personals, Manteniment i Serveis, Via Pública i Urbanisme; i territorialment en deu districtes. Cada sector d'actuació i cada districte és dirigit per un gerent, i es dota de l'estructura organitzativa i dels recursos necessaris per al desenvolupament de les seves funcions. La direcció executiva de l'Administració municipal és a càrrec del gerent municipal, dels gerents de sector i de districte.

El Comitè Executiu és l'òrgan col·legiat de direcció de l'Administració executiva. És presidit per un regidor delegat per l'alcalde i el gerent municipal n'és el vice-president. És integrat per tots els gerents de sector i de districte i les seves principals funcions són: a) coordinar les actuacions dels diferents sectors d'actuació; b) establir criteris generals de gestió; c) preparar i informar sobre els assumptes que hagin de ser sotmesos als diferents òrgans col·legiats de govern; i d) informar els gerents de les orientacions polítiques i de les prioritats del govern municipal.

Els instituts municipals –organismes autònoms dependents de l'Ajuntament– i les societats municipals –societats anònimes en el capital de les quals l'Ajuntament participa parcialment o totalment– s'integren funcionalment en l'àmbit d'un dels sectors d'actuació d'acord amb els serveis que presten, i es coordinen amb el gerent del sector en qüestió.

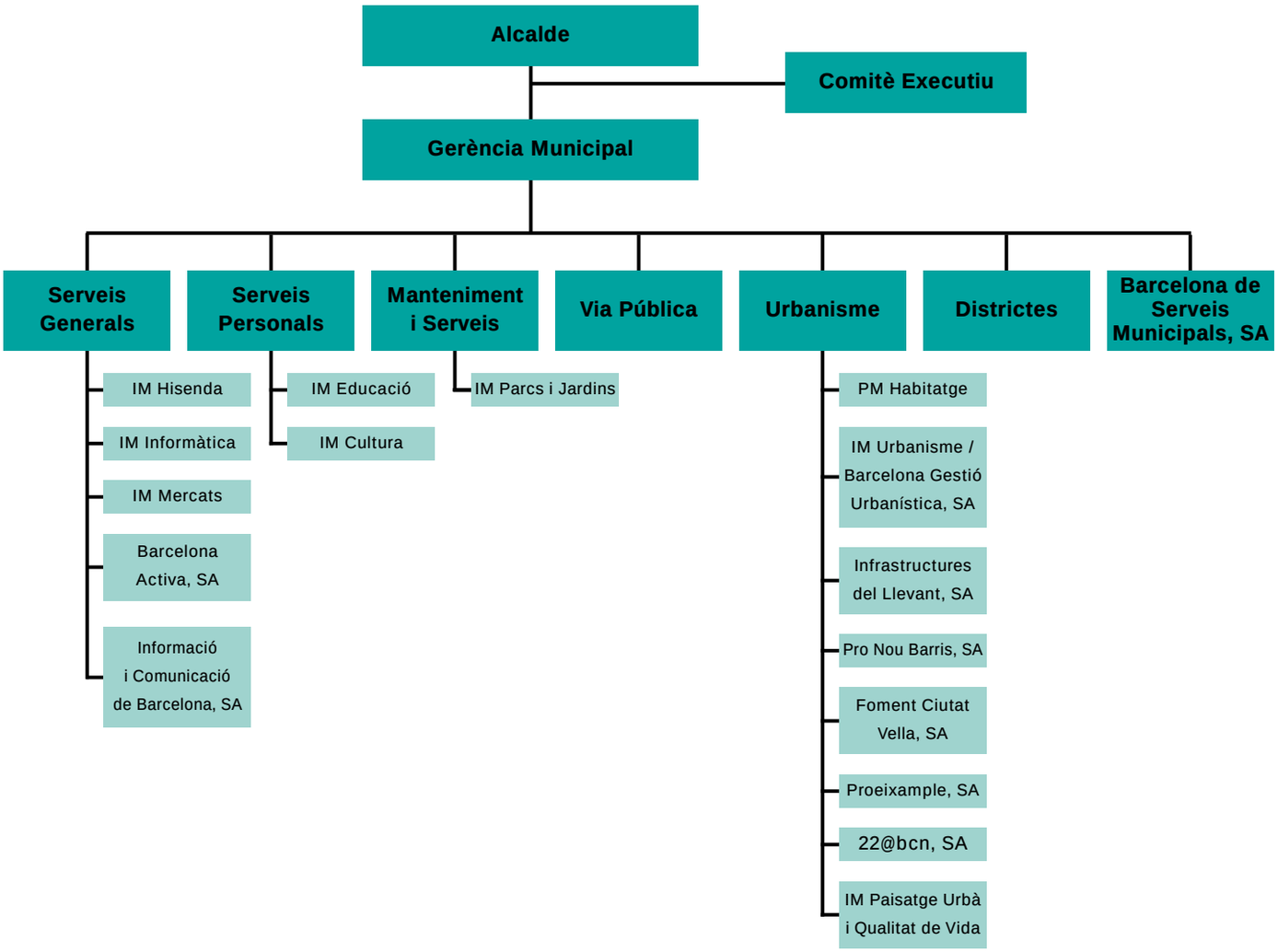
Alcalde
Comitè Executiu
Gerència Municipal
Serveis Generals
Serveis Personals
Manteniment i Serveis
Via Pública
Urbanisme
Districtes
Barcelona de Serveis Municipals, SA
IM Hisenda
IM Informàtica
IM Mercats
Barcelona Activa, SA
Informació i Comunicació de Barcelona, SA
IM Educació
IM Cultura
IM Parcs i Jardins
PM Habitatge
IM Urbanisme / Barcelona Gestió Urbanística, SA
Infrastructures del Llevant, SA
Pro Nou Barris, SA
Foment Ciutat Vella, SA
Proeixample, SA
22@bcn, SA
IM Paisatge Urbà i Qualitat de Vida

2

L'economia de Barcelona durant el 2002

2.1. Context internacional en què s'ha desenvolupat l'economia de Barcelona i de l'entorn metropolità

En el 2002, a la posada en circulació de l'euro –amb implicacions directes per a les economies privades d'uns 300 milions d'europeus–, cal afegir-hi la inestabilitat i el clima d'incertesa que s'ha generalitzat en diverses zones del món arran de l'onze de setembre. Un clima que s'ha anat realimentant amb la intervenció militar dels Estats Units a l'Afganistan, el conflicte sempre latent entre l'Índia i el Pakistan, l'escalada de la tensió amb el règim iraquià i l'enquistament del conflicte d'Orient Mitjà, per citar només conflictes que poden desestabilitzar una zona especialment sensible per la importància estratègica que té com a proveïdora de petroli de les economies occidentals. Efectivament, la conjuntura econòmica mundial del 2002 no es pot explicar sense referir-nos a aquest entorn i també, la qual cosa no és menys important, a la crisi de confiança que ha ensorrat les cotitzacions d'empreses de primera línia mundial en sortir a la llum la utilització de pràctiques comptables incorrectes, a la crisi argentina i al temor de contagi al Brasil, al progressiu deteriorament de les expectatives de creixement de l'economia europea, etc.

Enmig d'aquest panorama que ha emmarcat la conjuntura internacional, els aspectes més esperançadors es limitaven als símptomes d'una lleu recuperació de l'economia nord-americana, amb un creixement mitjà del PIB del 2,5%, impulsat pel consum privat i la despesa pública en un entorn de tipus d'interès a la baixa. Contràriament, l'economia europea ha registrat el creixement anual més feble d'ençà del 1993, inferior a l'1%, penalitzat per l'estancament a la vora de la recessió d'Alemanya i el quasi-estancament del PIB italià. De la resta dels països amb més pes econòmic de la Unió Europea, el Regne Unit i Espanya, amb taxes de creixement a la ratlla del 2%, han estat els més destacats, alhora que França tanca el 2002 amb un ritme de creixement del PIB lleument supe-

rior a la mitjana europea. Quan tot just es comencen a conèixer dades provisionals del primer trimestre, les previsions inicials per al 2003, orientades lleument a l'alça, possiblement s'hauran de revisar cap a ritmes de creixement semblants als d'un any abans.

Pel que fa a l'evolució de l'economia espanyola durant el 2002, s'estima un creixement mitjà del PIB del 2%. Un ritme de creixement que es manté, pel que fa a la demanda, gràcies a l'augment de la despesa pública en consum i la inversió en construcció. L'aportació de la demanda interna al creixement del PIB s'ha vist retallada pel saldo negatiu del sector exterior, afectat per l'atonia de les exportacions i el turisme i l'encariment de les importacions energètiques. Pel que fa a l'oferta, el creixement de l'economia espanyola s'ha basat fonamentalment en la construcció i en els serveis. En la indústria, cal diferenciar entre el lleu retrocés de les branques manufactureres i el fort creixement de les productores d'energia. Unes dinàmiques semblants a les registrades per l'economia catalana amb l'excepció del fort creixement de la producció agrícola i ramadera després d'un 2001 especialment negatiu.

2.2. Activitat industrial i tràfic de mercaderies

El creixement de l'economia metropolitana s'ha vist especialment afectat per l'impacte que ha tingut sobre l'activitat industrial la pèrdua d'impuls de la demanda interna i l'estancament de les exportacions de productes manufacturats. Tot i que la despesa en consum ha mantingut un ritme expansiu notablement alt gràcies a l'impuls del sector públic, la inversió empresarial en béns d'equipament ha estat especialment afectada per la incertesa que ha dominat l'escena internacional i, molt especialment, per la crisi econòmica i financera d'Argentina i per la contínua desacceleració del ritme expansiu de l'economia europea.

Després de tres trimestres consecutius de creixement nul o lleument negatiu de l'activitat manufacturera, la variació del PIB industrial corresponent al segon semestre de l'any ha estat moderadament positiva. Un dinamisme que se sosté bàsicament en el sector energètic, en la construcció i en la reposició d'estocs.

A la creixent feblesa de la demanda, tant interna com externa, i a l'augment de la competència –els dos factors que, segons l'opinió dels empresaris industrials de la regió metropolitana, més han frenat l'expansió del seu volum de negoci–, cal afegir-hi les tensions de preus que s'han viscut en el mercat internacional del petroli i el progressiu enfortiment de l'euro davant del dòlar. Si els dos primers incideixen directament sobre una menor demanda dels seus productes, els dos darrers perjudiquen la competitivitat via preus de la producció autòctona. En definitiva, es tracta d'obstacles que s'afegeixen a la incipient recuperació de l'activitat industrial i que fan més difícil capgirar l'evolució de l'ocupació sectorial, una evolució que al llarg de l'any ha estat especialment negativa en el sector tèxtil, confecció i pell, i en segments molt concrets de la metal·lúrgia.

En consonància amb la trajectòria moderadament expansiva del consum intern i amb la lleu recuperació de l'activitat industrial registrada durant els darrers mesos de l'any, el port de Barcelona ha tingut durant el 2002 un increment del tràfic de mercaderies de prop del 4%, dos

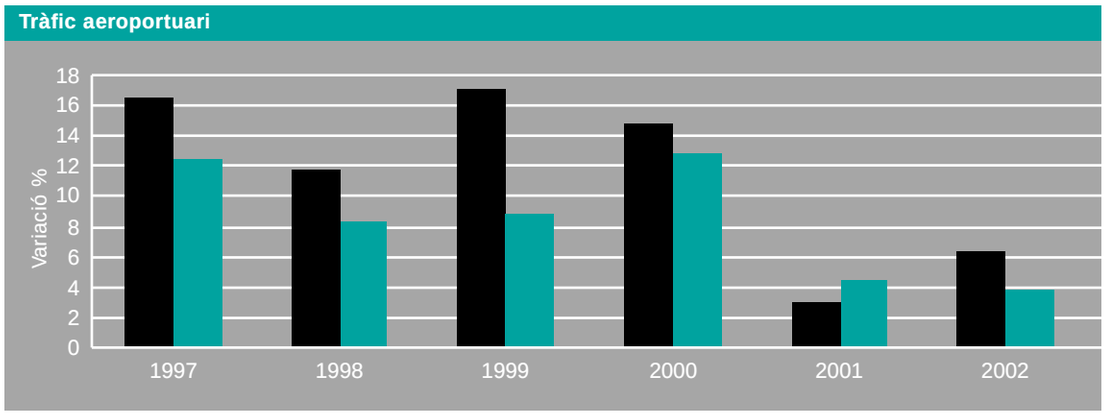

punts menys que un any abans. L'increment s'ha concentrat en la importació de gas natural i carburants per a l'automoció i també en el tràfic de càrrega general. Els sòlids a granel, com ara els adobs i el ciment, han estat les càrregues més recessives del tràfic portuari.

2.3. Transport de viatgers i activitat turística

El transport de viatgers de llarga distància amb sortida de Barcelona o arribada a la ciutat durant el 2002 presenta dues cares força diferents pel que fa a taxes de creixement. D'una banda, l'aeroport assoleix un nou màxim històric, ja que supera els 21,3 milions de passatgers, gràcies a un increment del 2,9%. Alhora, el volum de passatgers que han viatjat per via marítima ha crescut més d'un 17%. Un increment imputable en primer lloc a l'expansió del nombre de clients de creuers i, en segon lloc, a l'èxit de la línia Barcelona-Gènova. L'atractiu turístic creixent de Barcelona juntament amb les reticències de molts viatgers de visitar alguns dels centres turístics tradicionals de la Mediterrània Oriental per qüestions de seguretat, són els principals factors que expliquen aquest dinamisme.

La desacceleració del trànsit aeri no es pot desligar de factors tan diversos com ara la crisi de confiança en el transport aeri que ha acompanyat molts viatgers d'ençà de l'onze de setembre, l'atonia del creixement econòmic mundial, i la seva incidència sobre els beneficis i les despeses de les empreses, i la reducció del nombre de vols –especialment en el mercat interior– per concentrar l'oferta en les línies més rendibles. Així, el resultat al final de l'any ha estat d'un retrocés del 3,2% del nombre de passatgers de vols interiors, sense comptar els de la línia Barcelona-Madrid. Contràriament, el nombre de passatgers de vols internacionals ha acumulat un increment de prop del 8%, en la mateixa línia d'expansió d'un any abans; un augment concentrat bàsicament en les destinacions dins de la Unió Europea i esperonat per viatges d'oci amb companyies de baix cost.

Pel que fa a la mobilitat diària amb transport públic al conjunt de la regió metropolitana, les dades del 2002 recullen encara l'impuls derivat de la progressiva implantació de la integració tarifària, especialment en algunes línies de rodalies. A banda d'aquest fet, l'augment general del nombre d'usuaris s'explica també per la millora i l'ampliació de l'oferta en alguns segments del

Activitat turística: pernoctacions als hotels

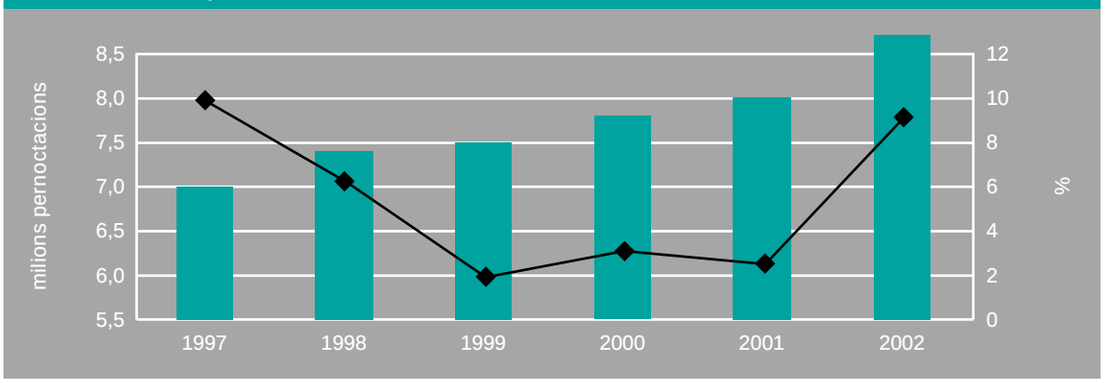

Nombre de pernoctacions — Variació interanual

servei i, òbviament, per l'augment de la demanda de mobilitat associada a l'increment de l'ocupació i del turisme.

Precisament, una de les activitats econòmiques més expansives durant l'any passat ha estat l'hotelera i la de la resta d'activitats relacionades amb l'atenció i els serveis als visitants. Les més de 36.000 places hoteleres de què disposa Barcelona –una oferta en contínua expansió que els darrers tres anys s'ha incrementat a un ritme anual del 8%– han permès allotjar gairebé 3,6 milions de visitants que, amb una estada mitjana de 2,4 nits per persona, han generat 8,7 milions de pernoctacions, un 9,1% més que un any enrere. Aquest volum de negoci hoteler, que marca un nou màxim històric, s'ha assolit gràcies a l'impuls conjunt tant del segment de viatges d'oci com dels que es desplacen per motius professionals i de negocis en general.

De ben segur que una bona part d'aquest increment s'ha d'imputar a la imatge de Barcelona com a destinació turística atractiva i raonablement segura en moments d'incertesa global, especialment per als importants mercats emissors més propers, l'espanyol i l'europeu. A banda d'aquest factor exogen i relativament subjectiu, el sector turístic barceloní s'ha de felicitar per l'èxit obtingut amb la celebració de l'Any Gaudí. Ho avala, a més de l'afluència de visitants als diferents actes, exposicions i tota mena d'activitats relacionades amb l'obra de l'arquitecte, l'excel·lent valoració que els visitants han atorgat a l'oferta arquitectònica i cultural de la ciutat. Segons els resultats de l'enquesta d'activitat turística, el grau de satisfacció revelat pels visitants ha estat, en general i per a la majoria d'equipaments i serveis que els ofereix la ciutat, superior al de l'any anterior.

2.4. Consum i preus

Com ja s'ha avançat, el creixement de la despesa privada en consum ha traçat una trajectòria de desacceleració a mesura que avançava l'any. Aquesta contenció de la despesa privada ha estat una característica comuna al conjunt de l'economia espanyola i a una bona part de l'europea. En el cas de Barcelona, l'impacte global d'aquest retraïment de la despesa sobre l'important teixit comercial s'ha vist compensat per la despesa generada per l'augment del nombre de visitants i per l'associada a l'augment del nombre de llocs de treball localitzats a la ciutat.

Per tercer any consecutiu, el nombre de vehicles nous matriculats a la província de Barcelona, i també al conjunt de Catalunya, es redueix gairebé en un 10%. Els factors que expliquen aquesta evolució són diversos i varien segons el segment del mercat de què es tracti, però en sobresurten dos: d'una banda, l'atonia de la inversió empresarial en béns d'equipament, d'altra banda, l'empitjorament de les expectatives econòmiques i, més concretament, del mercat laboral, que aconsella no agreujar encara més l'elevat nivell d'endeutament que arrosseguen moltes economies familiars. En el cas concret de la ciutat, l'aposta pel transport públic i l'elevada dotació existent de vehicles per 1.000 habitants limiten el marge de creixement del vehicle privat.

Un altre factor que ha incidit negativament en l'evolució de la capacitat de despesa privada ha estat l'augment de les tensions inflacionistes. Un augment del nivell de preus de consum que per tercer any consecutiu s'ha mantingut per sobre del 3,5% en termes de mitjana anual, gairebé el doble que al conjunt de la Unió Europea. Per grans components de despesa, destaquen com a més inflacionistes durant el 2002 el vestit i el calçat, l'alimentació fresca, el transport privat, els serveis turístics i hotelers i l'ensenyament. Tots ells, amb l'excepció del transport privat per l'efecte del preu del petroli, ja havien registrat increments superiors a la mitjana l'any anterior.

2.5. Construcció i preus del mercat immobiliari

Durant el 2002, el sector de la construcció s'ha mantingut novament com un dels principals motors del creixement econòmic que s'han registrat als diferents àmbits. Una evolució que no hauria estat possible sense l'impuls conjunt de la inversió pública i la iniciativa privada. En el cas concret de la ciutat central, el sector ha assolit nous màxims històrics de producció com a conseqüència del fet que al dinamisme del sector privat en construcció residencial –gairebé 5.000 habitatges iniciats, un 5,4% més que un any abans– i en edificació de sostre per a usos productius, com és el cas de la construcció de nous hotels, d'edificis d'oficines, d'equipaments sanitaris, etc., a més de 400.000 m² de sostre reformat, cal afegir-hi l'activitat desplegada pel sector públic. Una activitat mediàticament molt concentrada en les obres de l'àrea del Fòrum, però que en realitat ha estat present a tots els districtes de la ciutat, amb la construcció i la remodelació de nous equipaments, la renovació d'infraestructures de serveis, la creació de nous espais públics, etc.

Aquesta conjunció de les trajectòries expansives dels diversos segments del sector constructor es pot fer extensiva a la situació que impera en una bona part del país. L'evolució recent i les expectatives de noves retallades del preu del diner –a més del nivell que ha assolit en termes reals– i la manca d'alternatives d'inversió comparables en termes de seguretat són factors que poden explicar el dinamisme mantingut per l'activitat constructora. Atesa la magnitud de l'obra prevista en les llicències de construcció aprovades durant el darrer trimestre del 2002 –pràcticament un 45% dels 1,43 milions de metres quadrats previstos per al conjunt de l'any–, és molt probable que durant la primera meitat del 2003 es mantingui aquest fort dinamisme de la construcció.

Pel que fa als preus del mercat immobiliari, les dades disponibles corresponents als darrers

Construcció residencial i tipus d'interès hipotecaris

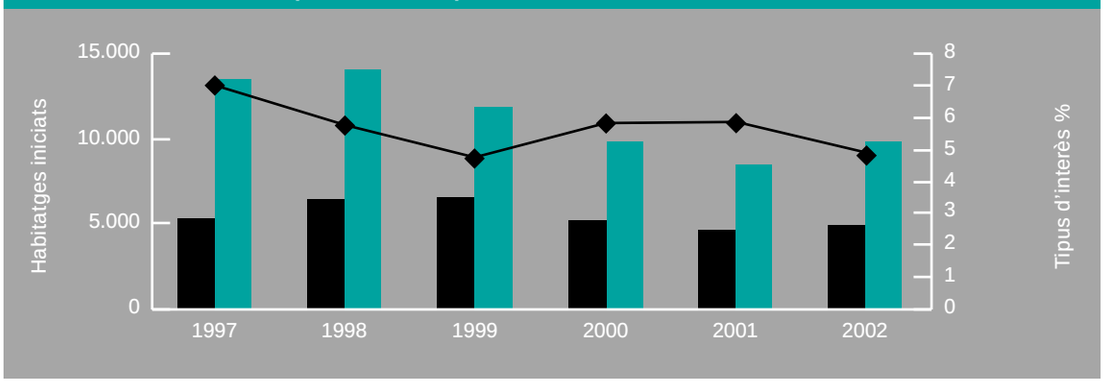

■ Hab. iniciats (Barcelona) ■ Hab. iniciats (resta de l'AMB) —◆— Tipus d'interès hipotecaris

mesos de l'any mostren els primers símptomes de divergència. En contraposició als notables increments de preus habituals a tots els segments del mercat durant els anys 1998-2001, l'evolució de l'any passat comença a recollir el canvi de conjuntura i d'expectatives amb intensitats ben diferents en funció del segment. Així, mentre que l'evolució dels preus de compravenda del sostre residencial ha mantingut inalterable el ritme expansiu d'anys anteriors –a la ratlla del 16%–, els preus de lloguer moderen lleument la seva trajectòria expansiva fins al 10% i els de les places d'aparcament, amb un increment del 3,1%, tendeixen a estabilitzar-se. En el cas de la superfície per a usos productius, la desacceleració del creixement de l'economia s'ha traduït en una menor demanda d'aquest tipus de sostre, que ha provocat un lleu retrocés del preu de lloguer de les oficines i un alentiment de l'augment del preu dels locals comercials.

2.6. Principals magnituds del mercat laboral

Una síntesi del que ha estat l'evolució del mercat laboral barceloní –aplicable a la resta d'àmbits considerats– podria ser que, efectivament, s'ha alentit la creació de llocs de treball en comparació amb el ritme d'un any enrere, la contractació indefinida s'ha reduït en un 10% i les xifres d'atur han augmentat per segon any consecutiu. És el resultat del refredament de l'economia sobre una població activa creixent, bàsicament per l'afluència de mà d'obra immigrant. Les taxes d'atur s'han vist impulsades a l'alça en tots els àmbits en una magnitud d'aproximadament mig punt percentual, i així s'ha passat d'una taxa del 6,0% al final del 2001 a una taxa del 6,4% al final del 2002.

La reducció del nombre de contractes laborals formalitzats durant el 2002 s'ha de contemplar des d'una doble perspectiva: com una conseqüència lògica del menor creixement de l'activitat econòmica i també com un efecte derivat de l'augment acumulat de la contractació indefinida en anys anteriors i de la pèrdua de protagonisme de les tipologies de contractació més precàries. L'augment de l'afiliació de nous actius al règim general de la seguretat social imputada a empreses de la regió metropolitana –un àmbit d'estudi més ajustat a la realitat del mercat de treball barceloní que no pas la ciutat central– ha estat de 18.600 nous assalariats, un

1,1% més que al final del 2001. La creació d'ocupació als serveis i a la construcció ha compensat el retrocés que ha registrat la indústria per segon any consecutiu.

En definitiva, l'evolució de l'economia metropolitana i, per extensió, de la catalana durant el 2002 permet una lectura positiva dels resultats obtinguts. En un context internacional molt poc favorable, s'ha aconseguit mantenir un ritme de creixement suficient per continuar generant nous llocs de treball, amb una taxa de creixement del PIB en termes reals de més del doble de la Unió Europea.

3

L'Ajuntament de Barcelona i els seus serveis

3.1. Introducció

L'Ajuntament és l'administració més propera al ciutadà i presta una sèrie de serveis que podem considerar des d'un triple vessant: en primer lloc, la ciutat entesa com un conjunt de persones que són usuaris col·lectius dels seus serveis; en segon lloc, la ciutat entesa com un espai físic de convivència on es desenvolupa l'activitat ciutadana; i, finalment, la ciutat entesa com el conjunt de l'activitat econòmica, amb una repercussió en el seu àmbit metropolità més immediat i en una àrea geogràfica més àmplia, que li proporciona una projecció internacional.

3.2. Els serveis al ciutadà

Per a l'Ajuntament de Barcelona és essencial que tothom tingui accés a les xarxes de serveis de la ciutat en les mateixes condicions de qualitat i bona atenció que exigeixen el progrés i la cohesió social. Per això, adapta l'actuació municipal a la diversitat de la població i a les noves demandes socials, sia ampliant horaris sia evitant desplaçaments, amb una nova oferta d'equipaments que permet atendre en un mateix indret diferents tipus de demanda, o amb punts d'atenció al públic que incorporen tecnologia apta per a persones amb limitació visual o dispositius telefònics per a sords; i procura, en definitiva, que els serveis municipals funcionin com a instruments de diàleg i d'intercanvi entre tots els qui comparteixen la ciutat i hi viuen.

Informació, documents i tràmits més freqüents

Per tal de fer arribar als ciutadans una informació homogènia dels serveis i equipaments presents en la vida diària de les persones i les famílies, durant l'any 2002 l'organització municipal s'ha esmerçat a posar al

dia una sola base de dades d'informació per a tot l'Ajuntament, de manera que permet respondre amb més rapidesa les consultes dels usuaris i garanteix la unicitat de la informació que tres-cents informadors municipals donen al ciutadà des de més de trenta punts d'atenció al públic.

Atenent personalment en horari continu de matí i tarda, les catorze oficines d'atenció al ciutadà –OAC– són el servei presencial més complet per atendre tràmits o dubtes referits al municipi. Des d'aquest any, també gestionen les comunicacions i les llicències d'inici d'activitats, i fan més senzills i ràpids els tràmits previs per posar en marxa una iniciativa laboral o professional. Per a situacions personals o socials que suposen desavantatges respecte a la resta de conciutadans es fa avinent que, a més de les OAC, hi ha disset oficines més d'informació que aprofundeixen en detall aspectes concrets per a la defensa dels drets dels ciutadans.

Serveis d'informació i orientació al ciutadà

	1998	1999	2000	2001	2002
Atenció telefònica al ciutadà (trucades ateses 010 i altres)	3.373.339	3.358.069	3.759.996	4.079.871	4.299.705
Oficines d'Atenció al Ciutadà (consultes ateses a les OAC)	1.211.456	1.386.839	1.469.142	1.621.682	1.804.548
Nombre d'entrades a la web: www.bcn.es	n.d.	1.592.110	3.347.199	6.984.326	12.131.074
Tràmits administratius realitzats per Internet	–	–	11.834	188.320	591.947

Oficina d'Atenció al Ciutadà de les Corts

Sense desplaçaments ni horaris, el portal www.bcn.es és un bon mitjà per a la consulta de tot el que afecta la ciutat, com ho confirmen les prop de 20.000 visites diàries. Durant l'any 2002, se n'ha accentuat l'aspecte pràctic i de servei, i se n'han redissenyat els continguts interactius que amplien el ventall de gestions disponibles sense esperes ni papers. Els més de cinquanta tràmits actius a la web van des de la consulta *online* de les multes de trànsit pendents fins als ajuts per a la rehabilitació d'habitatges, i es tradueixen en la gestió d'onze mil assumptes mensuals de gran diversitat.

Per telèfon, el servei 010 dóna la informació de tot allò que sigui referit a l'àmbit metropolità.

Serveis d'informació i orientació

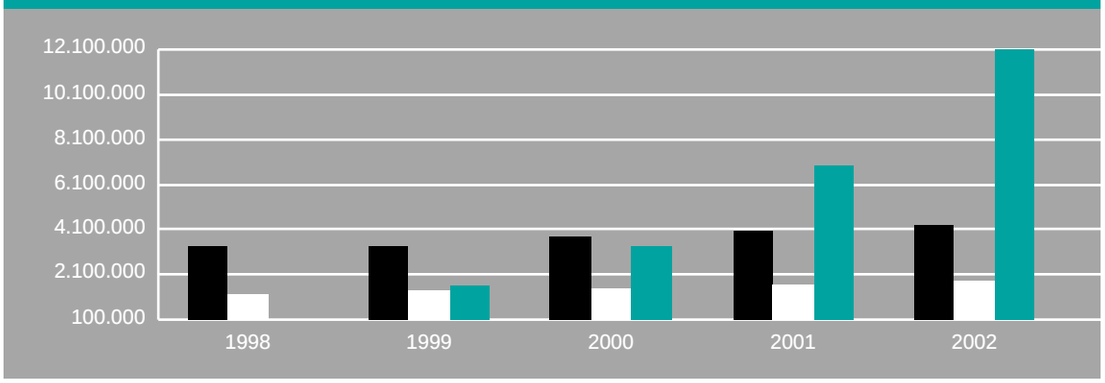

■ Atenció telefònica ☐ Consultes OAC ■ Entrades a la web

En aquest servei, la gestió dels tràmits per telèfon ja supera el 10% del nombre total de trucades, i les més freqüents són les consultes referides a la hisenda municipal i als serveis públics.

Educació

Barcelona viu una etapa de rejoveniment demogràfic gràcies al significatiu augment de població escolar entre els tres i dotze anys en termes absoluts i percentuals. En aquest context demogràfic, i tenint en compte que la nostra ciutat és una de les urbs espanyoles i europees on els infants s'incorporen abans al sistema educatiu, cal destacar l'empenta que l'actuació municipal ha significat en el primer cicle d'educació infantil comprès entre els 0 i 3 anys, amb la creació per al curs 2002-2003 de 592 places municipals, que es complementaran amb altres 500 per al curs 2003-2004 i que, posteriorment, podrien tenir continuïtat en un nou conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i la Generalitat.

Per tal de facilitar la inserció laboral dels nois i les noies que finalitzen l'ESO sense aconseguir el graduat corresponent, l'Ajuntament ha posat en marxa el Pla Jove Formació-Ocupació. Al final del 2002, després de vint-i-un mesos de funcionament i 2.513 joves inscrits, continuen en alguna de les etapes del procés de seguiment 1.466 joves.

Nombre d'alumnes en centres municipals

Curs	Escoles bressol	Educació primària	Educació secundària	Educació artística	Altres	Total
1998-1999	2.084	2.569	2.524	2.768	843	10.788
1999-2000	2.111	2.551	2.270	2.787	773	10.492
2000-2001	2.198	2.570	2.250	3.000	750	10.768
2001-2002	2.276	2.581	2.843	3.201	785	11.686
2002-2003	2.790	2.782	3.579	3.076	1.437	13.664
Nre. de centres 2002	**47**	**14**	**11**	**6**	**6**	**84**

Escola Bressol Pau al districte de Sants-Montjuïc

En graus superiors, l'educació tècnico-professional i el batxillerat s'interrelacionen per accedir, si s'escau, als estudis universitaris. També en aquest àmbit Barcelona s'ha guanyat un espai destacat en el context europeu, ja que disposa d'una oferta de primer nivell, tal com reflecteix el potencial que té en la captació d'estudiants estrangers, que, en el futur, poden arribar a ser els millors prescriptors d'una ciutat abocada a promoure activitats d'alt contingut tecnològic o intensives en coneixement.

Cultura

La iniciativa de l'Institut de Cultura de Barcelona de celebrar el 150è aniversari del naixement de Gaudí, durant l'any 2002, va obtenir una resposta extensa i variada que confirma l'oferta cultural com un dels sectors clau en l'atracció de visitants a la ciutat. En part com a conseqüència positiva de l'Any Gaudí, però també per haver obert nous equipaments i espais –com ara CaixaForum o les millores al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA), amb la presentació de la seva col·lecció–, s'ha disparat el nombre de visitants als museus i als centres d'exposicions de Barcelona.
La indústria audiovisual tria cada cop més Barcelona com a plató de pel·lícules, anuncis comercials, sèries de televisió i un llarg etcètera de produccions on comencen a sovintejar professionals de reconegut prestigi. L'oficina Barcelona-Plató, que depèn de l'Institut de Cultura de Barcelona, ha passat de tutelar quaranta rodatges anuals, l'any 1998, a acollir 255 produccions, l'any 2002, amb un impacte significatiu tant en el sector audiovisual mateix com en el turisme, en l'activitat econòmica i en la projecció de la ciutat.

D'altra banda, la ciutat ha aconseguit la consideració de capital del disseny gràcies a la qualitat dels seus professionals, a la formació especialitzada que s'imparteix en centres amb un alt nivell d'exigència i a l'existència d'un comerç punter i innovador que mantenen viva la capacitat creativa visible als carrers, als comerços, als restaurants i cafès o als edificis de Barcelona. Està en marxa el Museu del Disseny, l'Arquitectura i l'Urbanisme i, l'any 2003, una institució de renom internacional com el FAD iniciarà –coincidint amb la celebració del seu centenari– les propostes culturals i cíviques que s'aplegaran entorn de l'Any del Disseny a la ciutat, que de segur generaran noves oportunitats de creació.

Activitat cultural	1998	1999	2000	2001	2002
Nre. lectors biblioteques	1.362.840	1.575.092	1.749.937	2.327.815	2.988.818
Nre. préstecs biblioteques	759.658	897.525	1.057.663	1.409.596	1.856.887
Nre. visitants museus municipals	1.436.084	1.610.471	1.657.183	1.691.881	1.713.902
Nre. visitants museus concertats	1.924.768	1.862.131	1.949.761	2.003.753	2.026.351
Nre. total visitants museus municipals i concertats	**3.360.852**	**3.472.602**	**3.606.944**	**3.695.634**	**3.740.253**

Les biblioteques municipals s'han convertit en un exemple de qualitat al servei de la cultura popular. Els darrers anys, aquest servei ha mantingut ininterrompudament un creixement destacat en nombre de centres, usuaris, préstecs, activitats i participants. Aquest creixement ha estat conseqüència d'un canvi d'orientació que substitueix el magatzem de llibres per un punt de trobada per a tothom, una porta oberta que facilita a tots els ciutadans la igualtat d'accés a la cultura, la informació i el coneixement. Avui les biblioteques de Barcelona són espais amb clubs de lectura per compartir l'experiència de llegir amb altres usuaris; amb programes de tot tipus, com el clàssic "l'aventura de llegir" o "els aperitius musicals" dels dissabtes al matí amb concerts comentats, i amb activitats per als infants, on aprenen a relacionar joguines i llibres. El lliure accés a les vint-i-vuit biblioteques ubicades a la ciutat i a les més de tres-centes de la xarxa del Consorci de Biblioteques –incloent-hi el préstec del fons interbibliotecari– facilita, per exemple, que un usuari d'una biblioteca de l'Eixample demani en préstec un DVD disponible a una biblioteca de Vilanova i la Geltrú d'avui per demà. A més, si per problemes de mobilitat reduïda un usuari no pot anar a la seva biblioteca, tot el que allí s'ofereix se li porta a casa. Addicionalment, s'ofereix de forma gratuïta Internet i cursos, s'acosten els llibres als barris i a la gent gran per mitjà del Bibliomercat, hi ha seccions de noves tecnologies i s'organitzen activitats diverses, com ara el Festival Internacional de Poesia de Barcelona.

Bona mostra del reconeixement del capital cultural que Barcelona rep és el Premi Especial de la Biennal d'Arquitectura de Venècia pel seu liderat en el panorama arquitectònic i l'impuls de nous projectes de renovació urbana; així mateix, els cinemes Verdi han estat distingits per l'entitat Europe Cinemas com a millors sales europees del 2002.

En definitiva, Barcelona viu un clima cultural ric en propostes i participació que està plenament incorporat a la vida quotidiana dels barcelonins; i, a més a més, ofereix noves experiències que atrauen els visitants.

Atenció social a les persones

Amb els serveis personals, l'Ajuntament col·labora a fer realitat una societat més igualitària en matèria de benestar social i disminuir les diferències socials. Això vol dir evitar tant l'exclusió social com els privilegis i crear més oportunitats per a aquells que tenen menys. Per assolir aquest objectiu, es treballa amb accions de suport que estan molt presents a la vida dià-

ria de les persones i les famílies, tant des de l'atenció primària, que és el primer graó que troba l'usuari en els centres de serveis socials al seu barri, com des dels serveis especialitzats per resoldre situacions greus o agudes que sobrepassen l'àmbit de l'atenció primària.

En l'atenció social primària, els centres de serveis socials, durant l'any 2002, han atès prop de 41.066 persones i han ofert ajuts econòmics –d'una quantia aproximada de 900 milers d'euros– a famílies, d'una variada tipologia, amb necessitats socials manifestes. D'entre els serveis que ofereixen els centres de serveis socials, destaquem l'atenció a la gent gran que no es pot valer per si mateixa. Durant l'any 2002, 3.752 persones han rebut serveis d'atenció domiciliària per atendre necessitats bàsiques i de relació en el domicili propi i 2.872 llars han estat ateses les 24 hores amb el servei de teleassistència per a situacions d'urgència. No obstant això, és sabut que l'augment de l'esperança de vida, que actualment se situa en els 78,5 anys, s'acompanya d'una millora considerable de salut i qualitat de vida, gràcies a les millores sanitàries i socials; aquesta situació porta a replantejar els serveis municipals per a aquest col·lectiu –que representa gairebé un terç de la ciutadania– amb ganes de descobrir coses i fer activitats culturals i de lleure que abans tenien limitades pel món laboral o els compromisos familiars. L'any 2002, més de 53.000 persones grans han participat en programes municipals de dinamització cultural; i en resposta a les noves necessitats, augmenta l'oferta municipal d'apartaments amb serveis –en un nombre de 569– per a persones grans amb autonomia i un baix nivell de requeriments assistencials que vulguin seguir vivint com a casa.

Per a les dones en situació de risc es continuen impulsant i reforçant les actuacions contra la violència domèstica del Pla Operatiu Municipal aprovat l'any 2001, i s'han fet 13.030 estades per acolliments amb criatures en centres municipals o places concertades per motius de maltractaments familiars, amb l'objectiu d'oferir un refugi a les dones i als infants quan no és possible que s'estiguin a casa i de treballar per la normalització psicològica, social i laboral de la dona i els infants que s'hi acullen i, així, incrementar l'eficàcia de les mesures contra la violència de gènere. En el marc del programa de promoció social i comunitària de la dona, l'any 2002 s'ha creat un nou servei: els punts d'informació i atenció a les dones que –per característiques i proximitat en el territori– facilitaran el suport pràctic sobre els tràmits legals que s'han de seguir en els casos d'urgència i la recerca de respostes a cada situació personal.

Atenció social	1998	1999	2000	2001	2002
Atenció primària					
– Nre. atencions realitzades pels equips d'atenció primària	109.343	126.033	129.676	139.591	140.437
– Nre. usuaris atesos als centres de serveis socials	29.976	32.523	34.758	36.642	41.066
– Nre. estades acolliment nocturn de persones sense sostre	70.508	74.061	83.401	67.426	74.774
– Nre. llars amb ajut domiciliari	3.158	3.465	3.836	4.276	4.126
Atenció especialitzada					
– Nre. nens atesos per alt risc social	3.563	3.311	3.296	3.257	3.354
– Nre. atesos al Servei d'Atenció d'Immigrants, Estrangers i Refugiats	3.827	5.721	7.085	8.190	10.188
Promoció i participació					
– Nre. beneficiaris targeta rosa	232.465	243.885	248.614	250.254	252.836
Integració persones amb disminució					
– Nre. demandes (informació-assessorament)	3.845	5.084	4.750	4.820	n.d.
– Nre. viatges del servei de transport especial	77.393	82.782	93.978	92.461	101.033

Els serveis i equipaments municipals d'atenció a la infància faciliten un medi social ric en estímuls a través del joc i la relació, per tal que els infants es desenvolupin cap a la plena autonomia, i aporten el màxim de possibilitats quan el medi familiar és pobre en estímuls i necessita ser compensat. L'any 2002 s'ha registrat una participació propera als 150.000 infants de tres a dotze anys en casals infantils i ludoteques, on poden realitzar activitats diverses de lleure i relació per a la dinamització infantil i on disposen d'espais per al joc lliure i organitzat amb suport educatiu. L'any 2002, en l'àmbit del nucli familiar, els equips municipals interdisciplinaris d'atenció a la infància han atès 3.354 casos d'alt risc per proposar, quan es consideraven necessàries, intervencions temporals d'acolliment familiar o residencial, o bé de suport a les famílies amb dificultats.

Pel que fa als joves, els punts d'informació als centres cívics municipals dels districtes i al centre d'informació i assessorament per a joves han tramitat 232.474 consultes i 86.550 joves han participat en activitats de dinamització juvenil. El Centre d'Informació i Assessorament Juvenil (CIAJ) ofereix informació a la població jove en temes relacionats amb el lleure, els recursos formatius, l'orientació professional, els temes jurídics, les vacances per a joves, el programa BCN Bona Nit, etc. Regularment organitza mostres específiques –com ara la mostra de turisme juvenil– i disposa d'un espai propi per a l'autoconsulta o l'atenció personalitzada. Aquest any,

dos productes-serveis que han estat àmpliament benvinguts per aquest col·lectiu són la targeta BCN Bona Nit, que funciona per recàrrega i sense necessitar un compte corrent i és vàlida per a un munt d'activitats lúdiques i culturals; i els 1.645 habitatges de lloguer social per a joves que l'Ajuntament ha posat en marxa en tretze indrets de la ciutat.

Serveis funeraris

Els serveis funeraris a la ciutat són a càrrec de l'empresa d'economia mixta Serveis Funeraris de Barcelona, SA, la qual atén de manera integral les demandes de particulars i companyies d'assegurances en aquest sector, i gestiona la conservació i la millora dels serveis dels nou cementiris i dels dos crematoris i les sales de vetlla distribuïdes entre els tres tanatoris en funcionament. Amb la voluntat de continuar millorant els seus serveis, el mapa de serveis funeraris s'ampliarà a partir del 2004 amb un nou tanatori a la ciutat que s'ubicarà al barri de Sant Gervasi. Els tanatoris de Collserola i, sobretot, el de Montjuïc concentren els serveis d'incineracions –que mantenen xifres globals estables malgrat el lleu retrocés de contractacions provinents d'altres municipis de l'entorn, a causa de l'ampliació de la disponibilitat de serveis locals–, els quals, any rere any, incrementen la seva acceptació per part de la població. Finalment, les actuacions de conservació i millora dels nou cementiris de la ciutat s'han realitzat d'acord amb les especificacions de la norma de qualitat ISO 9001/2000 obtinguda l'any 2002.

Serveis funeraris

	1998	1999	2000	2001	2002
Nre. de serveis funeraris	20.224	21.056	20.213	20.330	20.203
Incineracions	4.820	5.677	6.008	6.404	6.407

Esports

A Barcelona hi ha una bona cooperació entre l'Ajuntament i la societat civil esportiva –clubs, associacions esportives i empreses de serveis– per mantenir una oferta diversificada que pugui donar l'abast a atendre la demanda creixent d'activitat esportiva. El fet no sorprèn gens en una ciutat on l'esport és el principal motor de l'associacionisme. Els 160.000 abonats que tenen les instal·lacions esportives municipals suposen una part important de les aproximadament 600.000 persones que practiquen esport a la ciutat, en les 3.370 instal·lacions esportives existents, sia a l'aire lliure i a la vora del mar, aprofitant el bon clima que tenim gran part de l'any, sia en els espais especialment arranjats per a aquesta finalitat als carrers, als parcs urbans i als jardins de tots els districtes.

Com anteriorment s'ha fet en d'altres àmbits, darrerament l'Ajuntament ha posat en marxa el Pla Estratègic de l'Esport, que és un procés obert a la participació de tots els sectors de la societat implicats per donar un nou impuls a la pràctica de l'esport com a element que contribueix a construir socialment la ciutat.

3.3. Els serveis de la ciutat

Manteniment dels serveis i les infraestructures urbanes

L'esforç de l'Ajuntament de Barcelona en obres cabdals de sanejament ambiental, infraestructures d'estalvi energètic o de recursos naturals, malgrat no ser visible a peu de carrer, té una incidència decisiva sobre la qualitat del desenvolupament urbà i la millora del patrimoni col·lectiu i, alhora, contribueix a la cultura de la sostenibilitat i l'aprofitament de recursos.

Manteniment i serveis urbans

	1998	1999	2000	2001	2002
Sanejament i control ambiental					
– Longitud xarxa clavegueram (km)	1.275	1.295	1.315	1.335	1.419
– Neteja xarxa clavegueram (km)	2.389	2.184	2.389	2.418	2.241
Planta de valorització energètica del Besòs					
– Incineracions (tones)	241.787	265.320	272.134	300.524	187.176
– Producció electricitat (Mwh)	99.077	114.379	117.574	129.802	79.977
Control contaminació per soroll					
– Nre. vehicles inspeccionats	3.937	7.069	5.418	5.187	4.434

En el context de la segona etapa del Pla Especial de Clavegueram destinada a la gestió del drenatge i l'aprofitament de les aigües freàtiques de Barcelona, s'han finalitzat l'any 2002 les interconnexions de sanejament a la Maquinista, el col·lector de la Rambla del Prat i les obres de clavegueram a la conca del Bogatell (a Navas-Clot), i es troben en execució les obres dels dipòsits de regulació d'aigües pluvials i telecontrols dels Jardins del Dr. Dolsa i del Jardí de Joan Miró al Parc de l'Escorxador i dels col·lectors a la cruïlla formada pels carrers Enamorats i Aragó. A banda d'altres beneficis de reducció de càrrega del sistema als diferents punts de la xarxa, aquestes infraestructures impliquen la reducció de la contaminació de les aigües mitjançant la disminució del nombre d'abocaments, en temps de pluja, al port i a les platges.

El respecte al medi ambient impulsa igualment mesures com ara el pla per a la millora de la qualitat del servei elèctric o la implantació progressiva d'un programa d'estalvi energètic i reducció de les emissions a l'atmosfera. Cal destacar que diverses iniciatives per a la utilització d'energia renovable –especialment a la zona del Fòrum 2004– han merescut el reconeixement i un premi de la Comissió Europea, i que l'ordenança de Captació Solar Tèrmica ha facilitat que 136 edificis nous i rehabilitats hagin tramitat la instal·lació de plaques solars.

Enllumenat, pavimentació, canalitzacions i neteja	1998	1999	2000	2001	2002
Làmpades (unitats)	150.369	151.175	156.405	160.772	167.756
– Enllumenat viari	122.991	122.928	127.369	131.806	134.620
– Enllumenat artístic	5.475	5.365	5.027	4.957	4.982
– Enllumenat túnels ciutat	11.525	12.504	13.631	13.631	17.776
– Enllumenat Rondes	10.378	10.378	10.378	10.378	10.378
Pavimentació de carrers (m^2)	358.314	357.921	303.213	599.515	858.985
Canalitzacions (m)	172.312	191.498	202.726	214.507	181.930
Neteja i recollida de residus					
– Residus sòlids urbans (tones)	766.052	802.408	819.808	836.789	850.196
– Recollida selectiva (tones)	61.492	80.821	97.818	142.486	216.957
• Vidre	12.398	13.908	14.969	16.588	18.143
• Paper	16.113	24.317	28.688	51.031	51.882
• Envasos	4.232	5.392	6.547	8.016	9.490
• Mobles	14.677	19.395	21.799	22.768	23.949
• Orgànica	6.596	9.442	15.731	29.572	48.356
• Punts verds	7.449	8.344	9.009	12.626	14.387
• Selectiva Mercabarna	27	23	1.075	1.885	4.181
• Fracció rebuig a metanització	–	–	–	–	46.569
% Recollida selectiva/Total	8,02	10,07	11,93	17,02	25,51

Pel que fa al manteniment de carrers i calçades, al final de l'any 2002 el 55% de la xarxa viària bàsica de Barcelona ja té paviment sonoreductor, especialment de tipus porós, que redueix el nivell de soroll ambiental a un d'equivalent, en impacte sonor, a la meitat dels cotxes que hi circulen, i en conjunt es disposa d'aquest tipus de paviment en el 28% de la totalitat de carrers d'asfalt a la ciutat. D'aquest tipus d'asfaltat només se n'exceptuen les actuacions de dimensions reduïdes i de caràcter urgent o les que afecten carrers amb poc trànsit. La uti-

Neteja i recollida de residus

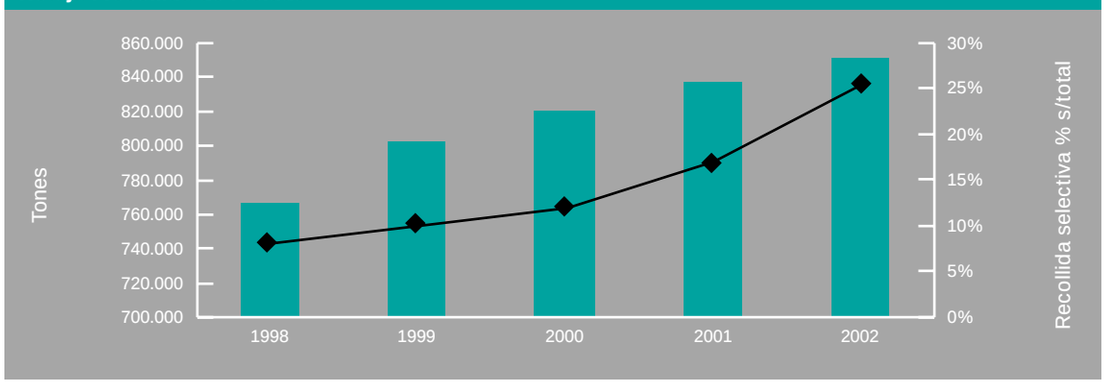

Residus sòlids urbans — Recollida selectiva

Parc Central de Nou Barris

lització de paviment sonoreductor acompleix una de les mesures aprovades per combatre la contaminació acústica, en un document pioner a l'Estat espanyol, *Zonificació acústica de la ciutat*, de gener del 2002, i suposa, a més a més, la introducció d'actuacions de reciclatge i de recuperació de residus en aquest tipus d'operacions de manteniment urbà, per exemple, la introducció gradual d'asfalt amb additius de cautxú triturat provinent de pneumàtics de vehicles i la reutilització d'asfalt de demolició.

Coincidint amb el nou model de neteja i recollida selectiva, l'Ajuntament de Barcelona va augmentar la freqüència de recollida de mobles i trastos vells d'acord amb la demanda. Des que va entrar en funcionament el nou sistema, s'han fet una mitjana de gairebé 2.500 serveis setmanals gratuïts, prèviament convinguts en el dia i l'hora de recollida, que en cap cas excedeix la setmana.

Espais de contacte amb la natura

Mantenir i fer créixer el patrimoni verd és una de les ofertes de serveis més atractives per al ciutadà d'una ciutat mediterrània on la vida quotidiana està lligada al bon temps i a les activitats a l'aire lliure. L'augment del verd urbà que s'ha produït en els darrers anys a la ciutat i a l'àrea metropolitana s'estén per mitjà de quatre tipus d'actuacions. La primera consisteix a incrementar el patrimoni dels arbres a la ciutat, de manera que des de l'any 2000 fins al 2003 s'hauran guanyat 40.000 nous exemplars, en una de les ciutats europees que disposen de més patrimoni arbrat en quantitat i en diversitat. La segona actuació que es desenvolupa per guanyar més verd urbà és la promoció de grans àrees de parcs urbans com el Parc de Diagonal Mar (catorze hectàrees més de verd), la segona fase del Parc Central de Nou Barris (8,8 ha) o els futurs terrenys del Fòrum 2004. Amb el programa que popularment es coneix com "Verd a cinc minuts de casa", es fa referència als jardins de barri, que principalment cobreixen una de les zones menys afavorides pel verd urbà: l'Eixample, els interiors d'illa del qual es transformen per crear-hi zones enjardinades amb equipaments i jocs infantils que ofereixen un racó de tranquil·litat als veïns i una perspectiva més amable de la ciutat i del barri. Finalment, la recuperació de jardins històrics com el Turó Park i Laribal completen la diferent tipologia d'espais verds que milloren la qualitat de vida a la ciutat, sense oblidar la cooperació en projectes interurbans a escala europea, com és el cas del conveni de col·laboració sobre el projecte "Metropole Nature. Els espais naturals periurbans i la ciutat sostenible", projecte de millora del sistema d'informació i aproximació als grans parcs urbans o naturals com Collserola o els d'altres ciutats franceses, italianes i alemanyes, per tal d'intercanviar experiències que en permetin una millor gestió.

Espais públics i equipament urbà	1998	1999	2000	2001	2002
Verd urbà					
– Zona verda urbana (ha)	939	968	984	988	1.007
– Nre. d'arbres via pública	147.619	150.128	149.254	150.912	152.230
– Regatge per aspersió (milers de m^2)	1.736	1.805	1.982	2.085	2.157
Altres espais					
– Nre. d'àrees de jocs infantils	546	568	583	587	575
– Nre. d'espais per a gossos	150	150	151	151	142

D'entre les nombroses actuacions en aquest àmbit, mereix una atenció particular la muntanya de Montjuïc. Durant l'any 2002, els Jardins de Laribal van ser el primer pas en la recuperació de la muntanya, que s'ha continuat amb el Jardí de les Escultures –a tocar de la Fundació Miró–, el condicionament de les cotes altes de la muntanya i les millores realitzades al Castell; i continuaran encara els propers anys amb els nous accessos des del front del litoral i des de Ciutat Vella, o amb la remodelació d'equipaments com les piscines Picornell, que acolliran un centre de salut integral.

Són 400 hectàrees senyalitzades al llarg de recorreguts exclusius per a vianants, amb informació útil sobre la diversa oferta lúdica, cultural i esportiva que ofereixen els més de setanta equipaments. El Centre d'Informació que ocupa l'antic edifici de la Font del Gat ofereix igualment orientació a l'hora de fer excursions, recorreguts per itineraris temàtics o activitats familiars organitzades a l'àrea de pícnic. Els vint operadors que s'uneixen per promocionar el parc, per crear sinergies i sumar els esforços de totes les instal·lacions, demostren que el medi ambient és un sector amb un gran potencial de desenvolupament en el futur immediat, que crea activitat econòmica i llocs de treball i, alhora, contribueix a la millora ambiental i de qualitat de vida.

El Parc Zoològic de Barcelona

L'Ajuntament de Barcelona ha estat l'encarregat de vetllar per l'evolució del zoo de la ciutat des del seu inici, el qual, en resposta al canvi de sensibilitat que el conjunt de la societat ha experimentat envers la protecció de la natura i la conservació de les espècies, té l'objectiu de convertir-se en una de les principals eines per promoure el respecte i l'estima a la natura, i protegir i conservar les espècies vulnerables o en perill d'extinció en el seu medi natural. Al marge del milió de visitants anuals, el zoo de la ciutat és un bon exemple d'equipament que educa lúdicament mentre treballa amb una clara vocació ambiental i conservacionista per contribuir a la diversitat biològica del planeta. Més enllà del creixent nombre de visitants, el foment d'activitats educatives i cíviques ha disparat el nombre d'associats i voluntaris –actualment són més de 75.000– que habitualment participen en l'ampli ventall d'activitats que l'entitat organitza per a la ciutat. Un capital humà que reflecteix l'àmplia base social que dóna suport a les iniciatives del Zoo de Barcelona entre els ciutadans, per promocionar el respecte i l'estima a la naturalesa.

Des de 1993, el Zoo de Barcelona és un dels impulsors de l'estratègia mundial dels zoos per a la conservació que mena els objectius bàsics de la seva activitat i es concentra en quatre línies de treball: l'educativa, la de consciencia-ció popular, la de conservació de les espècies i la d'investigació. Durant l'any 2002, el Zoo de Barcelona ha organitzat el Congrés Anual de l'Associació Europea de Zoos i Aquaris, EAZA, que aplega dos-cents cinquanta parcs zoològics de trenta-quatre països, i que per primera vega-da se celebrava en una ciutat del sud d'Europa.

Les principals conclusions del congrés recoma-nen actuacions que suposen aprofundir les línies de treball ja establertes al Zoo de Barcelo-na, especialment pel que fa referència a la mis-sió de convertir-se en una reserva genètica, que és l'eina principal per garantir la protecció de les espècies en perill. En aquesta línia, cal des-tacar que el Zoo de Barcelona ha començat a crear un banc d'ADN, centrat en teixits i sang de primats, que constitueix una iniciativa pione-ra a Europa i que té vocació d'estendre's a d'al-tres espècies en perill d'extinció.

Parc Zoològic de Barcelona

	1998	1999	2000	2001	2002
Nre. d'espècies	443	436	417	421	426
Nre. d'exemplars	7.603	7.963	7.644	8.480	8.236

Transports i circulació

La ciutat de Barcelona ha fet una aposta clara per una mobilitat sostenible amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida dels ciutadans mitjan-çant la potenciació del transport públic. Des-prés de dos anys, el procés d'integració tarifària en l'àmbit metropolità ja es pot considerar ple-nament implantat al final de l'any 2002, i durant aquest període el nombre d'usuaris del trans-port públic no ha parat de créixer. La potencia-ció d'una xarxa única de mobilitat al llarg de tota la regió metropolitana es duu a terme mit-jançant dues grans línies d'actuació: la creació

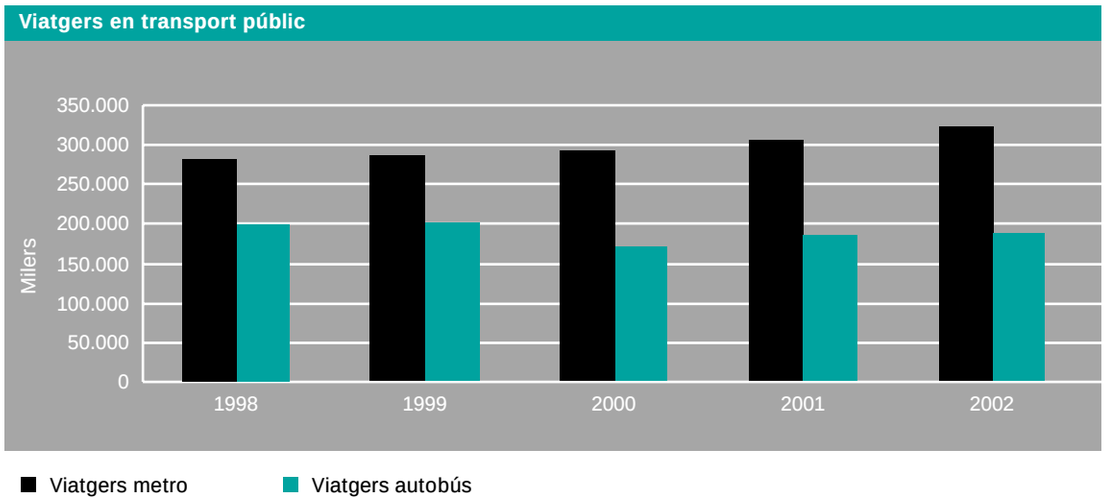

de noves infraestructures (noves línies de metro, ampliació de les existents, línies de tramvies, etc.) i l'ampliació i la millora dels serveis actuals (metro, autobusos, etc.).

De l'anàlisi de les actuacions realitzades durant l'any 2002 al transport públic de Barcelona, en destaquen les millores fetes a la xarxa d'autobusos i metro.

D'una banda, Barcelona, que serà pionera a Europa per posar en circulació tres autobusos d'hidrogen en un servei públic, ha realitzat durant l'any 2002 una ampliació de la flota d'autobusos incorporant cent nous vehicles de diferents característiques, a banda dels adquirits per substituir els més antics. Això ha permès reduir el temps d'espera a les parades de vint-i-cinc línies i beneficiar més de 300.000 passatgers allargant el recorregut de catorze línies urbanes i creant-ne nou de noves que faciliten arribar amb autobús a més llocs –abans força inaccessibles amb transport públic, com ara Montjuïc– i de manera més enllaçada amb la resta de mitjans de transport.

D'aquesta manera, el 48% dels usuaris espera menys de set minuts a la parada i el 91% ho fa menys de deu minuts. Transports Metropolitans de Barcelona vol aconseguir una fidelització dels seus usuaris i continuar guanyant-ne de nous, com s'ha reflectit en el creixement del 4,6% de viatgers transportats durant l'any 2002 respecte al 2001. Un bon exemple de tot el que hem dit fins ara són els autobusos de barri, que han tingut des de la seva implantació una resposta ciutadana molt positiva, i, en pocs anys, ja n'hi ha divuit línies amb més de dos milions d'usuaris.

D'altra banda, el perllongament de tres línies de metro ha permès millorar la connexió entre els nuclis centrals de dos municipis confrontants. Però la millora més popular i benvinguda, perquè afecta un nombre més gran d'usuaris, ha estat l'ampliació horària en dies feiners i caps de setmana. Per fer-ho possible, ha calgut millorar de manera considerable les instal·lacions amb l'objectiu de reduir el temps que necessiten els serveis de manteniment per posar a punt tot el sistema.

Via pública	1998	1999	2000	2001	2002
Mobilitat urbana [1]					
– Nre. de viatgers en metro (milers)	290.324	285.943	291.977	305.105	321.365
– Nre. de viatgers en autobús (milers)	198.564	200.311	169.289	184.025	186.103
– Carril bus/taxi (km)	67	71	77	90	101
– Carril bici (km)	93	109	110	116	119
Aparcaments					
– Nre. de places de càrrega i descàrrega	6.648	6.856	7.112	7.452	7.230
– Nre. de places d'aparcament superfície	159.079	154.540	151.458	148.363	148.097
– Nre. de places AREA (zona blava)	5.914	5.669	6.148	6.628	6.929
– Nre. de places d'aparcament de motos	3.390	6.640	8.590	10.138	10.500

(1) A partir del 2000, amb l'entrada en vigor de la integració tarifària, es trenca la sèrie d'usuaris de metro i autobús i se substitueix el concepte de viatge venut pel de títol validat.

Per a la millora de la mobilitat a la ciutat, també s'ha fet un gran esforç en l'aplicació tecnològica per aconseguir un trànsit més fluid i més segur –disminució durant l'any 2002 d'un 4,5% dels accidents–, que ha suposat la instal·lació de 30 noves càmeres de control, 77 nous detectors de vehicles, 12 nous panells d'informació variable i 42 semàfors de bicicletes; la renovació de la xarxa semafòrica amb sistema de *leds*; la instal·lació de sistemes automàtics de detecció i sanció d'infraccions de velocitat i de semàfors, etc., amb la voluntat d'avançar en una mobilitat sostenible i respectuosa amb totes les persones i, així, aprofitar les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies.

3.4. Promoció de l'activitat econòmica de Barcelona

Promoció de l'habitatge i millora del paisatge urbà

La gestió del sòl i les actuacions urbanístiques han comportat el desenvolupament urbanístic d'una superfície de gairebé 300 hectàrees en vuitanta-cinc iniciatives que generaran 800.000 metres quadrats de zona verda, 400.000 d'equipaments i 700.000 de cessions de sòl per a viari i un augment considerable de la superfície d'habitatge públic. Efectivament, es podran bastir uns 15.000 habitatges, dels quals entre un 40% i un 50% seran de protecció oficial.

Tot i que l'Ajuntament de Barcelona no té competències directes en matèria d'habitatge, aposta per noves fórmules que cobreixin noves

necessitats; així, impulsa la construcció d'habitatge de protecció i la rehabilitació, tant a través d'inversions directes com mitjançant el foment de la rehabilitació privada d'edificis i habitatge.

Rehabilitació, habitatge i millora del paisatge urbà

	1999	2000	2001	2002
Campanya "Barcelona posa't guapa"				
– Nre. d'inscripcions d'expedients de subvenció	2.583	2.420	2.649	2.339
– Nre. de lliuraments d'expedients de subvenció	1.961	1.210	1.617	1.993
– m^2 façanes i terrats rehabilitats	550.306	512.248	715.039	559.535

Fruit d'aquesta voluntat, s'explica que durant el període 2000-2003 l'Ajuntament hagi decidit impulsar 7.221 habitatges de protecció, dels quals seran en règim de lloguer 576 apartaments amb serveis per a la gent gran, 1.645 apartaments per a joves –per facilitar-los l'accés al primer habitatge–, 2.300 habitatges per a persones afectades urbanísticament i 2.700 nous habitatges protegits. Aquest pla és possible gràcies al sòl propi generat per l'Ajuntament i a la reserva del 25%, com a mínim, del sostre previst en els nous planejaments per a habitatge protegit.

Creació d'ocupació per garantir el futur

Barcelona Activa s'ha convertit en un referent en el suport a la creació d'empreses, tant per la seva activitat com pels resultats: s'han acompanyat 4.238 projectes entre 1999 i 2002, i tres de cada quatre projectes ho són d'activitats emergents. La qualitat de servei, la quantitat de persones ateses, la innovació en les propostes, la integració de serveis i la col·laboració dels sectors públic i privat fan del servei als emprenedors de Barcelona Activa una de les entitats punteres a escala europea, com ho demostra que els programes de Barcelona Activa, SA en suport de les empreses hagin merescut el premi Eurocities per segona vegada. D'altra banda, la comunitat virtual d'empreses Barcelona Netactiva, el primer planter virtual d'empreses d'Europa, té més de 2.000 membres. El Dia de l'Emprenedor s'ha convertit en la gran trobada de la gent emprenedora de Barcelona, amb 2.000 participants en l'edició del 2002 i catorze entitats que hi donen suport; es confirma, així, que la iniciativa emprenedora segueix essent un dels principals actius de Barcelona.

Promoció de l'activitat econòmica	1998	1999	2000	2001	2002
Implantació d'empreses					
– A planters i al Centre d'Empreses de Barcelona Activa	111	114	131	136	123
– No instal·lades a Barcelona Activa	1.360	1.289	1.442	1.589	1.663
Servei d'atenció als emprenedors					
– Nre. d'usuaris atesos	11.517	11.585	12.190	11.800	16.967
Servei per a l'ocupació					
– Nre. d'usuaris atesos	24.427	22.801	16.362	19.014	27.549

Renovar el comerç i la indústria urbana

La creació de zones de vianants i la recuperació dels barris històrics han dinamitzat el comerç urbà a tots els districtes de la ciutat. S'han estès campanyes i rutes alternatives de promoció del comerç lligat a la cultura i al lleure: Itinerari Tèxtil, la Primavera del Disseny, Tallers Oberts, Art de Nit de la Ribera... Igualment, s'organitzen mercats i fires al carrer que sovint conjuminen els aspectes festius de barri i el foment del comerç de proximitat. Es tracta de l'anomenat "petit comerç de barri", àmpliament apreciat a Barcelona perquè habitualment és exigent amb la qualitat dels seus productes i pel seu caràcter actual i emprenedor que sovint fa que participi en diverses iniciatives cíviques de la zona on s'ubica.

Mercabarna	1998	1999	2000	2001	2002
Tones de comercialització					
– Fruita i verdura (tones)	832.876	904.744	897.240	912.888	922.782
– Peix fresc (tones)	77.650	83.249	81.089	82.070	79.131
– Sacrifici de bestiar (tones)	23.221	25.140	27.249	26.793	24.873
– Congelats i altres (tones)	86.050	86.747	84.943	88.366	98.585

Els temps canvien i els mercats tradicionals d'alimentació, encara que constitueixen una fórmula de distribució tan antiga com arrelada a la nostra cultura i característica de la ciutat, necessiten certes millores per adaptar-se als ritmes i als hàbits que imposa la societat actual. La introducció massiva de la dona al mercat de treball i l'estandardització d'horaris laborals fan necessari que els mercats redissenyin els seus propis horaris i que posin en marxa fórmules innovadores per atreure més clients, especialment la gent jove, que tendeix a consumir productes preelaborats en detriment dels aliments frescos. Per aquests motius, des de fa uns anys, l'Institut Municipal de Mercats dirigeix una renovació del patrimoni comercial municipal de qua-

ranta mercats alimentaris i de sis de no alimentaris, amb projectes integrals de reforma que inclouen no solament la rehabilitació dels edificis i els seus serveis, sinó, sobretot, un replantejament de la seva oferta comercial amb l'objectiu que s'adaptin a les necessitats dels compradors i recuperin la seva posició com a peça clau de l'eix que vertebra la vida dels barris.

Impuls a l'activitat firal i la promoció turística

Activitat firal i promoció turística

	1998	1999	2000	2001	2002
Fira Internacional de Barcelona					
– Nre. d'expositors i participants	21.683	23.719	22.539	20.571	24.702
– Nre. de visitants	2.522.900	3.015.395	2.360.713	4.104.816	2.138.942
– Nre. de certàmens	58	60	59	64	74
Consorci Turisme de Barcelona					
– Nre. de congressos i convencions	1.002	1.171	1.380	1.345	1.363
– Nre. de visitants (milers)	2.969	3.123	3.141	3.379	3.581
– Nre. d'usuaris del Bus Turístic	452.232	553.508	875.782	983.302	1.132.295

L'acord institucional per a l'ampliació de la Fira de Barcelona preveu ampliar fins a 239.000 m² el seu recinte, el qual d'aquesta manera es convertiria en el segon més gran d'Europa. Això representa transformar deu hectàrees de sòl amb una edificabilitat concentrada de 110.000 m².

Visitants a la ciutat

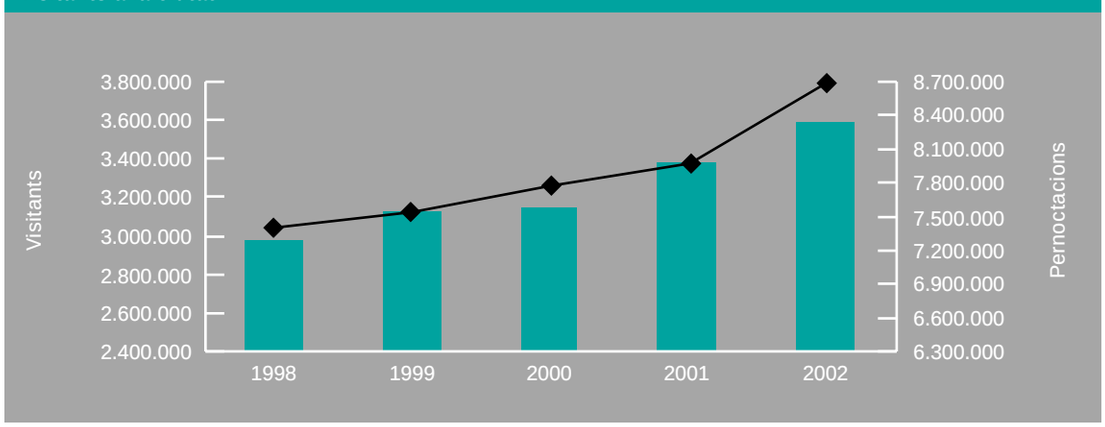

Visitants — Pernoctacions hotels

Finalment, cal destacar l'evolució experimentada pel Bus Turístic. Aquest servei, que va néixer l'any 1987 per funcionar durant els mesos d'estiu, amb deu parades, 25 quilòmetres de recorregut i un passatge de poc més d'onze mil persones, funciona avui dia tot l'any. Actualment disposa de 27 parades per tota la ciutat i hi ha dues rutes amb un total de 39 quilòmetres de recorregut, al qual dóna servei una flota de 36 vehicles de dos pisos. Aquesta acceptació es veu certificada per la satisfacció que el 96% dels més d'un milió d'usuaris mostren amb el servei.

4

Informe de gestió

L'informe de gestió de l'any 2002 es presenta sobre la base dels comptes consolidats de l'Ajuntament de Barcelona i el seu grup d'empreses i instituts municipals. Amb aquest enfocament es pretén donar una visió més clara de la informació financera de l'Ajuntament de Barcelona.

4.1. Recursos humans

La plantilla de l'Ajuntament de Barcelona, incloent-hi el personal dels instituts i les empreses municipals, era, a 31 de desembre de 2002, de 12.045 persones. Aquesta xifra representa una disminució de 604 persones en relació amb la plantilla del Grup a 31 de desembre de 1997.

Plantilla de l'Ajuntament, instituts i empreses municipals

	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02
Ajuntament	7.086	6.943	6.753	6.683	6.638
Instituts i empreses municipals	5.474	5.306	5.291	5.390	5.407
Total	**12.560**	**12.249**	**12.044**	**12.073**	**12.045**

L'evolució a la baixa de la plantilla municipal dels darrers anys ha estat possible gràcies al pla de jubilació anticipada i incentivada portat a terme per l'Ajuntament de Barcelona, al qual s'han acollit des del 31 de desembre de 1997 un total de 408 persones.

La lleugera disminució del nombre d'empleats municipals l'any 2002 és conseqüència de l'augment de la plantilla del sector de Via Pública –en particular, de la guàrdia urbana, amb l'objectiu de millorar la mobilitat de la ciutat i, tot i que la seva tasca sigui complementària a la dels diferents cossos policials, per millorar la seguretat ciutadana–, compensat mitjançant increments de productivitat que són possibles gràcies a la modernització dels sistemes d'informació i les tecnologies ofimàtiques.

Distribució sectorial de la plantilla del Grup Ajuntament de Barcelona a 31.12.2002

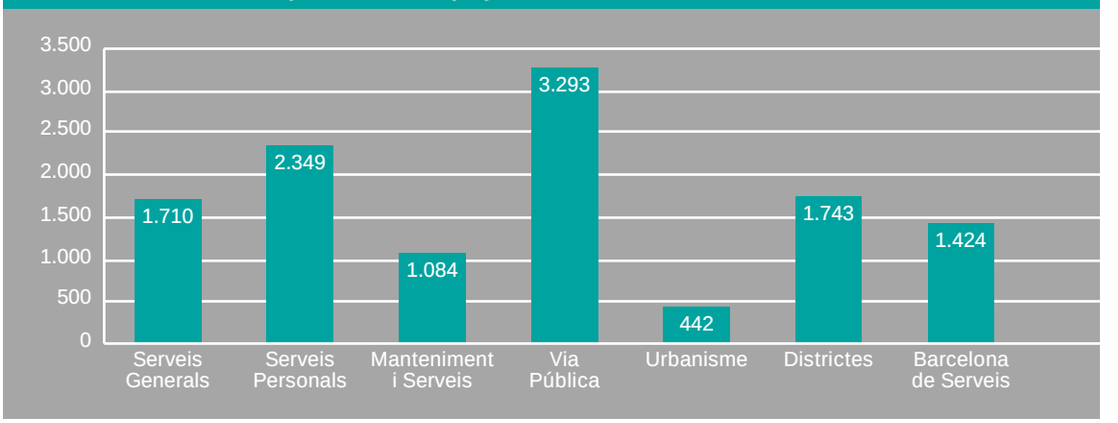

L'any 2002 van participar en els cursos de formació un total de 4.209 empleats, fet que va suposar un total de 53.582 hores lectives i 16.095 participacions. Aquestes xifres inclouen el pla de formació que l'Ajuntament de Barcelona ha presentat a l'Institut Nacional d'Administració Pública per a la seva subvenció, dins del marc de l'Acord Nacional de Formació Continuada. Aquesta subvenció ha permès estendre l'activitat formativa l'any 2002 a 2.234 treballadors municipals.

4.2. Ingressos corrents

Els ingressos corrents consolidats de l'Ajuntament de Barcelona provenen dels ingressos locals, les transferències corrents i els ingressos financers.

L'any 2002, el 61% dels ingressos corrents consolidats procedeixen dels ingressos locals, el 38% de transferències corrents i l'1% restant d'ingressos financers. Quant als ingressos locals, el 57% són impostos locals –béns immobles, activitats econòmiques, vehicles, construccions i increment en el valor dels terrenys–. El 43% restant es genera per les vendes de serveis –taxes, preus públics i lloguers–, per les rendes de la propietat i de l'empresa –ingressos per concessions, aprofitaments públics i multes per infraccions– i per contribucions especials i participació en beneficis.

Estructura dels ingressos corrents 2002

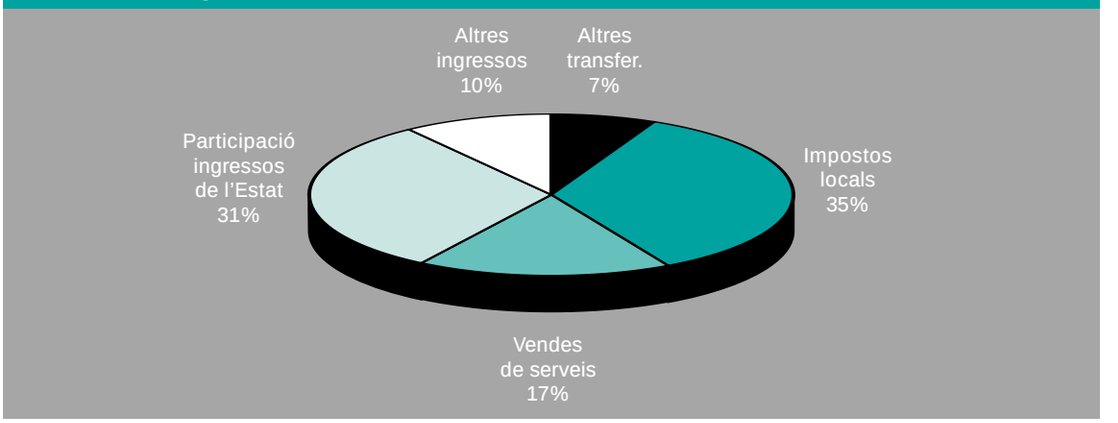

Pel que fa als impostos locals, la seva distribució és la següent:

Estructura dels impostos locals 2002

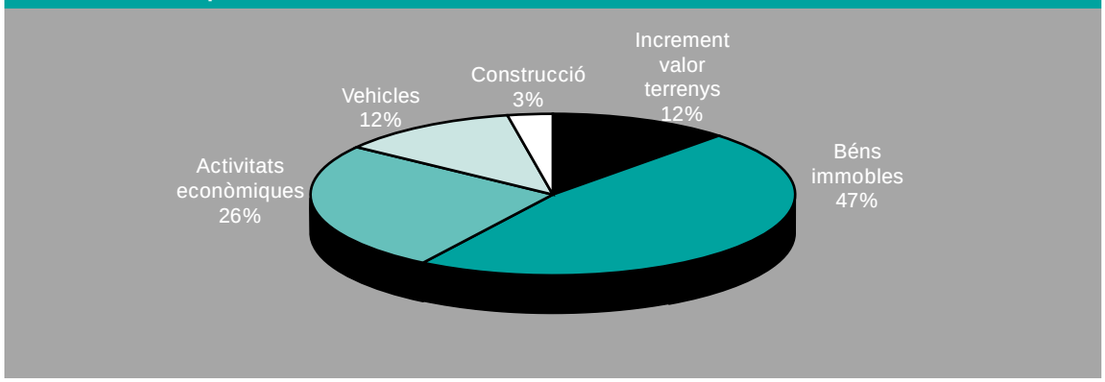

Les transferències corrents es reben de l'Estat, de la Generalitat de Catalunya, d'altres entitats locals i de l'exterior. L'any 2002 la participació en els ingressos de l'Estat –una subvenció no finalista per atendre les necessitats generals del municipi– representa el 81% de les transferències corrents i el 31% dels ingressos corrents totals. La resta de transferències corresponen al Fons de Cooperació Local, que és una subvenció no finalista que consisteix en la participació en els ingressos de la Generalitat de Catalunya, i a subvencions finalistes, entre les quals destaquen les de l'Estat per a la Mancomunitat de Municipis i les procedents de l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus per al tractament de residus.

Ingressos corrents (milers d'euros)

	1998	1999	2000	2001	2002
Impost sobre béns immobles	276.778	273.995	285.595	288.758	303.460
Impost sobre activitats econòmiques	150.211	159.491	162.369	162.892	164.277
Impost sobre vehicles	71.617	74.483	76.509	76.254	76.197
Impost sobre construccions	17.249	17.970	18.758	22.538	21.136
Impost sobre l'increment del valor dels terrenys	71.040	73.017	69.104	65.043	74.114
Total impostos locals	**586.894**	**598.957**	**612.335**	**615.485**	**639.184**
Ingressos per vendes de serveis	255.634	256.049	243.500	271.643	302.348
Rendes de la propietat i de l'empresa	105.796	106.662	92.442	119.232	133.880
Altres ingressos	32.984	27.550	28.290	28.529	37.837
Total ingressos locals	**981.309**	**989.218**	**976.567**	**1.034.889**	**1.113.249**
Participació en els ingressos de l'Estat	430.156	466.109	503.684	531.896	562.000
Transferències d'altres administracions	90.807	106.836	110.147	118.426	133.802
Total transferències corrents	**520.963**	**572.945**	**613.832**	**650.322**	**695.802**
Ingressos financers	**15.969**	**12.964**	**13.078**	**18.837**	**17.115**
Total ingressos corrents	**1.518.241**	**1.575.127**	**1.603.476**	**1.704.048**	**1.826.166**

De 1998 a 2002 els ingressos corrents han augmentat a una taxa anual acumulativa del 4,9%. Aquest creixement és conseqüència de: (I) la política establerta en el Pla d'Actuació Municipal de no augmentar la pressió fiscal; (II) la gestió més eficaç de la recaptació; i (III) l'augment de la participació en els ingressos de l'Estat a una taxa mitjana del 6,5%.

Ingressos corrents (en percentatge)

	1998	1999	2000	2001	2002
Impost sobre béns immobles	18,2	17,4	17,8	16,9	16,6
Impost sobre activitats econòmiques	9,9	10,1	10,1	9,6	9,0
Impost sobre vehicles	4,7	4,7	4,8	4,5	4,2
Impost sobre construccions	1,1	1,1	1,2	1,3	1,2
Impost sobre l'increment del valor dels terrenys	4,7	4,6	4,3	3,8	4,0
Total impostos locals	**38,7**	**38,0**	**38,2**	**36,1**	**35,0**
Ingressos per vendes de serveis	16,8	16,3	15,2	15,9	16,6
Rendes de la propietat i l'empresa	7,0	6,8	5,8	7,0	7,3
Altres ingressos	2,2	1,7	1,8	1,7	2,1
Total ingressos locals	**64,6**	**62,8**	**60,9**	**60,7**	**61,0**
Participació en els ingressos de l'Estat	28,3	29,6	31,4	31,2	30,8
Transferències d'altres administracions	6,0	6,8	6,9	6,9	7,3
Total transferències corrents	**34,3**	**36,4**	**38,3**	**38,2**	**38,1**
Ingressos financers	**1,1**	**0,8**	**0,8**	**1,1**	**0,9**
Total ingressos corrents	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Els ingressos corrents en el 2002 han augmentat en un 7,2% respecte de l'any anterior. En conjunt els impostos locals han crescut un 3,9%. Els ingressos recaptats per l'impost sobre béns immobles han augmentat en un 5,1% i per l'impost sobre l'increment en el valor dels terrenys, un 13,9%. En canvi, els ingressos corresponents a l'impost sobre construccions s'han reduït un 6,2%, però cal tenir en compte l'excepcional increment que aquest concepte va tenir l'any 2001. L'any 2002 ha estat el primer any d'aplicació de la revisió cadastral de tot el municipi de Barcelona. El tipus impositiu aplicable s'ha rebaixat del 0,89% del valor cadastral al 0,86%. L'increment del valor cadastral es distribuirà en un període de deu anys.

Els ingressos per vendes de serveis, rendes de la propietat i l'empresa i altres ingressos han augmentat en conjunt un 13%. Les partides que presenten increments més grans són les vendes de serveis i les taxes per recollida d'escombraries, per llicències urbanístiques i per l'aprofitament del domini públic, així com els ingressos bruts procedents de les empreses de serveis públics.

L'any 2002 la participació en els ingressos de l'Estat ha crescut un 5,7% respecte del 2001, d'acord amb els criteris de distribució i creixement aprovats a la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social. Les altres transferències

s'han incrementat bàsicament per les transferències finalistes que realitza l'Estat destinades a la Mancomunitat de Municipis, les aportacions de l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus, i les transferències de la Generalitat de Catalunya per a educació.

4.3. Despeses corrents

Despeses corrents per activitat

L'àmplia varietat de serveis que l'Ajuntament de Barcelona ofereix als ciutadans, bé directament o de manera descentralitzada a través d'instituts i empreses municipals, es poden classificar de la següent manera:

a) Serveis personals: educació, cultura, esports, sanitat, salut pública i serveis socials.

b) Manteniment i serveis: control i millora del medi ambient, sanejament, recollida d'escombraries, neteja de la via pública, manteniment de parcs i zones verdes, pavimentació i enllumenat públic.

c) Via pública: seguretat, protecció civil, serveis de prevenció d'incendis, mobilitat i transport públic.

d) Urbanisme: planificació urbanística i habitatge.

e) Serveis generals: administració central, administració financera i tributària, xarxa de mercats municipals, promoció econòmica i serveis funeraris.

Despeses corrents abans d'interessos 2002

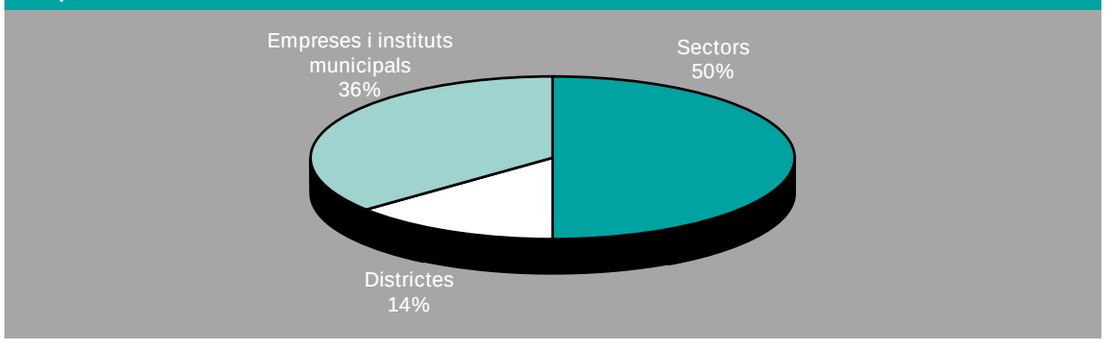

Evolució de la despesa corrent

En el període 1998-2002, les despeses corrents han crescut, en termes mitjans, el 3,5% anual, una taxa de creixement inferior a la dels ingressos corrents. Els aspectes més destacats són: (I) els augments de les despeses de personal per sobre de la inflació s'han compensat amb augments de productivitat; (II) els increments més importants s'han registrat a les despeses de neteja, tant de la via pública com d'oficines, i en les despeses de manteniment i conservació a conseqüència de les millores en la qualitat dels serveis i de l'important esforç inversor realitzat en els darrers anys; i (III) les despeses financeres netes han disminuït en cinc anys el 53%, resultat de la disminució del volum d'endeutament, del descens general dels tipus d'interès i, en la mesura del possible, de la política aplicada de substitució de deute més car per un altre de menor cost.

Despeses corrents (milers d'euros)					
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**
Despeses de personal	424.008	435.445	442.922	459.789	481.799
Treballs, subministraments i serveis exteriors	363.077	392.960	399.312	428.132	489.849
Transferències corrents	128.593	132.355	149.448	177.698	201.895
Provisions	92.135	96.264	82.495	84.329	85.742
Despeses financeres	149.904	125.846	105.784	101.627	87.871
Total despeses corrents	**1.157.718**	**1.182.870**	**1.179.961**	**1.251.575**	**1.347.156**

L'any 2002 les despeses corrents han augmentat un 7,6% respecte de l'any anterior. Aquest increment és el resultat d'un important creixement de les partides de treballs, subministraments i serveis exteriors i de transferències corrents, a causa, en general, de la millora dels serveis, com ara la recollida d'escombraries, la neteja viària i el transport públic; del manteniment; i de l'organització d'activitats no recurrents com l'Any Gaudí, en el 2002, o el Campionat Mundial de Natació, en el 2003, esdeveniments que promouen l'increment del nombre de visitants a la ciutat i el seu creixement econòmic. Aquests augments han estat parcialment compensats per la disminució de les despeses financeres en un 13,5%. Les despeses financeres han passat de representar el 12,9% de les despeses corrents l'any 1998 a un 6,5% l'any 2002.

Despeses corrents (en percentatge)					
	1998	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**
Despeses de personal	36,6	36,8	37,5	36,7	35,8
Treballs, subministraments i serveis exteriors	31,4	33,2	33,8	34,2	36,3
Transferències corrents	11,1	11,2	12,7	14,2	15,0
Provisions	8,0	8,1	7,0	6,7	6,4
Despeses financeres	12,9	10,6	9,0	8,1	6,5
Total despeses corrents	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

4.4. Inversions

En el quinquenni 1998-2002 la inversió consolidada ha estat de 1.856 milions d'euros, mentre que l'endeutament consolidat s'ha reduït en 268 milions d'euros. Les despeses de capital totals han estat de 2.240 milions d'euros, dels quals, d'una banda, el 79% s'ha dedicat a inversió directa, en la major part per a la creació i la millora del patrimoni públic destinat a l'ús general, i la resta a inversió associada als serveis. I, d'altra banda, el 21% restant s'ha destinat principalment a Barcelona Holding Olímpico, SA, al transport públic i a altres entitats entre les quals cal destacar els equipaments culturals.

El programa d'inversions directes comprèn un conjunt de més de 800 actuacions, que es destinen, entre d'altres, a la renovació urbana i la dotació d'equipaments als districtes; l'obtenció i la urbanització de sòl; el pla de mobilitat; el medi ambient –zones verdes, energies renovables i ecoparcs–; equipaments culturals, esportius, educatius i de benestar social; i les actuacions a Montjuïc, al Tibidabo i al triangle comprès entre l'inici de la Diagonal, el litoral i el riu Besòs.

Ingressos i despeses de capital (milers d'euros)

	1998	1999	2000	2001	2002
Inversions directes					
Ús general	151.948	168.115	85.410	172.681	352.186
Associades als serveis	125.642	124.241	105.075	153.314	312.687
Total inversions directes	**277.589**	**292.356**	**190.485**	**325.995**	**664.873**
Transferències de capital					
HOLSA	46.001	47.847	49.758	51.747	53.817
ATM	30.267	31.132	24.179	24.617	24.179
Entitats no municipals	19.142	7.272	21.384	15.512	22.470
Total transferències	**95.411**	**86.251**	**95.321**	**91.877**	**100.466**
Inversions financeres	**0**	**0**	**3.005**	**3.005**	**13.409**
Total despeses de capital	**373.000**	**378.608**	**288.810**	**420.877**	**778.748**
Ingressos de capital					
Transferències de capital	49.343	51.170	15.891	40.743	70.723
Gestió d'actius	90.338	38.381	20.957	35.772	128.921
Total ingressos de capital	**139.681**	**89.551**	**36.848**	**76.515**	**199.644**
Inversió neta	**233.319**	**289.057**	**251.962**	**344.362**	**579.104**

En el quinquenni 1998-2002 s'han obtingut ingressos de capital per un total de 542 milions d'euros, fet que ha permès finançar el 24% de les despeses de capital. El 58% dels ingressos provenen de la gestió dels actius i el 42% restant, de transferències de capital. Els ingressos per gestió d'actius provenen de la venda d'habitatges i locals de negocis, realitzada fonamentalment pel Patronat Municipal de l'Habitatge; de la venda de solars, edificis i sobrants de la via pública; i de la venda l'any 1998 del 49% de les accions de Serveis Funeraris de Barcelona, SA. El 48% de les transferències de capital provenen, principalment, de la Unió Europea per a projectes essencialment mediambientals, com ara la construcció de centres de recollida selectiva de residus, dipòsits pluvials, plantes de reciclatge i la supressió de barreres acústiques. A més, hi ha aportacions de la Generalitat de Catalunya destinades principalment a educació i equipaments esportius, així com transferències d'altres organismes i institucions destinades a la urbanització d'espais públics.

Ingressos i despeses de capital (en percentatge)	1998	1999	2000	2001	2002
Inversions directes					
Ús general	65,1	58,2	33,9	50,1	60,8
Associades als serveis	53,8	43,0	41,7	44,5	54,0
Total inversions directes	**119,0**	**101,1**	**75,6**	**94,7**	**114,8**
Transferències de capital					
HOLSA	19,7	16,6	19,7	15,0	9,3
ATM	13,0	10,8	9,6	7,1	4,2
Entitats no municipals	8,2	2,5	8,5	4,5	3,9
Total transferències	**40,9**	**29,8**	**37,8**	**26,7**	**17,4**
Inversions financeres	**0,0**	**0,0**	**1,2**	**0,9**	**2,3**
Total despeses de capital	**159,9**	**131,0**	**114,6**	**122,2**	**134,5**
Ingressos de capital					
Transferències de capital	21,1	17,7	6,3	11,8	12,2
Gestió d'actius	38,7	13,3	8,3	10,4	22,3
Total ingressos de capital	**59,9**	**31,0**	**14,6**	**22,2**	**34,5**
Inversió neta	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

La cobertura de les inversions, mesurada per la relació entre l'estalvi brut i les inversions netes, ha estat de 0,8 vegades l'any 2002, tot i el fort esforç inversor realitzat.

Cobertura de les inversions netes

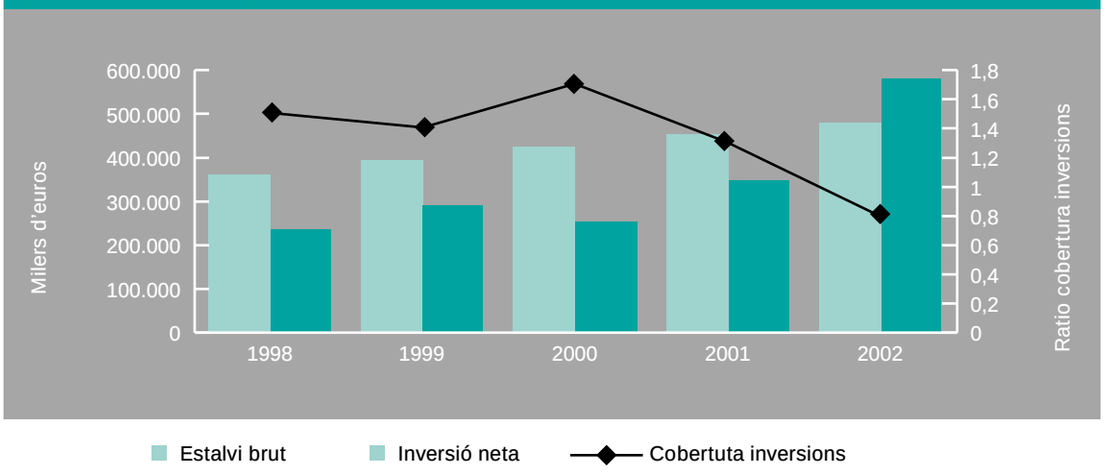

4.5. Finançament

L'endeutament consolidat ha augmentat en 134 milions d'euros com a resultat de l'increment de 137 milions d'euros del deute a llarg termini i de la disminució de 3 milions d'euros del deute a curt termini. D'aquest increment, 34 milions d'euros corresponen a empreses i instituts municipals per finançar el pla d'aparcaments municipals, el parc d'atraccions del Tibidabo, el pla de nou habitatge i el pla d'optimització de la planta de valorització energètica de residus de Sant Adrià de Besòs; i 10 milions d'euros són el deute de Procivesa que s'ha amortitzat el 2002.

L'Ajuntament de Barcelona directament ha realitzat dues operacions financeres, de 90 milions d'euros cadascuna, per finançar part de les infraestructures que es construeixen a l'àrea del Besòs, entre el riu, el litoral i la Diagonal. El 50% d'aquest finançament correspon a un préstec del Banc Europeu d'Inversions amb un termini final de vint anys, del qual s'ha disposat de 50 milions d'euros el 2002. El 50% restant ha estat un *Schuldscheindarlehen*, amb un venciment de deu anys. Les amortitzacions de deute a llarg termini han estat de 87 milions d'euros, dels quals 27 milions d'euros corresponen a amortitzacions d'acord amb les condicions contractuals de les operacions de crèdit i la resta, 60 milions d'euros, a amortitzacions anticipades de deute.

En el mes de gener de 2002, es va finalitzar el procés de substitució de deute aprovat en el Consell Plenari de l'Ajuntament de Barcelona de 26 de juny de 2001, en què s'autoritzava la realització d'un o més préstecs, fins a una xifra màxima de 180 milions d'euros, a fi de substituir deute preexistent. El 2001, es van formalitzar operacions financeres per valor de 120 milions d'euros, i el gener de 2002, de 60 milions d'euros, els quals han finançat les amortitzacions anticipades esmentades en el paràgraf anterior.

Endeutament financer (milers d'euros)

	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02
Mercat Unió Europea					
Sistema bancari	462.280	489.020	414.662	462.648	567.506
Emissions públiques	347.115	347.115	347.084	327.823	327.823
Col·locacions privades	152.788	262.788	262.787	186.622	276.621
Subtotal	**962.183**	**1.098.923**	**1.024.533**	**977.092**	**1.171.950**
Mercat fora Unió Europea					
Col·locacions privades	231.425	190.079	104.360	60.466	221
Emissions públiques	297.246	155.181	155.181	155.181	155.181
Subtotal	**528.670**	**345.261**	**259.541**	**215.647**	**155.402**
Endeutament total	**1.490.853**	**1.444.183**	**1.284.074**	**1.192.740**	**1.327.352**
Endeutament a llarg termini	**1.480.546**	**1.430.558**	**1.275.095**	**1.186.702**	**1.324.198**
Endeutament a curt termini	**10.307**	**13.625**	**8.979**	**6.038**	**3.154**

A 31 de desembre de 2002, l'endeutament total consolidat era de 1.327 milions d'euros, dels quals 1.265 milions d'euros corresponen a l'Ajuntament de Barcelona i les seves empreses i instituts que presten els seus serveis amb finançament que prové, majoritàriament, de transferències corrents de l'Ajuntament. Els 62 milions d'euros restants corresponen a endeutament de les empreses i instituts municipals que financen els serveis que presten principalment amb ingressos comercials.

El 88% del finançament del Grup s'ha obtingut en el mercat de la Unió Europea, mentre que el 12% restant correspon, bàsicament, a una emissió pública realitzada el 1995 als Estats Units. El risc de canvi d'aquesta operació està cobert amb un contracte de permuta financera (*swap*).

Endeutament financer (en percentatge)

	31.12.98	31.12.99	31.12.00	31.12.01	31.12.02
Mercat Unió Europea					
Sistema bancari	31,0	33,9	32,3	38,8	42,8
Emissions públiques	23,3	24,0	27,0	27,5	24,7
Col·locacions privades	10,2	18,2	20,5	15,6	20,8
Subtotal	**64,5**	**76,1**	**79,8**	**81,9**	**88,3**
Mercat fora Unió Europea					
Col·locacions privades	15,5	13,2	8,1	5,1	0,0
Emissions públiques	19,9	10,7	12,1	13,0	11,7
Subtotal	**35,5**	**23,9**	**20,2**	**18,1**	**11,7**
Endeutament total	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Endeutament a llarg termini	**99,3**	**99,1**	**99,3**	**99,5**	**99,8**
Endeutament a curt termini	**0,7**	**0,9**	**0,7**	**0,5**	**0,2**

En els últims cinc anys, les despeses financeres netes s'han reduït en un 53%, i han passat de 152 milions d'euros l'any 1997 a 71 milions d'euros en el 2002, la qual cosa reflecteix la disminució del nivell d'endeutament, la política de substitució d'operacions financeres cares per altres de més barates i l'evolució dels tipus d'interès.

Endeutament i despeses financeres netes

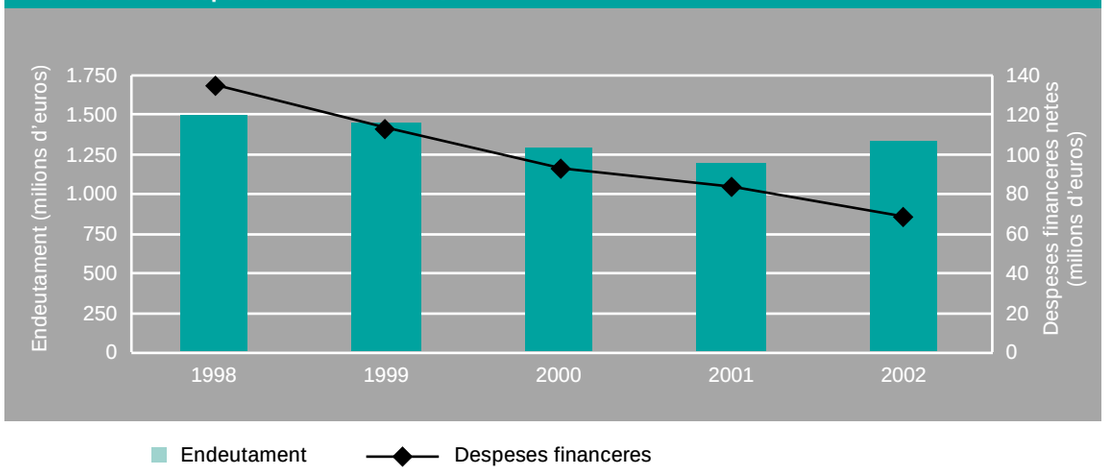

La qualificació del deute de l'Ajuntament de Barcelona és d'AA segons Fitch i Standard and Poor's, i Aa3 segons Moody's Investors Service.

4.6. Perspectives

Les despeses de capital previstes en el període 2003-2007 són de 2.520 milions d'euros destinats a la renovació urbana dels districtes; en particular, a l'àrea compresa entre Diagonal-litoral, la plaça de les Glòries i l'estació de la Sagrera, i a la millora de la qualitat dels serveis que es presten a la ciutat. Aquest pla d'inversions estarà condicionat a mantenir les següents polítiques financeres:

1. El creixement de les despeses corrents es cobrirà amb l'increment dels ingressos corrents i, per tant, l'estalvi brut (recursos generats després d'interessos) representarà com a mínim el 25% dels ingressos corrents.
2. L'endeutament consolidat, incloent-hi els avals, serà inferior al 80% dels ingressos corrents.

Les hipòtesis macroeconòmiques efectuades per als propers anys són que el deflactor del producte interior brut (PIB) augmentarà el 3,2% el 2003 i, en termes mitjans, el 2,8% anual a partir del 2004; el PIB en termes reals s'estima que creixerà el 2,5% anual en el 2003 i el 3,0% els anys següents. Així doncs, el creixement del PIB en termes nominals es preveu del 5,8% l'any 2003 i del 5,9% anual del 2004 al 2007. Respecte als tipus d'interès, s'ha considerat que el tipus EURIBOR (Euro Interbank Offered Rate) a tres mesos serà, en termes mitjans, del 3,5% l'any 2003 i del 4,5% la resta del període.

Les previsions dels ingressos corrents en el período de 2003-2007 es basen en les següents hipòtesis:

1. Les xifres de 2003 es basen en el pressupost aprovat per a aquest any. Se suposa que la recaptació de l'impost d'activitats econòmiques en el 2003 serà el 66% de la recaptació feta l'any 2000. Aquesta estimació s'ha fet sense disposar del cens de contribuents, que està pendent de lliurament per part del Ministeri d'Hisenda.

2. De 2004 a 2007, en terme mitjà, els impostos locals, excloent-ne els cedits per l'Estat, creixeran mig punt per sota de la inflació prevista.

3. En l'impost sobre béns immobles es continuarà la implantació dels nous valors cadastrals. A partir de 2003, els tipus impositius dels impostos sobre béns immobles, sobre l'increment en el valor dels terrenys i sobre construccions seran, respectivament, 0,85%, 30% i 3%, en lloc de 0,86%, 29% i 2,75%.

4. Els ingressos per vendes de serveis, rendes de la propietat i l'empresa i altres ingressos creixeran a la mateixa taxa que el deflactor del PIB.

5. En el 2003 la participació en els ingressos de l'Estat augmentarà d'acord amb l'increment previst del PIB nominal, és a dir, el 5,8%. A més a més, s'hi afegeix la compensació estimada de 51 milions d'euros per la menor recaptació de l'impost d'activitats econòmiques. Aquesta compensació en anys posteriors es consolida en l'import dels impostos cedits.

6. Les transferències d'altres administracions creixeran, en general, d'acord amb la taxa d'augment del deflactor del PIB, exceptuant-ne la transferència rebuda per a la Mancomunitat de Municipis, que es preveu que augmenti en el 2003 a la mateixa taxa que el PIB en termes nominals, i a partir del 2004, segons la taxa d'increment de la recaptació dels ingressos tributaris de l'Estat.

7. Del 2004 al 2007 se suposa que la participació de l'1,6875% en l'impost de la renda de les persones físiques, de l'1,7897% en l'impost sobre el valor afegit i del 2,0454% en els impostos especials sobre la cervesa, sobre el vi i les begudes fermentades, sobre productes intermedis, sobre alcohol i begudes derivades, sobre hidrocarburs i sobre el tabac augmentarà en conjunt com a mínim a la mateixa taxa que la recaptació dels ingressos tributaris de l'Estat. Atès que en els últims sis anys, en termes mitjans, els recursos generats per l'Administració central per IVA, impostos sobre la renda i el patrimoni, i sobre producció han augmentat el 7,2% i el PIB, en termes nominals, el 6,6%, s'estima que els impostos cedits a l'Ajuntament de Barcelona augmentaran com a mínim a la mateixa taxa que l'increment previst del PIB en termes nominals, és a dir, el 5,9% anual.

El creixement previst de les despeses corrents en el 2003 es basa en els pressupostos aprovats per a aquest any, i de 2004 a 2007, en els següents supòsits:

1. S'aplicarà la política de compensar els lliscaments i els increments de sous i salaris per sobre de la inflació amb increments de productivitat, de manera que les despeses de personal creixeran de l'ordre de la taxa d'inflació.

2. S'estima que els treballs, subministraments i serveis exteriors augmentaran a la taxa d'inflació més tres punts, a causa de l'augment de les despeses de manteniment i de la millora de la qualitat dels serveis prestats.

3. La previsió de les transferències corrents s'ha realitzat tenint en compte les característiques de cada subvenció.

4. La dotació a la provisió per a deutors de dubtós cobrament s'estima aplicant uns coeficients de cobrament d'acord amb l'experiència històrica als saldos deutors segons l'antiguitat del saldo, tenint en compte l'evolució prevista dels impostos locals i del saldo de multes.

5. Les despeses financeres es basen en l'import i l'estructura previstos de l'endeutament i a considerar que el tipus d'interès EURIBOR a tres mesos serà, en termes mitjans, d'un 4,5% anual.

La inversió que es preveu executar en el quinquenni 2003-2007, a falta del nou Pla d'Inversions Municipal que s'haurà d'aprovar el 2003, s'estima en 2.520 milions d'euros. Les despeses de capital totals s'estimen en 2.894 milions d'euros. Del total de despeses de capital, el 82% correspon a inversió directa, i el 18% restant a transferències de capital, destinades principalment a HOLSA, a l'Autoritat del Transport Metropolità i a consorcis culturals, entre d'altres.

El programa d'inversions directes comprèn un conjunt d'actuacions de diferent envergadura, que es dirigeixen, entre d'altres, a la renovació urbana i la dotació d'equipaments en els districtes; l'obtenció i la urbanització de sòl; el pla de mobilitat; el medi ambient (zones verdes, energies renovables i ecoparc); equipaments culturals, esportius, educatius i de benestar social; i les actuacions a Montjuïc, Tibidabo i al triangle comprès entre Diagonal-litoral, la plaça de les Glòries i l'estació de la Sagrera.

Durant el període 2003-2007 es preveuen uns ingressos de capital de 316 milions d'euros, dels quals 116 milions d'euros corresponen a transferències de capital procedents principalment de la Unió Europea, i 199 milions d'euros, a vendes d'actius.

Ingressos i despeses de capital (milers d'euros)

	2003 (p)	2004 (p)	2005 (p)	2006 (p)	2007 (p)
Inversions directes	**536.798**	**392.937**	**415.727**	**479.749**	**524.844**
Tranferències de capital					
HOLSA	55.972	58.208	60.537	62.958	27.075
ATM	24.179	24.179	24.179	18.179	18.179
Entitats no municipals	35.277	35.317	32.280	19.174	20.191
Total transferències de capital	**115.428**	**117.704**	**116.996**	**100.311**	**65.445**
Inversions financeres	**9.000**	**3.000**	**3.000**	**3.000**	**10.000**
Total despeses de capital	**661.226**	**513.641**	**535.723**	**583.060**	**600.289**
Ingressos de capital					
Transferències de capital rebudes	41.763	18.877	24.843	25.836	4.961
Gestió d'actius	25.218	40.349	42.366	45.374	46.372
Total ingressos de capital	**66.981**	**59.226**	**67.209**	**71.210**	**51.333**
Inversió neta	**594.245**	**454.415**	**468.514**	**511.850**	**548.956**

Grup Ajuntament de Barcelona
Evolució i previsions econòmico-financeres: 1998-2007 (milers d'euros)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003 (p)	2004 (p)	2005 (p)	2006 (p)	2007 (p)
1. Ingressos corrents abans d'ingressos financers	1.502.272	1.562.163	1.590.398	1.685.211	1.809.051	1.872.552	1.943.466	2.017.558	2.094.990	2.175.933
2. Despeses corrents abans de despeses financeres	1.007.813	1.057.024	1.074.177	1.149.948	1.259.285	1.305.751	1.358.940	1.413.272	1.470.967	1.530.980
3. Estalvi primari	**494.459**	**505.139**	**516.221**	**535.263**	**549.766**	**566.801**	**584.526**	**604.286**	**624.023**	**644.953**
Ingressos financers	15.969	12.964	13.078	18.837	17.115	14.890	13.307	13.680	14.063	14.456
Despeses financeres	149.904	125.846	105.784	101.627	87.871	85.324	76.422	67.000	63.640	62.799
4. Estalvi brut	**360.523**	**392.257**	**423.515**	**452.473**	**479.010**	**496.367**	**521.411**	**550.966**	**574.446**	**596.610**
5. Inversions netes	233.322	289.057	251.962	344.362	579.104	594.245	454.415	468.514	511.850	548.956
6. Superàvit (dèficit)	**127.201**	**103.200**	**171.553**	**108.111**	**(100.094)**	**(97.878)**	**66.996**	**82.452**	**62.596**	**47.654**
Variació de tresoreria	(24.470)	(59.789)	(12.946)	(18.579)	(35.650)	46.291	(27.498)	(35.264)	(36.749)	(41.329)
7. Superàvit (dèficit) de caixa	**102.731**	**43.411**	**158.607**	**89.532**	**(135.744)**	**(51.587)**	**39.498**	**47.188**	**25.847**	**6.325**
Subrogació de deute	1.617	3.257	1.497	1.803	1.132	0	0	0	0	0
8. Variació neta del deute	104.348	46.669	160.104	91.335	(134.612)	(51.587)	39.498	47.188	25.847	6.325
9. Deute total al final de l'any	**1.490.847**	**1.444.178**	**1.284.074**	**1.192.740**	**1.327.352**	**1.378.939**	**1.339.441**	**1.292.253**	**1.266.406**	**1.260.081**

A la taula següent es desglossa l'endeutament consolidat de l'Ajuntament de Barcelona en dos grups: (I) el deute consolidat de l'Ajuntament de Barcelona amb les empreses i instituts municipals que depenen d'ell i que presten serveis que es financen majoritàriament amb transferències corrents de l'Ajuntament, és a dir, amb els ingressos generats per la fiscalitat; i (II) el deute consolidat de les empreses i instituts municipals que presten serveis que es financen majoritàriament amb ingressos comercials, és a dir, per mitjà de preus, taxes o lloguers. En el segon cas es tracta de dades consolidades de Barcelona de Serveis Municipals, SA i del Patronat Municipal de l'Habitatge.

Deute consolidat de l'Ajuntament de Barcelona: Administració pública i ens comercials (milions d'euros)

	2002	2003 (p)	2004 (p)	2005 (p)	2006 (p)	2007 (p)
Administració pública	1.265	1.254	1.204	1.152	1.121	1.112
Ens comercials	62	125	135	140	145	148
Deute total	**1.327**	**1.379**	**1.339**	**1.292**	**1.266**	**1.260**

5

Ajuntament de Barcelona Estats i comptes anuals 2002 juntament amb l'informe d'auditoria

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Av. Diagonal, 640
08017 Barcelona

Gabinete Técnico
de Auditoría y Consultoría, s.a.

Via Laietana, 30
08003 Barcelona

INFORME D'AUDITORIA DELS ESTATS I COMPTES ANUALS

A l'Excel·lentíssim Alcalde-President de
l'Ajuntament de Barcelona,

Hem auditat els estats i comptes anuals de l'AJUNTAMENT DE BARCELONA, que comprenen el balanç de situació al 31 de desembre de 2002, el compte de resultats, la liquidació del pressupost i la memòria corresponents a l'exercici anual acabat en aquesta data, la formulació dels quals és responsabilitat dels Administradors de la Corporació. La nostra responsabilitat és expressar una opinió sobre els esmentats estats i comptes anuals en el seu conjunt, basada en el treball realitzat d'acord amb les normes d'auditoria generalment acceptades que requereixen l'examen, mitjançant la realització de proves selectives, de l'evidència justificativa dels estats i comptes anuals i l'avaluació de la seva presentació global, dels principis comptables aplicats en l'àmbit de les administracions públiques i de les estimacions realitzades.

Els Administradors de la Corporació presenten, a efectes comparatius, amb cadascuna de les partides del balanç, del compte de resultats i del quadre de finançament, a més de les xifres de l'exercici 2002, les corresponents a l'exercici anterior. La nostra opinió es refereix exclusivament als estats i comptes anuals de l'exercici 2002. Amb data 18 d'abril de 2002, Gabinete Técnico de Auditoría y Consultoría, S.A., conjuntament amb uns altres auditors, varen emetre el seu informe d'auditoria sobre els estats i comptes anuals de l'exercici 2001, en el qual varen expressar una opinió favorable.

Segons la nostra opinió, els estats i comptes anuals de l'exercici 2002 adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de l'AJUNTAMENT DE BARCELONA al 31 de desembre de 2002, dels resultats de les seves operacions reflectits en el compte de resultats i en la liquidació de pressupost adjunts i dels recursos obtinguts i aplicats durant l'exercici anual acabat en aquesta data, i contenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequades, de conformitat amb els principis i normes de comptabilitat per a les administracions públiques, que guarden uniformitat amb els aplicats l'exercici anterior.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.

Xavier Brossa i Galofré
Soci – Auditor de comptes

Gabinete Técnico
de Auditoría y Consultoría, S.A.

Enric Ribas i Miràngels
Soci – Auditor de comptes

9 d'abril de 2003

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L. - R. M. Madrid, full 87.250-1, foli 75, tomo 9.267, llibre 8.054, secció 3ª inscrita en el R.O.A.C. amb el número S0242 - CIF: B-79 031290

Gabinete Técnico de Auditoría y Consultoría, S.A. R. M. Barcelona, Volum 10296, Llibre 9349, Foli 42, Sec. 2, Full B-27831. Inscrita en el R.O.A.C. amb el número S0687 Inscrita en l'Institut de Censors Jurats de Comptes. CIF A-58604745

Ajuntament de Barcelona
Balanços de situació a 31 de desembre de 2002 i 2001

(en milers d'euros)

Actiu	Nota	A 31 de desembre de 2002	A 31 de desembre de 2001
Immobilitzat material i infraestructures		**5.556.938**	**5.250.240**
Immobilitzat material	3	5.460.683	5.463.204
Immobilitzat material adscrit i cedit	3	(610.363)	(600.624)
Amortització acumulada	3	(325.216)	(287.309)
Immobilitzat pendent de classificar	3	902.434	469.832
Provisió per depreciació immobilitzat pendent de classificar		(74.855)	(32.196)
Inversions en infraestructura i béns destinats a l'ús general	3	4.424.549	4.319.112
Inversions cedides a l'ús general	3 i 7	(4.424.549)	(4.319.112)
Inversió destinada a l'ús general HOLSA	2.3	204.255	237.333
Inversions financeres permanents	4	159.902	160.934
Actiu permanent		**5.716.840**	**5.411.174**
Despeses per distribuir en diversos exercicis	**5**	**4.074**	**9.574**
Deutors per drets reconeguts	6	566.675	620.725
Provisió per cobertura de drets de difícil realització	6	(302.201)	(362.260)
		264.474	258.465
Altres deutors no pressupostaris		4.171	4.711
Tresoreria		209.312	32.352
Actiu circulant		**477.957**	**295.528**
TOTAL ACTIU		**6.198.871**	**5.716.276**

Les notes 1 a 17 de la memòria adjunta formen part integrant del balanç de situació a 31 de desembre de 2002.

Ajuntament de Barcelona
Balanços de situació a 31 de desembre de 2002 i 2001

(en milers d'euros)

Passiu	Nota	A 31 de desembre de 2002	A 31 de desembre de 2001
Patrimoni	**7**	**3.978.509**	**3.764.221**
Patrimoni		8.629.240	8.323.541
Patrimoni adscrit i cedit		(610.363)	(600.624)
Patrimoni lliurat a l'ús general		(4.424.549)	(4.319.112)
Patrimoni en cessió i en adscripció		50.900	54.717
Resultats pendents d'aplicació		333.281	305.699
Subvencions de capital	8	219.351	165.639
Provisions a llarg termini	9	40.848	21.035
Emprèstits i préstecs a llarg termini	10	1.265.113	1.152.302
Fiances i dipòsits a llarg termini		11.467	10.373
Ingressos per distribuir en diversos exercicis	12	33.165	28.506
Transferències plurianuals HOLSA	2.3	204.255	237.333
Passiu permanent		**5.752.708**	**5.379.409**
Creditors		335.704	219.966
Entitats públiques	13	22.984	22.592
Altres creditors no pressupostaris	11	43.475	40.456
Ajustaments per periodificació	14	41.246	44.902
Partides pendents d'aplicació		2.754	8.951
Passiu circulant		**446.163**	**336.867**
TOTAL PASSIU		**6.198.871**	**5.716.276**

Les notes 1 a 17 de la memòria adjunta formen part integrant del balanç de situació a 31 de desembre de 2002

Ajuntament de Barcelona
Comptes de resultats dels exercicis anuals acabats a 31 de desembre de 2002 i 2001 (vegeu la nota 16)

(en milers d'euros)

Despeses	2002	2001
Despeses de personal	**260.036**	**252.503**
Retribucions	200.271	194.403
Indemnitzacions per serveis	1.979	1.785
Cotitzacions a càrrec de l'entitat	57.570	56.123
Altres despeses socials	216	192
Despeses financeres	**82.747**	**95.327**
Interessos	82.747	95.327
Tributs	**6**	**54**
Treballs, subministraments i serveis exteriors	**307.097**	**277.939**
Arrendaments	7.883	7.278
Reparacions i conservacions	12.128	10.428
Subministraments	21.836	21.216
Comunicacions	7.563	5.746
Treballs fets per altres empreses	205.993	183.850
Despeses diverses	51.694	49.421
Prestacions socials	**3.804**	**4.423**
Transferències corrents	**454.576**	**405.799**
A instituts i empreses municipals	246.263	220.163
A instituts i empreses municipals per taxes	40.913	38.381
A l'IMAS	2.913	2.801
A mancomunitats i consorcis	124.392	106.073
Altres transferències corrents	40.095	38.381
Dotació provisió deutors difícil cobrament	**79.283**	**82.333**
TOTAL DESPESES D'EXPLOTACIÓ	**1.187.549**	**1.118.378**
Resultats d'explotació (abans transf. de capital)	**443.655**	**416.378**
Transferències de capital	**121.494**	**113.115**
A instituts, empreses municipals i altres organismes	121.494	113.115
Resultats d'explotació (després transf. de capital)	**322.161**	**303.263**
Dotacions per amortitzacions	45.256	44.325
Dotacions provisions immobil. pendent classificar	42.659	32.196
RESULTAT DEL PERÍODE	**333.281**	**305.699**
TOTAL	**1.730.239**	**1.613.713**

Ingressos	2002	2001
Vendes i ingressos per naturalesa	**74.642**	**76.490**
Vendes de béns corrents	549	817
Taxes per vendes de serveis	40.579	39.426
Taxes per vendes de serveis O.A.	29.260	30.273
Lloguers i productes dels immobles	590	2.530
Preus públics per vendes de serveis	3.664	3.444
Rendes de la propietat i l'empresa	**205.649**	**185.941**
Interessos	5.167	4.219
Participació en beneficis	11.534	13.565
Recàrrecs de constrenyiment	9.736	9.502
Interessos de demora	8.868	8.540
Multes	87.539	79.899
Taxes aprofitament domini públic	41.866	37.635
Taxes aprofitament domini públic O.A.	14.128	12.261
Concessions i aprofitaments especials	26.811	20.320
Tributs lligats a la producció	**490.185**	**475.550**
Sobre béns immobles	304.754	290.030
Sobre activitats econòmiques (IAE)	164.295	162.910
Sobre construccions, instal·lacions i obres	21.172	22.538
Altres d'extingits	(36)	72
Impostos sobre renda i patrimoni	**76.245**	**76.262**
Sobre vehicles de tracció mecànica	76.245	76.262
Transferències corrents	**685.524**	**639.033**
Participació en els ingressos de l'Estat	562.000	531.896
Aportació de l'Estat per a la MMAMB	46.105	43.826
Altres organismes de l'Estat	4.142	301
Aportacions de la Generalitat	39.764	34.823
D'entitats locals	29.256	24.431
De l'exterior	2.910	2.500
Diverses de finalistes (ampliables)	1.347	1.256
Impostos sobre el capital	**77.840**	**68.769**
Sobre l'increment valor terrenys	74.114	65.043
Contribucions especials	3.726	3.726
Altres ingressos	**21.119**	**12.711**
TOTAL INGRESSOS D'EXPLOTACIÓ	**1.631.204**	**1.534.756**
Resultats extraordinaris positius	**99.035**	**78.957**
TOTAL	**1.730.239**	**1.613.713**

Les notes 1 a 17 de la memòria adjunta formen part integrant del compte de resultats de l'exercici 2002.

Resultat pressupostari

(en milers d'euros)

Drets reconeguts nets no financers	
Ingressos (Cap. 1 a 7)	1.804.002
Ingressos (Cap. 8)	0
Total	**1.804.002**
Obligacions reconegudes netes no financeres	
Despeses (Cap. 1 a 7)	(1.770.320)
Despeses (Cap. 8)	(1.202)
Total	**(1.771.522)**
Estalvi brut	**32.480**
Ajustaments	
Ingressos (Cap. 9)	140.000
Despeses (Cap. 9)	(27.046)
Variació de passius financers (Cap. 9)	**112.954**
Estalvi net	**145.434**
Ajustaments	
Desviacions positives de finançament	(36.131)
Desviacions negatives de finançament	1.367
Despeses obligades finançades amb romanent líquid de tresoreria	4.451
Resultat pressupostari ajustat	**115.121**

Liquidació pressupost 2002

Resum de l'estat de liquidació del pressupost d'ingressos (en milers d'euros)

Capítol		Presssupost inicial	Presssupost definitiu	Drets nets	Recaptat
1	Impostos directes	579.330	579.330	619.371	564.140
2	Impostos indirectes	19.050	19.057	21.172	21.072
3	Taxes i altres ingressos	175.719	194.993	262.923	184.540
4	Transferències corrents	660.153	688.791	689.231	635.905
5	Ingressos patrimonials	32.792	43.913	44.951	36.996
6	Venda d'inversions reals	27.827	97.596	105.275	101.753
7	Transferències de capital	61.640	66.812	61.079	33.083
8	Actius financers	0	6.905	0	0
9	Passius financers	200.000	200.000	140.000	140.000
	Total	**1.756.511**	**1.897.397**	**1.944.002**	**1.717.489**

Resum de l'estat de liquidació del pressupost de despeses (en milers d'euros)

Capítol		Presssupost inicial	Presssupost definitiu	Obligacions reconegudes	Pagaments efectuats
1	Despeses de personal	266.949	263.785	260.876	258.724
2	Despeses en béns corrents i serveis	273.380	298.915	294.318	209.640
3	Despeses financeres	94.966	79.519	77.801	77.801
4	Transferències corrents	416.487	450.303	447.905	386.679
6	Inversions reals	551.432	153.077	125.429	75.653
7	Transferències de capital	126.251	623.547	563.991	430.533
8	Actius financers	0	1.205	1.202	1.202
9	Passius financers	27.046	27.046	27.046	27.046
	Total	**1.756.511**	**1.897.397**	**1.798.568**	**1.467.278**

Conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat del periode

Resultat pressupostari (estalvi net)		**145.434**

Operacions pressupostàries sense efecte en el compte de resultats

Ingressos		**(308.217)**
Cobrament cànon concessió hotelera	(1.863)	
Alienació d'actius materials	(105.275)	
Transferències de capital rebudes	(61.079)	
Passius financers	(140.000)	
Despeses		**590.555**
Adquisició neta d'actius financers	1.202	
Adquisicions d'immobilitzat	560.731	
Amortitzacions contractuals de passius financers	27.046	
Despeses financeres per formalització de noves operacions	918	
Despeses pressupostàries 2002 periodificades el 2001	658	

Operacions registrades al compte de resultats sense efecte pressupostari

Ingressos		**98.000**
Resultat extraordinari HOLSA (nota 16.6)	33.078	
Variació periodificació de despeses financeres	543	
Resultats extraordinaris procedents de l'immobilitzat (nota 16.6)	59.944	
Imputació a resultats de les subvencions de capital rebudes	3.411	
Altres ingressos	1.024	
Despeses		**(192.491)**
Dotacions per amortitzacions (nota 3)	(45.256)	
Dotació provisió per cobertura de drets de difícil realització (nota 6)	(79.283)	
Dotacions provisions a llarg termini (nota 9)	(15.005)	
Provisió depreciació immobilitzat pendent de classificar (nota 3)	(42.659)	
Imputació a resultats de despeses per distribuir en diversos exercicis (nota 5)	(6.418)	
Periodificacions altres despeses diverses	(3.870)	
Resultat de l'exercici		**333.281**

Memòria sobre els estats i comptes anuals corresponents a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2002

Nota 1 - Bases de presentació

1.1. Règim comptable

Els estats i comptes anuals s'han obtingut dels registres comptables de la Corporació corresponents a l'exercici 2002 i han estat preparats seguint els principis de comptabilitat per a les administracions públiques, recollits en la legislació vigent i, en especial, en:

a) Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.

b) RD Llei 781/1986, de 18 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de disposicions vigents en matèria de règim local.

c) Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya.

d) Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals.

e) RD 500/1990, que desenvolupa la Llei 39/1988.

f) Instrucció de Comptabilitat per a l'Administració local, de 17 de juliol de 1990.

g) Documents sobre principis comptables emesos per la Comissió de Principis i Normes Comptables Públiques, creada per Resolució de la Secretaria d'Estat d'Hisenda de 28 de desembre de 1990.

h) Ordre de 28 de juny de 1999, sobre desplegament del Decret 94/1995, de 21 de febrer, en matèria de tutela financera dels ens locals.

1.2. Estats i comptes anuals

Els documents que componen aquests estats i comptes anuals de l'exercici 2002 són els següents:

- Balanç de situació
- Compte de resultats
- Estats de liquidació del pressupost:
  - Resum de l'estat d'execució del pressupost d'ingressos
  - Resum de l'estat d'execució del pressupost de despeses
  - Resultat pressupostari
  - Conciliació entre el resultat pressupostari i el resultat del període
- Memòria

Les xifres contingudes en els documents que componen aquests estats i comptes anuals són expressades en milers d'euros.

El balanç de situació es presenta, bàsicament, d'acord amb els models establerts per la Instrucció de Comptabilitat per a l'Administració Local, de 17 de juliol de 1990, i el compte de resultats es presenta amb més detall que l'establert en la instrucció esmentada a fi i efecte de facilitar una informació més completa sobre els conceptes d'ingressos i despeses, de manera que mostren la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de l'Ajuntament i dels resultats de les seves operacions durant l'exercici, de conformitat amb principis i normes comptables aplicats en l'àmbit de la comptabilitat de les administracions públiques.

La liquidació del pressupost ha estat aprovada per Decret d'Alcaldia el 28 de febrer de 2003. En els terminis legals establerts, es presentarà el compte general per a l'aprovació del Ple del Consell Municipal.

Nota 2 - Normes de valoració

Els criteris comptables més significatius aplicats en la formulació dels comptes anuals són els que es descriuen a continuació:

2.1. Immobilitzat material

Comprèn els elements patrimonials i els de domini públic destinats directament a la prestació de serveis públics, els quals constitueixen les inversions permanents de l'entitat local.

Els criteris de valoració de l'immobilitzat són els següents:

a) Terrenys i construccions. Les addicions anteriors a l'1 de gener de 1992 es troben valorades segons una estimació pericial del valor real de mercat en ús realitzada per una societat de taxació independent. En el cas d'immobles declarats d'interès historicoartístic, la taxació recull el seu valor de reposició. En aquest sentit, el document sobre principis comptables emès per la Comissió de Principis i Normes Comptables Públiques, relatiu a l'immobilitzat no financer, defineix com a valor de reposició "el determinat per la suma dels costos necessaris per a la construcció d'un bé d'idèntica naturalesa i característiques. Per al cas dels edificis declarats d'interès historicoartístic, aquest valor serà el de reconstrucció". Les addicions posteriors es troben valorades al seu preu d'adquisició o taxació per aquelles recepcions de construccions a títol gratuït.

b) Maquinària, instal·lacions, mobiliari, equips informàtics i vehicles. Les addicions anteriors a l'1 de gener de 1992, que ja estan totalment amortitzades, es troben valorades segons el valor actual estimat per l'Ajuntament en l'esmentada data. Les addicions posteriors es troben valorades al seu preu d'adquisició.

c) Immobilitzat pendent de classificar. Les addicions es troben valorades al seu preu d'adquisició o cost de construcció i es traspassen al corresponent epígraf d'immobilitzat material o a "Patrimoni lliurat a l'ús general" quan les inversions s'han finalitzat totalment.

Les reparacions que no signifiquin una ampliació de la vida útil i les despeses de manteniment són carregades directament al compte de resultats. Els costos d'ampliació o millora que donen lloc a un augment de la durada del bé són capitalitzats com a més valor del bé.

La dotació anual a l'amortització es calcula pel mètode lineal d'acord amb la vida útil estimada dels diferents béns, i s'inicia en el cas dels béns immobles a partir del mes següent a l'alta en l'Inventari de Béns de la Corporació i en el cas dels béns mobles a partir de l'1 de gener de l'any següent a l'alta.

	Anys de vida útil estimada
Construccions	65
Immobles adscrits i cedits per tercers	65
Instal·lacions tècniques i maquinària	8
Elements de transport	5
Mobiliari	6
Equips per al procés d'informació	4
Semovents	7
Fons bibliogràfic i altres	8

El procés d'amortització econòmica es va iniciar en l'exercici 1992. Els anys de vida útil estimada corresponents a "Construccions" i a "Immobles adscrits i cedits per tercers" s'han fixat d'acord amb els criteris establerts per la taxació independent esmentada anteriorment.

En el cas dels béns immobles de caràcter historicoartístic, l'amortització es practica sobre el cost de reposició de l'immobilitzat que reproduiria la seva capacitat i utilitat, i s'exclou, per tant, de la base d'amortització la part del valor registrat en llibres que correspon al component historicoartístic de la construcció, que puja a 215.081 milers d'euros, tot això partint de la taxació independent indicada anteriorment. Aquest tractament es justifica pel fet que el component historicoartístic esmentat és objecte del manteniment que garanteix la permanència del seu valor.

El patrimoni en cessió i adscripció recull el valor dels béns cedits i adscrits a l'Ajuntament, per a la seva explotació o utilització, procedents d'altres ens.

2.2. Immobilitzat material adscrit i cedit

L'epígraf "Immobilitzat material adscrit i cedit" inclou el valor comptable dels béns, l'ús dels quals ha estat adscrit o cedit per l'Ajuntament als seus organismes autònoms, societats mercantils o a tercers per a la seva explotació o utilització, a títol gratuït.

Quan es produeix l'adscripció o cessió dels béns, es registra la baixa comptable amb càrrec als epígrafs "Patrimoni adscrit i cedit" del balanç de situació (vegeu la nota 7) i deixen, per tant, d'amortitzar-se.

2.3. Inversions en infraestructures i béns destinats a l'ús general

El patrimoni lliurat a l'ús general constitueix la infraestructura viària (vials, paviments, voreres, enllumenat públic, senyalització), les grans instal·lacions de serveis generals (clavegueram, subministraments), els espais verds, l'arbratge, la jardineria i, en general, tot el conjunt de béns que integren el patrimoni públic lliurat a l'ús general dels ciutadans.

Les addicions anteriors a l'1 de gener de 1992 es troben valorades d'acord amb el criteri descrit a la nota 2.1. Les addicions posteriors es troben valorades al seu preu d'adquisició.

En finalitzar la realització de les inversions en infraestructures i béns destinats a l'ús general, es registra la baixa comptable amb càrrec al

compte “Patrimoni lliurat a l’ús general” del balanç de situació (vegeu la nota 7).

A efectes de presentació, es mostra en l’actiu del balanç de situació els actius adscrits, cedits i destinats a l’ús general pel seu valor, així com els corresponents imports compensatoris per reflectir la seva baixa comptable. De la mateixa manera, en la nota 3 es mostren els moviments de l’exercici per aquests conceptes.

La regla 220.2 de la Instrucció de Comptabilitat per a l’Administració Local preveu, excepcionalment, que, tot i haver finalitzat i cedit la inversió a l’ús general, aquesta es pugui mantenir en el balanç. A 31 de desembre de 1994, atesa la naturalesa extraordinària de les inversions olímpiques rebudes de HOLSA, l’Ajuntament va aplicar aquesta excepció i, en conseqüència, la comptabilització de la cessió a l’ús general per un import inicial de 353.533 milers d’euros amb càrrec i abonament en els comptes “Patrimoni lliurat a l’ús general” i “Inversions cedides a l’ús general” es produirà en un període semblant al que hauria resultat si la inversió s’hagués realitzat amb caràcter ordinari. Aquest període s’assimila al del ritme de cancel·lació del passiu associat, que figura registrat en l’epígraf “Transferències plurianuals HOLSA” del balanç de situació adjunt.

El saldo de l’epígraf “Transferències plurianuals HOLSA” s’ha reduït en l’exercici 2002 de 33.078 milers d’euros amb abonament a resultats extraordinaris (vegeu la nota 16.6), d’acord amb la xifra de l’endeutament de HOLSA a 31 de desembre de 2002. Addicionalment, s’ha comptabilitzat un càrrec i abonament als comptes “Patrimoni lliurat a l’ús general” i “Inversions cedides a l’ús general” (vegeu la nota 3), respectivament, per l’import esmentat.

2.4. Inversions financeres permanents

Les inversions financeres anteriors a l’1 de gener de 1992 de l’Ajuntament de Barcelona en els seus organismes autònoms i empreses municipals que constitueixen el seu Grup i altres participacions es troben registrades al seu valor teòric comptable a 31 de desembre de 1991. Les addicions posteriors es troben registrades al seu preu d’adquisició.

A 31 de desembre de 2002, les diferències entre el valor registrat en llibres i el valor teòric comptable de les participacions amb minusvàlua significatives s’han provisionat per aquest concepte en els estats i comptes adjunts (vegeu la nota 4).

2.5. Deutors per drets reconeguts

Es registren pel seu valor nominal.

S’ha constituït una provisió compensatòria per la quantitat estimada dels saldos per cobrar que es consideren de difícil realització.

La dotació a la provisió de drets de difícil realització es determina aplicant als deutors tributaris en període executiu i als deutors per multes en període voluntari i en període executiu els coeficients de realització estimats per la Corporació d’acord amb la seva experiència històrica.

2.6. Subvencions de capital

Per a la comptabilització de les subvencions de capital rebudes, l’Ajuntament segueix el criteri

següent, d'acord amb la normativa que li és aplicable:

- En el moment de la concessió s'abonen com a ajustaments per periodificació de manera transitòria fins a la realització de les inversions a les quals van destinades (vegeu la nota 14).

- A mesura que es van realitzant les inversions objecte de subvenció es traspassen al compte "Subvencions de capital rebudes" del passiu permanent del balanç de situació. En una avaluació patrimonial de la Corporació aquestes subvencions s'haurien de considerar com a més patrimoni a 31 de desembre de 2002.

2.7. Ingressos per distribuir en diversos exercicis

Els cobraments anticipats d'imports amb meritació en exercicis posteriors al del cobrament es presenten en l'epígraf "Ingressos per distribuir en diversos exercicis" (vegeu la nota 12) excepte pel que fa a la part d'aquests que es meritaran en l'exercici immediatament posterior, que es presenten en l'epígraf "Ajustaments per periodificació" (vegeu la nota 14) del passiu del balanç de situació com a pas previ a la seva imputació a resultats.

2.8. Provisions a llarg termini

El saldo d'aquest epígraf recull les provisions constituïdes per a la cobertura dels costos econòmics d'aquelles obligacions de caràcter contingent o probables.

2.9. Classificació dels deutes en deutes a llarg termini i deutes a curt termini

En el balanç de situació adjunt, es classifiquen com a deutes a llarg termini aquells subscrits amb venciment superior a dotze mesos, i com a deutes a curt termini aquells subscrits amb venciment inferior a dotze mesos.

2.10. Emprèstits i préstecs del mercat exterior

A 31 de desembre de 2002 les operacions inicialment subscrites en moneda estrangera tenen el risc de tipus de canvi cobert mitjançant contractes de permuta financera (*swap*) per a tota la durada d'aquestes operacions i, per tant, no es derivaran efectes futurs en el compte de resultats de l'Ajuntament.

2.11. Ingressos i despeses

a) Comptabilitat financera

Els ingressos i les despeses s'imputen al compte de resultats, bàsicament, en l'exercici en què es meriten en funció del corrent real de béns i serveis que representen i amb independència del moment en què es produeix el corrent monetari o financer que se'n deriva, exceptuant-ne les subvencions de capital i les transferències derivades d'acords o convenis que tenen el tractament que es descriu en els apartats 2.6 i 2.12, respectivament.

b) Liquidació Pressupostària

Els ingressos i les despeses s'incorporen a la Liquidació Pressupostària en el moment en

què es produeix l'acte administratiu de reconeixement dels respectius drets i obligacions.

2.12. Subvencions i transferències derivades d'acords i convenis

Per al reconeixement de la despesa per transferències i subvencions que tenen el seu origen en els acords subscrits per diverses parts, que poden adoptar la forma de conveni de col·laboració, conveni de cooperació, contracte-programa o altres figures anàlogues, i que tenen per objecte el cofinançament i desenvolupament de projectes o activitats específiques (incloent-hi les subvencions de capital per compensar resultats negatius acumulats), l'obligació per a l'ens concedent sorgeix en el moment en què el deute és vençut, líquid i exigible, és a dir, en el moment en què s'acompleixen els requisits per al pagament. El reconeixement de l'obligació per a l'ens concedent es realitza quan es dicta l'acte (aprovació dels pressupostos de cada exercici) pel qual es reconeix i quantifica el dret de cobrament de l'ens beneficiari.

2.13. Indemnitzacions al personal

Els incentius a la jubilació voluntària es comptabilitzen amb càrrec a l'epígraf "Prestacions socials" del compte de resultats.

2.14. Impost sobre societats

D'acord amb l'article 9è de la Llei 43/1995 de l'impost sobre societats, l'Ajuntament de Barcelona està exempt de tributació per aquest impost. D'altra banda, l'article 146 de l'esmentada llei estableix que no es practicaran retencions sobre els rendiments obtinguts per aquests tipus d'entitats.

2.15. Medi ambient

Les despeses derivades de les actuacions que tenen per objecte la protecció i millora del medi ambient es comptabilitzen, si s'escau, com a despeses de l'exercici en què s'incorren. No obstant això, si suposen incorporacions a l'immobilitzat material com a conseqüència d'actuacions per minimitzar l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, es comptabilitzen com a major valor de l'immobilitzat.

Nota 3 - Immobilitzat material i infraestructures

El moviment dels diferents comptes de l'immobilitzat material i infraestructures ha estat el següent:

(milers d'euros)	31.12.2001	Altes	Baixes	Traspàs	31.12.2002
Terrenys	334.333	12.659	(15.160)	3.165	334.997
Construccions	4.458.915	–	(62.009)	33.927	4.430.833
Immobilitzat adscrit i cedit	600.624	4.565	–	5.174	610.363
Terrenys i immobles	**5.393.872**	**17.224**	**(77.169)**	**42.266**	**5.376.193**
Vehicles	6.384	1.691	–	–	8.075
Màquines, equips, instal·lacions, estris i eines	16.257	582	–	2.360	19.199
Equips informàtics	30.579	243	(3.228)	8.365	35.959
Mobiliari i equips d'oficina	15.627	4.273	–	328	20.228
Altres (inclou immobilitzat immaterial)	485	663	(119)	–	1.029
Altre immobilitzat	**69.332**	**7.452**	**(3.347)**	**11.053**	**84.490**
Total immobilitzat material	**5.463.204**	**24.676**	**(80.516)**	**53.319**	**5.460.683**
Immobilitzat material adscrit i cedit	(600.624)	(4.565)	–	(5.174)	(610.363)
Immobilitzat pendent de classificar	469.832	567.045	(6.104)	(128.339)	902.434
Inversions en infraestructures i béns destinats a l'ús general	4.319.112	245	(3.569)	108.761	4.424.549
Inversions cedides a l'ús general	(4.319.112)	(245)	3.569	(108.761)	(4.424.549)
Inversió destinada a l'ús general HOLSA	237.333	–	–	(33.078)	204.255
Immobilitzat brut material i infraestructures	**5.569.745**	**587.156**	**(86.620)**	**(113.272)**	**5.957.009**
Amortització acumulada	**(287.309)**	**(45.256)**	**7.349**	**–**	**(325.216)**
Provisió depreciació immobilitzat pendent de classificar	**(32.196)**	**(42.659)**	**–**	**–**	**(74.855)**
Immobilitzat net material i infraestructures	**5.250.240**	**499.241**	**(79.271)**	**(113.272)**	**5.556.938**

D'acord amb la normativa aplicable, l'Ajuntament registra en l'epígraf "Construccions" el valor dels terrenys en els quals hi ha qualsevol tipus de construcció. Dins d'aquest epígraf, 2.237.444 milers d'euros a 31 de desembre de 2002 i 2.263.129 milers d'euros a 31 de desembre de 2001 corresponen al valor dels terrenys en els quals s'edifiquen les construccions.

Les altes de l'exercici inclouen, entre d'altres, els següents conceptes:

- Recepció d'actius per cessió gratuïta o reparcel·lació, per un import de 17.470 milers d'euros, els quals han estat abonats com a ingrés en l'epígraf "Resultats extraordinaris" del compte de resultats adjunt (vegeu la nota 16.6).

- Béns mobles rebuts en adscripció per l'Ajuntament, de l'Institut Municipal d'Educació i de l'Institut Municipal d'Informàtica, per un import de 328 milers d'euros i de 337 milers d'euros, respectivament (vegeu la nota 7).

- Inversions que es troben en procés d'incorporació a l'Inventari de Béns Municipals, inversions en béns mobles i les actuacions efectuades per ens descentralitzats d'acord amb el que estableix el Decret d'Alcaldia de data 3 d'abril de 1997. De les inversions realitzades per instituts i empreses municipals, ha estat abonat com a resultats extraordinaris positius un import de 13.556 milers d'euros al compte de resultats adjunt (vegeu la nota 16.6).

Les baixes de l'exercici comprenen, bàsicament, els conceptes següents:

- Enderrocs i baixes d'actius per regularitzacions per un import de 26.265 milers d'euros, que han representat uns resultats extraordinaris negatius de 21.245 milers d'euros (vegeu la nota 16.6). D'altra banda, inclouen l'alienació de diferents finques municipals valorades en 45.037 milers d'euros, alienació que ha generat un resultat extraordinari positiu de 59.149 milers d'euros (vegeu la nota 16.6).

- Baixa de patrimoni rebut en cessió per un import de 4.482 milers d'euros (vegeu la nota 7).

- Les cessions gratuïtes de l'Abocador del Garraf, d'un solar dedicat a l'ampliació del Palau de la Música Catalana i de diferents solars cedits al Patronat Municipal de l'Habitatge, que han representat la baixa d'actius valorats en 6.099 milers d'euros i uns resultats extraordinaris negatius de 3.163 milers d'euros (vegeu la nota 16.6).

- Baixa comptable dels béns mobles amortitzats per un import de 3.227 milers d'euros.

El saldo net de traspassos de l'exercici (113.272 milers d'euros) té contrapartida en els comptes de patrimoni (vegeu la nota 7) principalment com a conseqüència dels motius següents:

- Adscripció gratuïta al Patronat Municipal de l'Habitatge del dret de superfície de diferents solars (Gran Via, C/ Tucumán, C/ Joan Torras, etc.) i altres cessions, per un total de 5.174 milers d'euros.

- Lliuraments a l'ús general, per un import de 108.761 milers d'euros, de la infraestructura viària i de les grans instal·lacions de serveis generals, els espais verds, etc.

L'epígraf "Immobilitzat pendent de classificar" a 31 de desembre de 2002 inclou 56 milions d'euros corresponents a les inversions efectuades fins a la data en la construcció de les infraestructures del port esportiu en l'àrea on se celebraran els esdeveniments del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004. Aquest port constitueix una concessió de la Direcció General de Ports i Transports de la Generalitat de Catalunya, per la qual cosa les inversions que s'efectuïn per a la seva construcció es classificaran com a "Immobilitzat immaterial" una vegada finalitzat el projecte. A la finalització del període concessional, l'any 2031, revertiran a l'administració portuària les obres, instal·lacions i resta d'elements afectats als serveis portuaris.

Les altes en l'amortització acumulada corresponen a la dotació a l'amortització de l'immobilitzat material de l'exercici 2002, que ha estat per

un import de 45.256 milers d'euros. Les baixes d'amortitzacions corresponen a alienacions, transmissions i enderrocs d'actius per un import de 7.349 milers d'euros.

Addicionalment, els elements totalment amortitzats a 31 de desembre de 2002 són els següents:

	Milers d'euros
Vehicles	2.025
Màquines, equips, instal·lacions, estris i eines	838
Equips informàtics	3.531
Mobiliari i equips d'oficina	1.082
Altres	94
Total	**7.570**

La dotació a la provisió per depreciació de l'immobilitzat pendent de classificar per un import de 42.659 milers d'euros correspon a l'estimació de l'import de les inversions en béns a destinar a l'ús general que no seran inventariables per l'Ajuntament, relatiu a les inversions que s'estan executant en l'àrea on se celebraran els esdeveniments del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004.

Nota 4 - Inversions financeres permanents

Les inversions financeres de l'Ajuntament de Barcelona a 31 de desembre de 2002 es resumeixen en el quadre que s'insereix a continuació.

Inversions financeres permanents. Dades a 31 de desembre de 2002

Denominació social	Grau de participació %	Fons propis a 31.12.2002 abans resultats (1)	Resultat de l'exercici 2002 (1)	Valor teòrico-comptable 31.12.02 (1)	Valor net comptable de la inversió 31.12.02
Organismes autònoms locals					
Patronat Municipal de l'Habitatge	100	35.437	473	35.910	19.086
Institut Municipal de Persones amb Disminució	100	763	56	819	698
Institut de Cultura de Barcelona	100	1.732	89	1.821	182
Fundació Mies van der Rohe	100	6.071	87	6.158	947
Institut Municipal d'Educació	100	4.383	390	4.773	257
Institut Municipal d'Informàtica	100	(179)	279	100	–
Institut Municipal d'Urbanisme	100	1.441	113	1.554	562
Institut Municipal d'Hisenda	100	3	20	23	2
Institut Municipal de Parcs i Jardins	100	1.269	171	1.440	–
Institut Municipal de Mercats	100	5.094	49	5.143	–
Institut Municipal de Salut Pública	100	879	6	885	–
Institut Municipal del Paisatge Urbà i Qualitat de Vida	100	1.220	(7)	1.227	–
Total		**58.113**	**1.740**	**59.853**	**21.734**
Empreses municipals					
Barcelona de Serveis Municipals, SA	100	55.833	6.264	62.097	15.391
Parc Zoològic de Barcelona, SA	100	2.102	263	2.365	2.060
Informació i Comunicació de Barcelona, SA	100	1.440	12	1.452	1.415
Barcelona Promoció Instal·lacions Olímpiques, SA	100	4.453	83	4.536	1.837
Barcelona Activa, SA	100	2.131	86	2.217	2.012
Pronoubarris, SA	100	125	389	514	60
Infrastructures del Llevant de Barcelona, SA	100	91	38	129	61
22Arroba Barcelona, SA	100	62	100	161	61
Barcelona Gestió Urbanística, SA	100	129	145	274	61
Foment de Ciutat Vella, SA	51	3.121	96	3.218	3.065
Serveis Funeraris de Barcelona, SA (3)	51	1.877	2.104	3.981	1.532
Mercabarna, SA	50,68	26.847	1.042	27.889	11.954
Promoció Ciutat Vella, SA	100	10.217	(150)	10.067	9.059
Proeixample, SA	51	3.454	168	3.622	3.065
Tractament i Selecció de Residus, SA (TERSA)	58,64	28.158	806	28.963	22.786
Total		**140.040**	**11.446**	**151.485**	**74.419**
Participacions inferiors al 50%					
Catalana d'Iniciatives CR, SA	10,45	5.052	291	5.343	4.131
Nexus Capital, SA	10,45	1.754	14	1.768	1.613
Barcelona Holding Olímpic, SA (HOLSA)	49	43.864	(573)	43.291	44.170
Clavegueram de Barcelona, SA	17,5	685	63	748	631
Barcelona Regional AMDUI, SA (4)	20,63	362	4	366	270
Túnels i Accessos de Barcelona, SA	2,82	3.806	136	3.942	3.568
Barcelona Emprèn SCR, SA (5)	29,27	1.879	(52)	1.827	1.503
Fira 2000, SA	8,33	5.952	(131)	5.821	6.010
Altres (2)	(2)				269
Total		**63.354**	**(248)**	**63.106**	**62.165**
Total inversions financeres					**158.318**
Dipòsits i fiances a llarg termini					**1.584**
Total inversions financeres permanents					**159.902**

(1) Correspon als fons propis i resultat ajustat en funció del percentatge de participació.

(2) Informació no disponible.

(3) Resultat de l'exercici 2002 atribuïble després del dividend a compte.

(4) La participació directa de l'Ajuntament és del 17,65% i la indirecta, a través de Mercabarna, SA, del 2,98%.

(5) La participació directa de l'Ajuntament és del 24,39% i la indirecta, a través de l'Institut de Cultura de Barcelona, del 4,88%.

El moviment de les inversions financeres permanents ha estat el següent:

	Milers d'euros
Saldo a 31 de desembre de 2001	**160.934**
Addicions	
Compra d'accions de Promoció Ciutat Vella, SA	1.202
Altres	3
Baixes	
Recuperació de dipòsits constituïts	(2.237)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**159.902**

El balanç de situació i el compte de resultats de l'exercici 2002 adjunts estan referits a l'Ajuntament individualment. Les variacions que resultarien d'aplicar criteris de consolidació respecte als comptes anuals individuals de l'Ajuntament són les següents (en milers d'euros):

	Ajuntament	Consolidat
Actiu permanent	5.720.914	6.040.042
Actiu circulant	477.957	663.880
Total actiu	**6.198.871**	**6.703.922**
Fons propis abans de resultats	3.645.228	3.755.466
Resta de passiu permanent	1.774.199	2.024.090
Passiu circulant	446.163	578.247
Resultat de l'exercici	333.281	346.119
Total passiu	**6.198.871**	**6.703.922**
Ingressos ordinaris	1.631.204	1.826.166
Despeses ordinàries	1.396.958	1.528.888
Resultat extraordinari	99.035	48.841
Resultat de l'exercici	**333.281**	**346.119**

Els administradors preveuen formular els estats i comptes anuals consolidats per separat.

A continuació es presenta la informació corresponent als imports totals de les transaccions realitzades i saldos mantinguts per l'Ajuntament de Barcelona amb els seus organismes autònoms, les empreses municipals i altres empreses participades:

	Transferències corrents i de capital	Altres despeses	Ingressos	Deutors a curt termini	Creditors a curt termini
Organismes autònoms	285.975	888	12.087	5.743	44.312
Empreses municipals	452.860	119	44.761	1.752	99.745
Empreses amb participació	59.891	831	217	–	6.794
Total	**798.726**	**1.838**	**57.065**	**7.495**	**150.851**

Nota 5 - Despeses per distribuir en diversos exercicis

A 31 de desembre de 2002, les despeses per distribuir en diversos exercicis corresponen íntegrament a les despeses d'emissions d'obligacions i bons i de formalització de préstecs. Els moviments en el compte han estat els següents:

	Despeses de formalització de préstecs
Saldo a 31 de desembre de 2001	**9.574**
Despesa formalització de noves operacions (nota 10)	918
Imputació a resultats com a despesa financera	(6.418)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**4.074**

La imputació a resultats com a despesa financera es realitza anualment i es calcula linealment fins al venciment de les operacions formalitzades.

Nota 6 - Deutors per drets reconeguts

Els drets reconeguts pendents de cobrament a 31 de desembre de 2002 es classifiquen per naturalesa de la següent manera:

Concepte	Drets pendents de cobrament (milers euros)
Impostos directes	267.798
Impostos indirectes	3.802
Taxes i altres ingressos	184.449
Transferències corrents	60.953
Ingressos patrimonials	12.518
Venda d'inversions reals	5.740
Transferències de capital	31.415
Total pendent de cobrament	**566.675**

Els imports i moviments en el compte de la provisió per cobertura de drets de difícil realització a 31 de desembre de 2002 han estat els següents:

Saldo a 31 de desembre de 2001	**362.260**
Dotació amb càrrec al compte de resultats	79.283
Anul·lació de drets incobrables	(139.342)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**302.201**

La dotació a la provisió de drets de difícil realització es determina aplicant als deutors per tributs i taxes en període executiu (264.939 milers d'euros) i als deutors per multes en període executiu i voluntari (128.656 milers d'euros) els coeficients de realització estimats per la Corporació d'acord amb la seva experiència històrica.

En el decurs de l'exercici 2002, l'Ajuntament ha procedit a realitzar anul·lacions per valor de 139.342 milers d'euros, que comprenen els saldos de tributs i multes, així com d'altres de deutors declarats insolvents amb expedient individual.

Nota 7 – PATRIMONI

Els imports i moviments en els comptes de patrimoni durant l'exercici acabat el 31 de desembre de 2002 han estat els següents:

(milers d'euros)	Patrimoni	Patrimoni adscrit i cedit (vegeu la nota 2.2)	Patrimoni lliurat a l'ús general (vegeu la nota 2.3)	Patrimoni en cessió i adscripció (vegeu la nota 2.1)	Resultats pendents d'aplicació	Total
Saldo inicial	**8.323.541**	**(600.624)**	**(4.319.112)**	**54.717**	**305.699**	**3.764.221**
Resultat 2002	–	–	–	–	333.281	333.281
Incorporació resultat de l'any 2001	305.699	–	–	–	(305.699)	–
Adscripció finques	–	(9.162)	–	–	–	(9.162)
Variació patrimoni cedit	–	(577)	–	–	–	(577)
Variació patrimoni en adscripció	–	–	–	665	–	665
Lliurament de béns a l'ús general	–	–	(105.437)	–	–	(105.437)
Variació patrimoni rebut en cessió	–	–	–	(4.482)	–	(4.482)
Saldo final	**8.629.240**	**(610.363)**	**(4.424.549)**	**50.900**	**333.281**	**3.978.509**

Nota 8 – Subvencions de capital

Els imports i moviments en aquest epígraf del balanç de situació adjunt durant l'exercici acabat a 31 de desembre de 2002 han estat els següents:

Subvencions de capital				Ajustaments per periodificació (vegeu la nota 14)			
Saldo a 31.12.01	Càrrecs	Traspassos d'ajustaments per periodificació	**Saldo a 31.12.02**	Saldo a 31.12.01	Subvencions rebudes	Traspàs a subvencions de capital	**Saldo a 31.12.02**
165.639	(7.280)	60.992	**219.351**	121	61.079	(60.992)	**208**

Dels càrrecs de l'epígraf de subvencions de capital, 3.411 milers d'euros han estat abonats a resultats extraordinaris com a conseqüència, en part, de les diferències de canvi en el cobrament de les subvencions i, en part, de les transferències de capital rebudes d'organismes autònoms de l'Ajuntament que corresponen a conceptes d'ingressos del compte de resultats. La resta dels càrrecs corresponen a baixes d'immobilitzat de béns subvencionats i, per tant, sense efectes al compte de resultats.

Nota 9 - Provisions a llarg termini

El compte de "Provisions a llarg termini" té per objecte cobrir possibles compromisos futurs, en els quals el venciment i la quantificació no se saben amb certesa.

El moviment d'aquest epígraf ha estat el següent:

	Milers d'euros
Saldo a 31 de desembre de 2001	**21.035**
Reclassificació d'ajustaments per periodificació (nota 14)	4.808
Dotació amb càrrec a l'epígraf de despeses diverses	15.005
Saldo a 31 de desembre de 2002	**40.848**

Aquest saldo té per objecte cobrir aquells riscos de caràcter genèric derivats de la pròpia activitat, així com de provisions de reclamacions i sentències.

Nota 10 - Emprèstits i préstecs a llarg termini

El capital viu a 31 de desembre de 2002, corresponent a emprèstits i préstecs subscrits per l'Ajuntament de Barcelona a llarg termini, es detalla de la manera següent:

Emprèstits i préstecs a llarg termini	
Descripció	**Capital viu a 31 de desembre**
Mercat Unió Europea	
• Sistema bancari	505.267
• Mercat de capitals	604.444
Subtotal	1.109.711
Mercat fora de la Unió Europea	
• Mercat de capitals	155.402
Total endeutament a llarg termini	**1.265.113**

El moviment de l'epígraf "Emprèstits i préstecs a llarg termini" durant l'exercici 2002 ha estat el següent:

Saldo a 31 de desembre de 2001	**1.152.302**
Altes:	
• Noves operacions	200.102
Baixes:	
• Amortitzacions contractuals	(27.046)
• Reduccions per substitució de deute	(60.245)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**1.265.113**

A 31 de desembre de 2002 existeixen pòlisses de crèdit no disposades per un import total de 204.000 milers d'euros.

El perfil del deute per venciments a 31 de desembre de 2002 es detalla a continuació:

Any de venciment	Import
2003	90.674
2004	199.798
2005	218.288
2006	87.147
2007	133.725
2008	121.705
2009	123.523
2010	12.020
2011	3.720
2012	93.721
2013 i següents	180.792
Total	**1.265.113**

El tipus mitjà d'interès durant l'exercici 2002 ha estat del 6,3%, amb la composició següent:

Endeutament a llarg termini	6,3%
Endeutament a curt termini	4,5%

La composició del deute financer de l'Ajuntament de Barcelona a 31 de desembre de 2002 era: el 43,9% a tipus d'interès fix i el 56,1% a tipus d'interès variable.

En tancar l'exercici, els interessos meritats i no vençuts per aquests préstecs pugen a 19.518 milers d'euros (vegeu la nota 14).

Nota 11 - Altres creditors no pressupostaris

Els saldos d'aquest epígraf a 31 de desembre de 2002 són:

Dipòsits rebuts	6.069
Altres creditors	15.765
Administracions creditores per recàrrecs IAE i IBI	21.641
Altres creditors no pressupostaris a curt termini	**43.475**

Nota 12 - Ingressos per distribuir en diversos exercicis

El moviment d'aquest epígraf presenta el següent detall a l'exercici 2002:

(milers d'euros)	31.12.2001	Altes	Traspàs a ajustaments periodificació	31.12.2002
Concessions sepultures	16.498	–	(426)	16.072
Valor actual net d'actius SFB, SA	12.008	–	(565)	11.443
Cànon explotació hotelera	–	5.770	(120)	5.650
Total	**28.506**	**5.770**	**(1.111)**	**33.165**

Les concessions de sepultures corresponen a l'import pendent de meritar a llarg termini dels imports rebuts com a conseqüència de la dissolució de l'Institut Municipal de Serveis Funeraris de Barcelona, amb efectes a comptar l'1 de gener de 1997, en concepte de cobraments anticipats de lloguers de sepultures a dos anys i per adjudicacions de sepultures a cinquanta anys. Es reconeixen comptablement com a ingrés linealment durant dos anys o en el decurs del període de concessió (cinquanta anys), respectivament.

Amb motiu de la venda del 49% de les accions de Serveis Funeraris de Barcelona, SA, a l'exercici 1998, l'Ajuntament de Barcelona va incorporar en el seu balanç, com a ingressos per distribuir en diversos exercicis, un import de 14.508 milers d'euros, que equival al valor actual net (mitjançant l'aplicació d'una taxa d'actualització del 4% sobre els fluxos d'amortització) dels actius de titularitat municipal, d'acord amb el conveni regulador d'explotació i gestió dels actius esmentats, l'import del qual és d'11.443 milers d'euros a 31 de desembre de

2002. A partir de l'exercici 1998, l'Ajuntament de Barcelona traspassa anualment a l'epígraf "Concessions i aprofitaments especials" del compte de resultats adjunt l'import meritat d'aquests ingressos, i traspassa de llarg termini a curt termini a l'epígraf "Ajustaments per periodificació" la quantitat a traspassar l'any següent (vegeu la nota 14).

L'Ajuntament de Barcelona ha ingressat l'import de 4.027 milers d'euros i ingressarà l'any 2003 1.983 milers d'euros en concepte de cobrament relatiu al contracte de concessió administrativa del domini públic per a la construcció i explotació per un període de cinquanta anys d'un equipament hoteler en l'edifici Miramar en el parc de Montjuïc. Els ingressos no meritats per aquest concepte a 31 de desembre de 2002 figuren comptabilitzats com "Ingressos per distribuir en diversos exercicis" per 5.650 milers d'euros i com "Ajustaments per periodificació" 120 milers d'euros, per l'import amb venciment inferior a un any (vegeu la nota 14). L'Ajuntament traspassa anualment a l'epígraf "Concessions i aprofitaments especials" l'import meritat d'aquests ingressos de manera lineal en el decurs dels cinquanta anys del període de concessió.

Nota 13 - Entitats públiques

El desglossament d'aquests comptes és el següent:

Hisenda pública creditora per IRPF i IVA	6.309
Seguretat Social creditora	16.675
Saldo a 31 de desembre de 2002	**22.984**

Nota 14 - Ajustaments per periodificació

El compte "Ajustaments per periodificació" del passiu del balanç de situació adjunt reflecteix els passius certs per a la Corporació a 31 de desembre de 2002, d'acord amb el seu període d'acreditació i amb independència de la data d'exigibilitat o de pagament, i subvencions de capital atorgades a la Corporació pendents d'aplicar a la seva finalitat. La seva composició és la següent:

Interessos acreditats a 31 de desembre de 2002, els quals no havien vençut en la data esmentada	19.518
Pagues extraordinàries al personal per satisfer l'any 2003, corresponents a l'assistència i puntualitat de l'exercici 2002 i a la paga extra de juny	14.822
Subvencions de capital (vegeu la nota 8)	208
Resultats organismes autònoms i societats	779
Periodificació concessions sepultures	426
Periodificació amortitzacions actius explotats per Serveis Funeraris de Barcelona, SA	565
Cobrament avançat intervenció habitatges Can Tunis Nou	4.808
Cànon Hotel Miramar	120
Total	**41.246**

A l'exercici de 2002 s'han reclassificat com a provisions a llarg termini 4.808 milers d'euros de provisions de reclamacions i sentències d'acord amb la seva naturalesa donat que no se sap amb certesa el seu venciment i la seva quantificació possible.

Nota 15 - Altra informació

A 31 de desembre de 2002, els avals atorgats per l'Ajuntament de Barcelona per a la cobertura d'operacions de crèdit pugen a 16.027 milers d'euros.

Els honoraris percebuts per PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L. i Gabinete Técnico de Auditoría y Consultoría, S.A., corresponents a l'exercici 2002, per serveis d'auditoria i despeses incorregudes per la prestació d'aquests serveis, han pujat a 476 milers d'euros. Aquests honoraris facturats a l'Ajuntament de Barcelona inclouen els del grup econòmic municipal en virtut de l'expedient d'adjudicació del concurs d'auditoria, els quals seran repercutits per la part que pertoqui a cada un dels organismes autònoms i societats que componen el grup municipal.

Nota 16 - Compte de resultats de l'exercici 2002

16.1. Despeses de personal

Aquesta partida inclou els sous i salaris del personal de l'Ajuntament, assegurances socials i altres despeses socials.

16.2. Prestacions socials

Les prestacions socials comprenen, entre d'altres, els imports pagats per l'Ajuntament l'any 2002 en concepte de subvencions a les categories corresponents als mòduls D i E i al col·lectiu d'empleats de la neteja, guardacotxes i serenos per un import de 1.724 milers d'euros. Així mateix, aquesta partida inclou les despeses meritades durant l'exercici 2002 derivades del Pla d'Incentius a la Jubilació Voluntària aprovat pel Ple del Consell Municipal el 27 de setembre de 2002 per un import de 2.080 milers d'euros.

16.3. Treballs, subministraments i serveis exteriors

Aquesta partida correspon a la compra de béns i serveis necessaris per al funcionament de l'activitat municipal i per a la conservació i el manteniment de les inversions. Inclou els contractes de prestació de serveis que l'Ajuntament té signats amb diferents empreses privades per facilitar el funcionament de la ciutat, com per exemple la recollida d'escombraries i la neteja viària.

16.4. Transferències corrents (despeses)

Per les activitats desenvolupades per organismes autònoms i societats mercantils corresponents a la prestació de serveis públics en l'àmbit competencial de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant gestió directa per delegació de l'Ajuntament, d'acord amb allò previst per la legislació vigent (Llei reguladora de les bases de règim local i Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals), l'Ajuntament transfereix el finançament pressupostari, el qual es reflecteix a l'epígraf de despeses "Transferències corrents" del compte de resultats adjunt.

Aquesta transferència corrent pressupostària està fixada tenint en compte els supòsits d'equilibri pressupostari previstos a la Llei reguladora de les hisendes locals.

16.5. Transferències de capital (despeses)

Aquesta partida inclou les aportacions que efectua l'Ajuntament, a càrrec del seu pressupost o per compte de tercers, als organismes, a les empreses municipals i a altres tercers per finançar-ne processos inversors.

16.6. Resultats extraordinaris

El desglossament dels resultats extraordinaris és el següent:

	Despeses	Ingressos
Transferències plurianuals HOLSA (vegeu nota 2.3)	–	33.078
Recepcions gratuïtes i reparcel·lacions (vegeu nota 3)	–	17.470
Recepció projectes d'inversió (vegeu nota 3)	–	13.556
Venda de finques diverses (vegeu nota 3)	–	59.149
Enderrocs i baixes d'actius (vegeu nota 3)	21.245	–
Cessions gratuïtes (vegeu nota 3)	3.163	–
Despeses no activables de lliuraments	5.823	–
Altres resultats extraordinaris (import net)	–	6.013
Resultat extraordinari net		**99.035**

16.7. Vendes i ingressos per naturalesa

Aquesta partida inclou, principalment, les taxes i els preus públics cobrats per la prestació de serveis, i també els lloguers d'immobles.

16.8. Rendes de la propietat i de l'empresa

Les rendes de la propietat i de l'empresa engloben, bàsicament, els interessos i les participacions en beneficis, els preus públics per a la utilització privativa o l'aprofitament especial dels béns de domini públic municipal (per exemple, aparcaments, quioscos, terrasses de bars i restaurants, etc.), multes i penalitzacions per infraccions.

16.9. Tributs lligats a la producció

Aquests tributs inclouen els impostos següents: impost sobre béns immobles, que grava la propietat immobiliària; impost sobre activitats econòmiques, que grava les activitats empresarials, professionals i artístiques, segons el tipus d'activitat, la superfície ocupada i la seva localització; l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres, que grava el cost del projecte, per a la construcció del qual se sol·licita la llicència corresponent.

16.10. Impostos sobre renda i patrimoni

Corresponen a l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, que és un tribut que grava la titu-

laritat d'aquests vehicles, sigui quina sigui la seva classe i categoria.

16.11. Transferències corrents (ingressos)

La participació dels municipis en els impostos estatals s'efectua per mitjà d'una subvenció no condicionada, anomenada Participació en els Ingressos de l'Estat (PIE), que complementa els ingressos fiscals recaptats per les mateixes hisendes locals. A més, aquesta partida inclou les subvencions finalistes procedents de l'Estat, de la comunitat autònoma, d'organismes autònoms i d'empreses.

16.12. Impostos sobre el capital

L'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana és un tribut directe que grava l'increment del valor que experimenten els terrenys i que es posa de manifest a conseqüència de la transmissió de la propietat d'aquests.

Nota 17 - Quadres de finançament dels exercicis 2002 i 2001

(en milers d'euros)

Aplicacions	Exercici 2002	Exercici 2001
Despeses financeres per noves operacions i per operacions de substitució de deute	918	10.758
Adquisicions d'immobilitzat:		
• Immobilitzacions materials	590.827	256.360
• Immobilitzacions financeres	1.205	5.710
Amortització d'emprèstits, préstecs a llarg termini i préstecs rebuts	87.291	208.437
Transferències plurianuals HOLSA	33.078	29.438
Aplicacions provisions a llarg termini	–	240
Reclassificació d'ingressos per distribuir a ajustaments per periodificació	1.111	–
Total aplicacions	**714.430**	**510.943**
Excés d'orígens sobre aplicacions (augment del capital circulant)	73.133	22.147
Total	**787.563**	**533.090**

Orígens	Exercici 2002	Exercici 2001
Recursos generats en les operacions	410.290	366.085
Alienacions d'immobilitzat material	102.270	19.265
Baixes d'immobilitzat financer	2.237	–
Reduccions de capital	–	1.641
Subvencions de capital	60.992	25.044
Variació neta de fiances i dipòsits a llarg termini	1.094	853
Ingressos per distribuir en diversos exercicis	5.770	–
Deutes a llarg termini	200.102	120.202
Reclassificació provisions a llarg termini	4.808	–
Total orígens	**787.563**	**533.090**
Excés d'aplicacions sobre orígens (disminució del capital circulant	–	–
Total	**787.563**	**533.090**

Variació del capital circulant	2002		2001	
	Augment	Disminució	Augment	Disminució
Deutors	5.469	–	–	19.805
Creditors	–	112.952	10.850	–
Tresoreria	176.960	–	–	535
Ajustaments per periodificació	3.656	–	31.637	–
Total	**186.085**	**112.952**	**42.487**	**20.340**
Augment del capital	**–**	**73.133**	**–**	**22.147**

Els recursos generats en les operacions han estat els següents:

(milers d'euros)	2002	2001
Benefici de l'exercici	**333.281**	**305.699**
Dotació a les amortitzacions	45.256	44.325
Despeses per distribuir en diversos exercicis (vegeu la nota 5)	6.418	2.909
Dotacions provisions immobilitzat pendent de classificar (vegeu la nota 3)	42.659	32.196
Dotació provisions a llarg termini (vegeu la nota 9)	15.005	21.035
Resultat de la cartera de valors (vegeu la nota 4)	–	270
Resultat de la variació del patrimoni rebut en cessió	–	(1.869)
Efecte de la cessió d'ús de l'Hospital de la Santa Creu	–	(1.737)
Resultat net de les baixes de l'immobilitzat material (vegeu la nota 16.6)	(28.918)	(35.727)
Subvencions de capital traspassades a resultats	(3.411)	(1.016)
Recursos generats en les operacions	**410.290**	**366.085**

6

Grup Ajuntament de Barcelona Comptes anuals consolidats de l'exercici 2002 juntament amb l'informe d'auditoria

PRICEWATERHOUSECOOPERS
Av. Diagonal, 640
08017 Barcelona

Gabinete Técnico
de Auditoría y Consultoría, s.a.
Via Laietana, 30
08003 Barcelona

INFORME D'AUDITORIA DELS COMPTES ANUALS CONSOLIDATS

A l'Excel·lentíssim Alcalde-President de
l'Ajuntament de Barcelona,

Hem auditat els comptes anuals consolidats de l'AJUNTAMENT DE BARCELONA I ELS SEUS ORGANISMES AUTÒNOMS I SOCIETATS DEPENDENTS, que composen el Grup Consolidat, que comprenen el balanç de situació consolidat al 31 de desembre de 2002, el compte de pèrdues i guanys consolidat i la memòria consolidada corresponents a l'exercici anual acabat en aquesta data, la formulació dels quals és responsabilitat dels Administradors de la Corporació. La nostra responsabilitat és expressar una opinió sobre els esmentats comptes anuals consolidats en el seu conjunt, basada en el treball realitzat d'acord amb les normes d'auditoria generalment acceptades que requereixen l'examen, mitjançant la realització de proves selectives, de l'evidència justificativa dels comptes anuals consolidats i l'avaluació de la seva presentació global, dels principis comptables aplicats en l'àmbit de les administracions públiques i de les estimacions realitzades.

Els Administradors de la Corporació presenten, a efectes comparatius, amb cadascuna de les partides del balanç, del compte de pèrdues i guanys i del quadre de finançament consolidats, a més de les xifres de l'exercici 2002, les corresponents a l'exercici anterior. La nostra opinió es refereix exclusivament als comptes anuals consolidats de l'exercici 2002. Amb data 18 d'abril de 2002, Gabinete Técnico de Auditoría y Consultoría, S.A., conjuntament amb uns altres auditors, varen emetre el seu informe d'auditoria sobre els comptes anuals consolidats de l'exercici 2001, en el qual varen expressar una opinió favorable.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals consolidats de l'exercici 2002 adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de l'AJUNTAMENT DE BARCELONA I ELS SEUS ORGANISMES AUTÒNOMS I SOCIETATS DEPENDENTS (Grup Consolidat) al 31 de desembre de 2002, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats durant l'exercici anual acabat en aquesta data, i contenen la informació necessària i suficient per a la seva interpretació i comprensió adequades, de conformitat amb principis i normes comptables per a les administracions públiques, que guarden uniformitat amb els aplicats l'exercici anterior.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.

Xavier Brossa i Galofré
Soci – Auditor de comptes

Gabinete Técnico
de Auditoría y Consultoría, S.A.

Enric Ribas i Miràngels
Soci – Auditor de comptes

9 d'abril de 2003

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L. - R. M. Madrid, full 87.250-1, foli 75, tomo 9.267, llibre 8.054, secció 3ª Inscrita en el R.O.A.C. amb el número S0242 - CIF: B-79 031290

Gabinete Técnico de Auditoría y Consultoría, S.A. R. M. Barcelona, Volum 10296, Llibre 9349, Foli 42, Sec. 2, Full B-27831. Inscrita en el R.O.A.C. amb el número S0687 Inscrita en l'Institut de Censors Jurats de Comptes. CIF A-58604745

Grup Ajuntament de Barcelona
Balanços consolidats a 31 de desembre de 2002 i 2001

(en milers d'euros)

Actiu	Nota	A 31 de desembre de 2002	A 31 de desembre de 2001
Immobilitzat immaterial	4 a)	44.193	30.715
Immobilitzacions immaterials		54.404	38.055
Provisions i amortitzacions		(10.211)	(7.340)
Immobilitzat material i infraestructures	4 b)	5.880.853	5.545.469
Immobilitzat material		5.888.670	5.844.182
Immobilitzat material adscrit i cedit		(610.363)	(600.624)
Amortització acumulada i provisions		(531.410)	(434.750)
Immobilitzat pendent de classificar i en curs		929.701	499.328
Infraestructures i béns destinats a l'ús general		4.424.549	4.319.112
Inversions cedides a l'ús general		(4.424.549)	(4.319.112)
Inversió destinada a l'ús general HOLSA	3.3	204.255	237.333
Immobilitzat financer		73.069	82.337
Participacions en empreses associades	5	45.484	46.297
Altres immobilitzacions financeres	6	27.585	36.040
Deutors per operacions de tràfic a llarg termini	3.6	35.805	37.678
Actiu permanent		**6.033.920**	**5.696.199**
Despeses per distribuir en diversos exercicis	**7**	**6.122**	**9.636**
Existències	3.5	38.727	40.033
Provisions		(2.512)	(3.133)
		36.215	36.900
Deutors	8	666.905	695.115
Provisions	8	(311.526)	(370.709)
		355.379	324.406
Inversions financeres temporals		14.478	33.495
Tresoreria		254.945	65.510
Ajustaments per periodificació		2.863	3.535
Actiu circulant		**663.880**	**463.846**
TOTAL ACTIU		**6.703.922**	**6.169.681**

Les notes 1 a 20 de la memòria adjunta formen part integrant del balanç de situació consolidat a 31 de desembre de 2002.

Grup Ajuntament de Barcelona
Balanços consolidats a 31 de desembre de 2002 i 2001

(en milers d'euros)

Passiu	Nota	A 31 de desembre de 2002	A 31 de desembre de 2001
Fons propis		4.101.584	3.874.665
Patrimoni	9.1	3.645.240	3.458.534
Patrimoni		8.629.252	8.323.553
Patrimoni adscrit i cedit		(610.363)	(600.624)
Patrimoni lliurat a l'ús general		(4.424.549)	(4.319.112)
Patrimoni en cessió i en adscripció		50.900	54.717
Pèrdues i guanys atribuïts a l'Ajuntament	9.2	346.119	296.867
Pèrdues i guanys consolidats		351.502	303.022
Pèrdues i guanys atribuïts a socis externs	11	(5.383)	(6.155)
Reserves de consolidació	10	110.225	119.264
Socis externs	11	57.908	60.300
Subvencions de capital	12	242.225	196.465
Ingressos per distribuir en diversos exercicis	13	85.137	75.433
Provisions per a riscos i despeses	14	61.101	58.311
Emis., oblig. i deutes amb entitats de crèdit llarg ter.	15	1.324.197	1.186.702
Fiances i dipòsits a llarg termini		9.174	7.407
Altres creditors a llarg termini	3.6	40.094	43.709
Transferències plurianuals HOLSA	3.3	204.255	237.333
Passiu permanent		**6.125.675**	**5.740.325**
Deutes amb entitats de crèdit	15	3.154	6.038
Creditors comercials		355.047	233.701
Administracions públiques	16	55.098	37.389
Altres deutes no comercials		121.503	111.395
Ajustaments per periodificació	17	43.445	40.833
Passiu circulant		**578.247**	**429.356**
TOTAL PASSIU		**6.703.922**	**6.169.681**

Les notes 1 a 20 de la memòria adjunta formen part integrant del balanç de situació consolidat a 31 de desembre de 2002.

Grup Ajuntament de Barcelona
Comptes de pèrdues i guanys consolidats a 31 de desembre de 2002 i 2001

(en milers d'euros)

		2002	2001			2002	2001
Despeses	**Nota**	**1.426.494**	**1.311.031**	**Ingressos**	**Nota**	**1.809.051**	**1.685.211**
Consums i altres despeses externes		46.201	41.712	Tributs lligats a la producció	19.4	488.873	474.260
Despeses de personal	19.1	481.799	459.789	Impostos sobre la renda i patrimoni	19.5	76.197	76.254
Treballs, subministr. i serveis exteriors	19.2	443.648	386.420	Impostos sobre el capital	19.6	77.840	68.769
Transferències corrents i de capital	19.3	302.736	274.083	Rendes de la propietat i l'empresa	19.7	189.874	169.128
Dot. per a l'amortització de l'immobilitzat	4	66.368	64.698	Vendes de serveis	19.8	246.354	221.747
Dot. a les provisions de deutors i altres	8	85.742	84.329	Transferències corrents	19.9	695.802	650.322
				Variació d'existències		1.079	2.750
				Altres ingressos d'explotació		33.032	21.981
Benefici de l'explotació		**382.557**	**374.180**				
Despeses financeres		87.871	101.627	Ingressos financers		17.115	18.837
				Resultats financers negatius nets		**70.756**	**82.790**
Particip. result. ord. posada en equivalència	2.2	621	228				
Benefici d'activitats ordinàries		**311.180**	**291.162**				
Despeses extraordinàries	19.10	94.776	79.411	Ingressos extraordinaris	19.10	143.617	98.414
Resultats extraordinaris positius nets		**48.841**	**19.003**				
Benefici consolidat abans impostos		**360.021**	**310.165**				
Impost sobre beneficis	16	8.519	7.143				
Resultat consolidat de l'exercici (benefici)		**351.502**	**303.022**				
Resultats atribuïts a socis externs	11	5.383	6.155				
Resultat exercici atribuït a l'Ajuntament		**346.119**	**296.867**				

Les notes 1 a 20 de la memòria adjunta formen part integrant del compte de pèrdues i guanys consolidat a 31 de desembre de 2002.

Ajuntament de Barcelona i Organismes i Societats dependents Memòria consolidada de l'exercici 2002

Nota 1 - Naturalesa del grup consolidat

El Grup Ajuntament de Barcelona és format per l'Ajuntament, els seus organismes autònoms i les societats dependents que complementen les activitats de la Corporació mitjançant l'especialització funcional i l'agilització de la gestió per tal d'assolir nivells importants d'eficàcia en el servei als ciutadans.

Nota 2 - Bases de presentació i principis de consolidació

2.1. Règim comptable

Els comptes anuals consolidats han estat obtinguts a partir dels comptes anuals individuals auditats de cadascuna de les entitats consolidades. Els comptes anuals de l'Ajuntament i dels organismes autònoms han estat preparats seguint els principis de comptabilitat per a les administracions públiques, recollits en la legislació vigent i, en especial:

a) Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.

b) RD Llei 781/1986, de 18 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de disposicions vigents en matèria de règim local.

c) Llei 8/1987, de 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya.

d) Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals.

e) RD 500/1990, que desenvolupa la Llei 39/1988.

f) Instrucció de Comptabilitat per a l'Administració Local, de 17 de juliol de 1990.

g) Documents sobre principis comptables emesos per la Comissió de Principis i Normes Comptables Públiques, creada per Resolució de la Secretaria d'Estat d'Hisenda de 28 de desembre de 1990.

h) Ordre de 28 de juny de 1999, sobre desplegament del Decret 94/1995, de 21 de febrer, en matèria de tutela financera dels ens locals.

Els comptes anuals de les societats mercantils dependents han estat preparats d'acord amb el text refós de la Llei de societats amb les directrius del Pla General de Comptabilitat aprovat pel RD 1643/90.

Les xifres contingudes en els documents que componen aquests comptes anuals són expressades en milers d'euros.

El balanç de situació consolidat es presenta, bàsicament, d'acord amb els models establerts per la Instrucció de Comptabilitat de l'Administració Local, de 17 de juliol de 1990, i el compte de pèrdues i guanys consolidat es presenta amb més detall que l'establert en la instrucció esmentada a fi i efecte de facilitar una informació més completa sobre els conceptes d'ingressos i despeses, de manera que mostren la imatge fidel del patrimoni i de la

situació financera del Grup Ajuntament de Barcelona i dels resultats de les seves operacions durant l'exercici, de conformitat amb principis i normes comptables aplicats en l'àmbit de la comptabilitat de les administracions públiques.

Les liquidacions dels pressupostos corresponents a l'Ajuntament i als organismes autònoms han estat aprovades per Decrets d'Alcaldia de 28 de febrer de 2003. En els terminis legals establerts, es presentarà el Compte General de l'Ajuntament i dels seus organismes autònoms per a l'aprovació del Consell Plenari, així com els comptes anuals de les societats privades municipals.

2.2. Principis de consolidació

A continuació es detallen les entitats dependents consolidades pel mètode d'integració global:

Denominació social	Grau de participació %	Fons propis a 31.12.02 abans de resultats (1)	Resultat de l'exercici 2002 (1)	Valor teòrico-comptable a 31.12.02 (1)	Valor net comptable de la inversió (*)
Organismes Autònoms Locals					
Patronat Municipal de l'Habitatge	100	35.437	473	35.910	19.086
Institut Municipal de Persones amb Disminució	100	763	56	819	698
Fundació Mies Van der Rohe	100	6.071	87	6.158	947
Institut Municipal d'Informàtica	100	(179)	279	100	–
Institut Municipal d'Urbanisme	100	1.441	113	1.554	562
Institut Municipal d'Hisenda	100	3	20	23	2
Institut Municipal de Mercats	100	5.094	49	5.143	–
Institut Municipal de Parcs i Jardins	100	1.269	171	1.440	–
Institut Municipal d'Educació	100	4.383	390	4.773	257
Institut de Cultura de Barcelona	100	1.732	89	1.821	182
Institut Municipal de Salut Pública	100	879	6	885	–
Institut Municipal del Paisatge Urbà i Qualitat de Vida	100	1.220	7	1.227	–
Subtotal organismes autònoms		**58.113**	**1.740**	**59.853**	**21.734**
Empreses Municipals					
Barcelona de Serveis Municipals, SA (2)	100	55.833	6.264	62.097	15.391
Parc Zoològic de Barcelona, SA	100	2.102	263	2.365	2.060
Informació i Comunicació de Barcelona, SA	100	1.440	12	1.452	1.415
Barcelona Promoció Instal·lacions Olímpiques, SA	100	4.453	83	4.536	1.837
Barcelona Activa, SA	100	2.131	86	2.217	2.012
Pro Nou Barris, SA	100	125	389	514	60
Infrastructures del Llevant de Barcelona, SA	100	91	38	129	61
22 Arroba Bcn, SA	100	62	100	162	61
Societat Municipal Barcelona Gestió Urbanística, SA	100	129	145	274	61
Promoció Ciutat Vella, SA	100	10.217	(150)	10.067	9.059
Tractament i Selecció de Residus, SA (3)	58,64	28.158	806	28.964	22.786
Serveis Funeraris de Barcelona, SA (4)	51,00	1.877	2.104	3.981	1.532
ProEixample, SA	51,00	3.454	168	3.622	3.065
Foment de Ciutat Vella, SA	51,00	3.121	96	3.218	3.065
Mercabarna, SA	50,68	26.847	1.042	27.889	11.954
Subtotal empreses municipals		**140.040**	**11.446**	**151.486**	**74.419**
Total		**198.153**	**13.186**	**211.349**	**96.155**

(*) Figura en els estats financers individuals de l'Ajuntament de Barcelona a 31 de desembre de 2002.

(1) Ajustat en funció del percentatge de participació.

(2) Dades consolidades del grup Barcelona de Serveis Municipals, que inclou, a més de la matriu, les societats Parc d'Atraccions Tibidabo, SA, i Tecnologies Urbanes de Barcelona, SA participades en un 100% per la societat.

(3) Inclou les societats Selectives Metropolitanes, SA i Solucions Integrals per als Residus, SA participades en un 100% per la societat.

(4) Resultat de l'exercici 2002 atribuïble després del dividend a compte.

D'acord amb l'article 289.2 del Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals, acabat el període de vida de l'empresa fixat en els estatuts de les societats mixtes Mercabarna, SA, ProEixample, SA i Foment de Ciutat Vella, SA, els actius, en condicions normals d'ús, i els passius de les societats reverteixen a l'Ajuntament de Barcelona. De la mateixa manera, revertiran a l'Ajuntament els actius i passius destinats a la prestació dels serveis de cementiris i cremació un cop expirat el termini de l'encàrrec de gestió d'aquests serveis a favor de Serveis Funeraris de Barcelona, SA.

Les variacions en els valors detallats en el quadre anterior produïdes al llarg de l'exercici 2002 corresponen als següents fets:

- La que fins ara era Societat Municipal d'Aparcaments i Serveis, SA, ha passat a denominar-se Barcelona de Serveis Municipals, SA, per acord del Plenari del Consell Municipal de 20 de desembre de 2002. El 19 de març de 2002, la societat va adquirir la totalitat de les accions de la companyia Parc d'Atraccions Tibidabo, SA, que gestiona el recinte del mateix nom. Les dades reproduïdes en aquesta nota corresponen als comptes anuals consolidats de Barcelona de Serveis Municipals, SA i les seves societats dependents Parc d'Atraccions Tibidabo, SA i Tecnologies Urbanes de Barcelona, SA. En relació amb l'exercici anterior, Barcelona de Serveis Municipals, SA ha passat a tenir un 10% del capital social de la societat Hotel Miramar, SA, en lloc del 100%, després de l'ampliació de capital d'aquesta que fou subscrita majoritàriament per la companyia adjudicatària que gestionarà aquest equipament en règim de concessió.

- Amb motiu de la culminació del procés de liquidació de Promoció Ciutat Vella, SA, previst en els seus estatuts, la companyia ha adquirit el darrer 25% de les accions de la sèrie B que eren titularitat d'accionistes privats, per tal d'efectuar la seva amortització i consegüent reducció de capital. L'Ajuntament, alhora, va adquirir les accions que pertanyien a la Diputació de Barcelona, i així va passar a ser l'únic accionista de la societat. En sessió de 25 d'octubre de 2002, el Plenari del Consell Municipal acordà, com a soci únic de la societat, la cessió total d'actius i passius d'aquesta a l'Ajuntament i l'obertura del procediment de liquidació mercantil.

- La societat Infrastructures 2004, SA ha canviat la seva denominació social per Infrastructures del Llevant de Barcelona, SA.

Les entitats consolidades pel procediment de posada en equivalència (en tenir l'Ajuntament una participació superior al 20%, però no la majoria o domini) han estat les societats mercantils de capital mixt següents:

Denominació social	Grau de participació %	Fons propis a 31.12.02 abans de resultats (1)	Resultat de l'exercici 2002 (1)	Valor teòrico-comptable a 31.12.02 (1)	Valor net comptable de la inversió (*)
Barcelona Holding Olímpic, SA (HOLSA) (2)	49,00	43.864	(573)	43.291	44.170
Barcelona Emprèn, SCR, SA (2) (3)	29,27	1.879	(52)	1.827	1.503
Barcelona Regional, AMDUI, SA (2) (4)	20,63	362	4	366	270
Total		46.105	(621)	45.484	45.943

(*) Figura en els estats financers individuals de l'Ajuntament de Barcelona a 31 de desembre de 2002.
(1) Ajustat en funció del percentatge de participació.
(2) Comptes anuals de l'exercici 2002 auditats.
(3) La participació directa de l'Ajuntament és del 24,39% i la indirecta, a través de l'Institut de Cultura de Barcelona, del 4,88%.
(4) La participació directa de l'Ajuntament és del 17,65% i la indirecta, a través de Mercabarna, SA, del 2,98%.

En relació amb l'exercici anterior, Barcelona Holding Olímpic, SA ha absorbit la que era la seva participada en un 100% Nisa Hol, SA.

La resta de participacions de l'Ajuntament en companyies mercantils inferiors al 20% i les participacions en entitats metropolitanes, mancomunitats de municipis, consorcis i fundacions no són objecte de consolidació perquè no hi ha una relació d'inversió financera permanent que configuri un grau de dependència determinat i estable i es valoren d'acord amb el que s'indica en la nota 3.4.

En l'aplicació dels mètodes de consolidació s'han tingut en compte els principis següents:

a) S'ha considerat la participació de tercers en el Grup (societats mixtes) que es presenta com a socis externs.

b) Tots els saldos i transaccions significatius entre les entitats consolidades han estat eliminats en el procés de consolidació.

c) Les partides incloses en els comptes anuals individuals de les entitats que formen part del grup consolidable han estat objecte d'homogeneïtzació prèvia, en tots els aspectes significatius, tant pel que fa a l'abast temporal, si fos el cas, com pel que fa als criteris de valoració aplicats.

Nota 3 - Normes de valoració

Els criteris comptables més significatius aplicats en la formulació dels comptes anuals són els que es descriuen a continuació:

3.1. Immobilitzat immaterial i material

a) Immobilitzat immaterial

L'immobilitzat immaterial inclou bàsicament:

- Concessions administratives. Corresponen, majoritàriament, a les atorgades per tercers a Barcelona de Serveis Municipals, SA i fan referència a cinc aparcaments en servei, l'estació d'autobusos Barcelona Nord i les Galeries Comercials a l'Hospital del Mar. El període de concessió oscil·la entre trenta i cinquanta anys. Aquests drets estan registrats al cost d'adquisició dels béns en els quals es troben materialitzats, que inclouen principalment els costos de la construcció dels aparcaments i instal·lacions en servei abans esmentats.

- Aplicacions informàtiques. Figuren valorades al seu preu d'adquisició. Les despeses de manteniment es registren amb càrrec a resultats en el moment en què es produeixen.

La dotació anual a l'amortització de les concessions administratives es calcula de manera lineal en funció de la vida útil dels béns en els quals estan materialitzades, a partir del mes següent a l'entrada en funcionament d'aquests béns, segons el detall següent:

	Anys de vida útil estimada
Obra civil	49
Maquinària, instal·lacions, estris i mobiliari	12-15

Per als actius en règim de concessió amb una vida útil superior al període de la concessió, es dota el corresponent fons de reversió per tal de cobrir el valor net comptable dels actius revertibles a la data de reversió (vegeu la nota 14).

La dotació anual a l'amortització de les aplicacions informàtiques es calcula de manera lineal en funció de la seva vida útil, que s'estima en quatre anys.

b) Immobilitzat material

Comprèn els elements patrimonials i els de domini públic destinats directament a la prestació de serveis públics, els quals constitueixen les inversions permanents del grup econòmic local.

En els criteris de valoració de l'immobilitzat material s'ha de distingir:

Ajuntament de Barcelona

- Terrenys i construccions. Les addicions anteriors a l'1 de gener de 1992 es troben valorades segons una estimació pericial del valor real de mercat en ús realitzada per una societat de taxació independent. En el cas d'immobles de caràcter historicoartístic, la taxació recull el seu valor de reposició. En aquest sentit, el document sobre principis comptables emès per la Comissió de Principis i Normes Comptables Públiques, relatiu a l'immobilitzat no financer, defineix com a valor de reposició "el determinat per la suma dels costos necessaris per a la construcció d'un bé d'idèntica naturalesa i característiques. En el cas dels edificis declarats d'interès historicoartístic, aquest valor serà el de reconstrucció". Les addicions posteriors es troben valorades al seu preu d'adquisició o taxació per a aquelles recepcions de construccions a títol gratuït.

- Maquinària, instal·lacions, equips informàtics i vehicles. Les addicions es troben valorades al preu d'adquisició.

- Immobilitzat pendent de classificar. Les addicions es troben valorades al seu preu d'adquisició o cost de construcció i es traspassen al corresponent epígraf d'immobilitzat material o a "Patrimoni lliurat a l'ús general" quan les inversions s'han finalitzat totalment.

Entitats dependents

- L'immobilitzat material es troba valorat al seu preu d'adquisició, llevat del corresponent a Mercabarna, SA i Promoció Ciutat Vella, SA.

En el primer cas, es presenta actualitzat d'acord amb el que preveuen les lleis de pressupostos 50/1979, 74/1980 i 9/1983 i en el Reial Decret Llei 7/1996, que en l'exercici 1996 va suposar un impacte de 24.281 milers d'euros; l'efecte net a 31 de desembre de 2002 és de 18.226 milers d'euros, havent suposat un càrrec a l'epígraf "Dotació per a l'amortització de l'immobilitzat" del compte de pèrdues i guanys de l'exercici 2002 per un import de 635 milers d'euros; per a l'exercici 2003, el càrrec a aquest epígraf s'estima en 626 milers d'euros. En el segon cas, la valoració de l'epígraf "Terrenys i construccions" correspon a l'efectuada per un expert independent amb motiu de la formulació del balanç de liquidació de la societat i cessió d'actius i passius a l'Ajuntament (vegeu la nota 2.2).

Les reparacions que no signifiquin una ampliació de la vida útil i les despeses de manteniment són carregades directament al compte de pèrdues i guanys. Els costos d'ampliació o millora que donen lloc a un augment de la durada del bé són capitalitzats com a més valor del bé.

La dotació anual a l'amortització de l'immobilitzat material es calcula pel mètode lineal d'acord amb la vida útil estimada dels diferents béns, i s'inicia, bàsicament, a partir del mes següent a l'alta dels béns en l'inventari. La dotació anual a l'amortització dels béns mobles es calcula a partir de l'1 de gener de l'any següent a l'alta.

	Anys de vida útil estimada
Construccions	33-65
Instal·lacions tècniques i maquinària	8-16
Elements de transport	5-10
Mobiliari	6-13
Equips per al procés d'informació	4-6
Altres	8-10

El procés d'amortització econòmica de l'Ajuntament de Barcelona es va iniciar en l'exercici 1992. Els anys de vida útil estimada corresponent a l'epígraf "Construccions" s'han fixat d'acord amb els criteris establerts per la taxació independent esmentada anteriorment.

En el cas dels béns immobles de caràcter historicoartístic, l'amortització es practica sobre el cost de reposició de l'immobilitzat que reproduiria la seva capacitat i utilitat, i s'exclou, per tant, de la base d'amortització la part de valor registrat en llibres que correspon al component historicoartístic de la construcció, que puja a 215.081 milers d'euros, tot això sobre la base de la taxació independent indicada anteriorment. Aquest tractament es justifica pel fet que el component historicoartístic esmentat és objecte del manteniment que garanteix la permanència del seu valor.

3.2. Immobilitzat material adscrit i cedit

L'epígraf "Immobilitzat material adscrit i cedit" inclou el valor comptable dels béns, l'ús dels quals ha estat adscrit o cedit per l'Ajuntament als seus organismes autònoms, a societats mercantils o a tercers per a la seva explotació o utilització, a títol gratuït.

Quan es produeix l'adscripció o cessió de béns, es registra la baixa comptable amb càrrec a l'epígraf "Patrimoni adscrit i cedit" del balanç de situació (vegeu la nota 9.1) i deixa, per tant, d'amortitzar-se.

3.3. Inversions en infraestructures i béns destinats a l'ús general

El patrimoni lliurat a l'ús general està constituït per la infraestructura viària (vials, paviments, voreres, enllumenat públic, senyalització), les grans instal·lacions de serveis generals (clavegueram, subministraments), els espais verds, l'arbrat, la jardineria i, en general, tot el conjunt de béns que integren el patrimoni públic lliurat a l'ús general dels ciutadans.

Les addicions anteriors a l'1 de gener de 1992 es troben valorades d'acord amb el criteri descrit a la nota 3.1 b). Les addicions posteriors es troben valorades al seu preu d'adquisició.

En finalitzar la realització de les inversions en infraestructures i béns destinats a l'ús general, es registra la baixa comptable amb càrrec al compte "Patrimoni lliurat a l'ús general" del balanç de situació (vegeu la nota 9.1).

A efectes de presentació, es mostra en l'actiu del balanç de situació els actius adscrits, cedits i destinats a l'ús general pel seu valor, així com els corresponents imports compensatoris per reflectir la seva baixa comptable. De la mateixa manera, en la nota 4.b) es mostren els moviments de l'exercici per aquests conceptes.

La regla 220.2 de la Instrucció de Comptabilitat per a l'Administració Local també preveu, excepcionalment, que, tot i haver finalitzat i cedit la inversió a l'ús general, aquesta es pugui mantenir en el balanç. A 31 de desembre de 1994, atesa la naturalesa extraordinària de les inversions olímpiques rebudes de HOLSA, l'Ajuntament va aplicar aquesta excepció i, en conseqüència, la comptabilització de la cessió a l'ús general per un import inicial de 353.533 milers d'euros amb càrrec i abonament als comptes "Patrimoni lliurat a l'ús general" i "Inversions cedides a l'ús general" es produirà en un període similar al que hauria resultat si la inversió s'hagués efectuat amb caràcter ordinari. Aquest període s'assimila al del ritme de cancel·lació del passiu associat, que figura registrat en l'epígraf "Transferències plurianuals HOLSA" del balanç de situació adjunt.

El saldo de l'epígraf "Transferències plurianuals HOLSA" s'ha reduït en l'exercici 2002 en 33.078 milers d'euros amb abonament a resultats extraordinaris (vegeu la nota 19.10), d'acord amb la xifra de l'endeutament de HOLSA a 31 de desembre de 2002. Addicionalment s'ha comptabilitzat un càrrec i abonament als comptes "Patrimoni lliurat a l'ús general" i "Inversió destinada a l'ús general HOLSA" (vegeu la nota 4.b)), respectivament, per l'import esmentat.

3.4. Immobilitzat financer i inversions financeres temporals

Els valors de renda variable representatius de les participacions en més d'un 20% en societats dependents no consolidades per integració global es valoren d'acord amb el criteri de posada en equivalència indicat en la nota 2.2, sobre la base dels comptes anuals auditats.

La resta de valors es troben registrats en el balanç de situació pel preu d'adquisició. A 31 de desembre de 2002, les diferències entre el

valor registrat en llibres i el valor teòric comptable de les participacions amb minusvàlues significatives s'han provisionat per aquest concepte en els comptes anuals consolidats adjunts.

Les inversions financeres temporals es registren a cost d'adquisició.

3.5. Existències

Les existències a 31 de desembre de 2002 corresponen, bàsicament, a solars per a construcció i promocions immobiliàries en curs i acabades, les quals es troben registrades a preu d'adquisició o a cost de producció, en funció de tots aquells costos directes incorreguts.

Es minoren, si escau, per la provisió per depreciació necessària per tal d'adequar-les al seu valor de mercat.

3.6. Deutors

Es registren pel seu valor nominal. S'ha constituït una provisió compensatòria sobre els saldos per cobrar que es consideren de difícil realització, amb els següents criteris:

- En el cas de l'Ajuntament, la dotació a la provisió de drets de difícil realització es determina aplicant als deutors tributaris en període executiu i als deutors per multes en període voluntari i en període executiu els coeficients de realització estimats per la Corporació d'acord amb la seva experiència històrica.

- En el cas dels organismes autònoms i empreses municipals s'han dotat aquells saldos dels quals hi ha dubtes sobre la seva recuperabilitat.

- L'epígraf de l'actiu "Deutors per operacions de tràfic a llarg termini" del balanç consolidat adjunt inclou saldos per cobrar registrats pel seu valor nominal, atès que estan correlacionats amb l'epígraf "Altres creditors a llarg termini" del passiu del balanç consolidat adjunt. El venciment màxim dels saldos per cobrar se situa en l'any 2035.

3.7. Subvencions de capital

Per a la comptabilització de les subvencions de capital rebudes se segueix el criteri següent, d'acord amb la normativa aplicable:

- En el moment de la concessió s'abonen com a ajustaments per periodificació de manera transitòria fins a la realització de les inversions a les quals van destinades (vegeu la nota 17).

- A mesura que es van realitzant les inversions objecte de subvenció es traspassen a l'epígraf "Subvencions de capital" del passiu del balanç de situació. En una avaluació patrimonial del Grup, aquestes subvencions s'haurien de considerar com a més patrimoni a 31 de desembre de 2002.

- Les entitats dependents de l'Ajuntament, a més, traspassen anualment a resultats extraordinaris una part de la subvenció, en funció del ritme d'amortització dels béns que han finançat.

3.8. Ingressos per distribuir en diversos exercicis

Els cobraments anticipats d'imports amb meritació en exercicis posteriors al del cobrament es

presenten en l'epígraf "Ingressos per distribuir en diversos exercicis" (vegeu la nota 13) excepte pel que fa a la part d'aquests que es meritaran en l'exercici immediatament posterior, que es presenten en l'epígraf "Ajustaments per periodificació" (vegeu la nota 17) del passiu del balanç de situació com a pas previ a la seva imputació a resultats.

3.9. Classificació dels deutes en deutes a llarg termini i deutes a curt termini

En el balanç de situació adjunt, es classifiquen com a deutes a llarg termini els deutes subscrits amb venciment superior a dotze mesos i com a deutes a curt termini aquells subscrits amb venciment inferior a dotze mesos.

3.10. Emprèstits i préstecs del mercat exterior

A 31 de desembre de 2002 les operacions inicialment subscrites en moneda estrangera tenen el risc de tipus de canvi cobert mitjançant contractes de permuta financera (*swap*) per a tota la durada d'aquestes operacions i, per tant, no es derivaran efectes futurs en el compte de pèrdues i guanys del Grup.

3.11. Ingressos i despeses

Els ingressos i despeses s'imputen al compte de pèrdues i guanys, bàsicament, en l'exercici en què es meriten en funció del corrent real de béns i serveis que representen i amb independència del moment en què es produeix el corrent monetari o financer que se'n deriva, llevat de les subvencions de capital i les transferències derivades d'acords o convenis que tenen el tractament que es descriu en els apartats 3.7 i 3.12, respectivament.

3.12. Subvencions i transferències derivades d'acords i convenis

Per al reconeixement de la despesa per transferències i subvencions que tenen el seu origen en els acords subscrits per diverses parts, que poden adoptar la forma de conveni de col·laboració, conveni de cooperació, contracte-programa o altres figures anàlogues, i que tenen per objecte el cofinançament i desenvolupament de projectes o activitats específiques (incloent-hi les subvencions de capital per compensar resultats negatius acumulats), l'obligació per a l'ens concedent sorgeix en el moment en què el deute és vençut, líquid i exigible, és a dir, en el moment en què s'acompleixen els requisits per al pagament. El reconeixement de l'obligació per a l'ens concedent es realitza quan es dicta l'acte (aprovació dels pressupostos de cada exercici) pel qual es reconeix i quantifica el dret de cobrament de l'ens beneficiari.

3.13. Provisions per a riscos i despeses

El saldo d'aquest epígraf recull les provisions constituïdes per a la cobertura dels costos econòmics d'aquelles obligacions de caràcter contingent o probables, així com les provisions registrades per societats dependents per a la cobertura de compromisos per pensions.

3.14. Indemnitzacions al personal

Els incentius a la jubilació voluntària es comptabilitzen amb càrrec a l'epígraf "Prestacions socials" del compte de resultats.

3.15. Impost sobre societats

D'acord amb l'article 9è de la Llei 43/1995 de l'impost sobre societats, l'Ajuntament de Barcelona i els seus organismes autònoms estan exempts de tributació per aquest impost. D'altra banda, l'article 146 de l'esmentada llei estableix que no es practicaran retencions sobre els rendiments obtinguts per aquests tipus d'entitats.

Per a les societats anònimes dependents, l'impost sobre societats es calcula a partir del resultat comptable d'aquestes societats, que no necessàriament ha de coincidir amb el resultat fiscal, entès aquest com la base imposable de l'impost, atès que es consideren les diferències permanents corresponents. D'acord amb l'article 32 de la Llei 43/1995, de l'impost sobre societats, i l'article 25 de la Llei de bases de règim local, les societats privades municipals tributen amb una bonificació del 99% de la quota resultant dels rendiments procedents d'activitats qualificades per aquesta normativa com a serveis públics.

3.16. Medi ambient

Les despeses derivades de les actuacions que tenen per objecte la protecció i millora del medi ambient es comptabilitzen, si s'escau, com a despeses de l'exercici en què s'incorren. No obstant això, si suposen incorporacions a l'immobilitzat material com a conseqüència d'actuacions per minimitzar l'impacte mediambiental i la protecció i millora del medi ambient, es comptabilitzen com a major valor de l'immobilitzat.

3.17. Fons de comerç de consolidació

El balanç de situació consolidat adjunt inclou un fons de comerç net d'amortitzacions de 1.982 milers d'euros. S'origina per la diferència positiva de consolidació sorgida entre els imports fets efectius per l'adquisició d'accions de la societat Parc d'Atraccions Tibidabo, SA i el valor dels fons propis en la data de la seva adquisició (vegeu la nota 2.2).

El fons de comerç s'amortitza linealment en un període de vint anys, atès que aquest és el període estimat durant el qual aquest fons contribuirà a l'obtenció de beneficis per al Grup.

Nota 4 - Immobilitzat immaterial, material i infraestructures

a) Immobilitzat immaterial

El moviment registrat en els diferents comptes de l'immobilitzat immaterial ha estat el següent:

	31.12.01	Altes	Baixes	Traspassos	31.12.02
Despeses d'establiment	240	5	(193)	(3)	49
Despeses de recerca i desenvolupament	313	608	–	–	921
Concessions, patents, llicències i marques	32.651	1.373	(7.794)	18.623	44.853
Drets de traspàs	–	–	–	–	118
Aplicacions informàtiques	3.600	1.524	–	325	5.449
Drets sobre béns en règim d'arrendament financer	830	2.297	–	(1.297)	1.830
Altres	421	19.850	(341)	(18.628)	1.184
Immobilitzat immaterial	**38.055**	**25.657**	**(8.328)**	**(980)**	**54.404**
Amortització acumulada	**(7.340)**	**(5.170)**	**1.951**	**348**	**(10.211)**
Immobilitzat immaterial net	**30.715**	**20.487**	**(6.377)**	**(632)**	**44.193**

La principal partida de l'epígraf "Concessions" (20.679 milers d'euros) correspon als aparcaments gestionats amb aquesta modalitat per Barcelona de Serveis Municipals, SA (vegeu la nota 3.1 a) l'amortització acumulada de les quals puja a 5.504 milers d'euros.

Els elements totalment amortitzats a 31 de desembre de 2002 són els següents:

	Milers d'euros
Despeses d'investigació i desenvolupament	858
Aplicacions informàtiques	812
Concessions, patents i marques	2.255
Total	**3.925**

b) Immobilitzat material i infraestructures

El moviment registrat en els diferents comptes de l'immobilitzat material i infraestructures ha estat el següent:

	31.12.01	Altes	Baixes	Traspassos	31.12.02
Terrenys i construccions (*)	5.046.136	32.681	(105.977)	40.562	5.013.402
Immobilitzat adscrit i cedit	600.624	4.565	–	5.174	610.363
Terrenys i immobles	**5.646.760**	**37.246**	**(105.977)**	**45.736**	**5.623.765**
Vehicles	10.487	1.691	–	(542)	11.636
Maquinària, equips, instal·lacions i eines	103.019	45.520	(5.459)	10.650	153.730
Equips informàtics	40.531	1.316	(3.289)	8.401	46.959
Mobiliari i equips d'oficina	39.445	6.360	(834)	2.239	47.210
Altres	3.940	2.814	(2.584)	1.200	5.370
Altre immobilitzat	**197.422**	**57.701**	**(12.166)**	**21.948**	**264.905**
Total immobilitzat material	**5.844.182**	**94.947**	**(118.143)**	**67.684**	**5.888.670**
Immobilitzat material adscrit i cedit	**(600.624)**	**(4.565)**	**–**	**(5.174)**	**(610.363)**
Immobilitzat pendent de classificar	**499.328**	**646.224**	**(76.444)**	**(139.407)**	**929.701**
Infraestructures i béns destinats a l'ús general	**4.319.112**	**245**	**(3.569)**	**108.761**	**4.424.549**
Inversions cedides a l'ús general	**(4.319.112)**	**(245)**	**3.569**	**(108.761)**	**(4.424.549)**
Inversió destinada a l'ús general HOLSA	**237.333**	**–**	**–**	**(33.078)**	**204.255**
Immobilitzat brut material i infraestructures	**5.980.219**	**736.606**	**(194.587)**	**(109.975)**	**6.412.263**
Amortització acumulada i provisions	**(434.750)**	**(107.457)**	**11.145**	**(348)**	**(531.410)**
Immobilitzat net material i infraestructures	**5.545.469**	**629.149**	**(183.442)**	**(110.323)**	**5.880.853**

(*) D'acord amb la normativa aplicable, les entitats del Grup registren en l'epígraf "Construccions" el valor dels terrenys en els quals hi ha qualsevol tipus de construcció. Dins d'aquest epígraf, 2.626.171 milers d'euros a 31 de desembre de 2002 i 2.644.640 milers d'euros a 31 de desembre de 2001 corresponen al valor dels terrenys en els quals s'edifiquen les construccions.

Les altes de l'exercici inclouen, entre d'altres, els següents conceptes:

- Recepció d'actius per cessió gratuïta o reparcel·lació, per un import de 17.470 milers d'euros, els quals han estat abonats com a ingrés en l'epígraf "Resultats extraordinaris" del compte de resultats adjunt (vegeu la nota 19.10).

- Béns mobles rebuts en adscripció per l'Ajuntament, de l'Institut Municipal d'Educació i de l'Institut Municipal d'Informàtica, per un import de 328 milers d'euros i de 337 milers d'euros, respectivament (vegeu la nota 9.1).

- Inversions que es troben en procés d'incorporació a l'Inventari de Béns Municipals, inversions en béns mobles i les actuacions efectuades per ens descentralitzats d'acord amb el que estableix el Decret d'Alcaldia de 3 d'abril de 1997. De les inversions realitzades per instituts i empreses municipals, ha estat abonat com a resultats extraordinaris positius un import de 13.556 milers d'euros al compte de resultats adjunt (vegeu la nota 19.10).

- Inversions en terrenys i en instal·lacions, per un import de 11.133 i 14.322 milers d'euros, respectivament, efectuades per Parc d'Atraccions Tibidabo, SA, societat incorporada al grup de Barcelona de Serveis Municipals, SA, des del mes de març de 2002.

- Inversions de TERSA relatives a la realització de treballs d'optimització de la Planta de Valorització Energètica de Sant Adrià de Besòs, la finalització de les noves oficines d'aquesta planta i la renovació d'elements, per un import de 23.259 milers d'euros.

Les baixes de l'exercici comprenen, bàsicament, els conceptes següents:

- Enderrocs i baixes d'actius per regularitzacions per un import de 26.265 milers d'euros, que han representat uns resultats extraordinaris negatius de 21.245 milers d'euros (vegeu la nota 19.10). D'altra banda, inclouen l'alienació de diferents finques municipals valorades en 45.037 milers d'euros, alienació que ha generat un resultat extraordinari positiu de 59.149 milers d'euros (vegeu la nota 19.10).

- Baixa de patrimoni rebut en cessió per un import de 4.482 milers d'euros (vegeu la nota 9.1).

- Les cessions gratuïtes de l'Abocador del Garraf i d'un solar dedicat a l'ampliació del Palau de la Música Catalana.

- Baixa d'elements totalment amortitzats afectats al projecte d'optimització de la Planta Energètica de Sant Adrià de Besòs, alienacions d'inversions d'aquesta planta i venda d'un forn de la planta de Montcada i Reixac, per un total de 5.173 milers d'euros.

- Baixa derivada de l'actualització del valor dels terrenys i construccions de Promoció Ciutat Vella, SA per part d'un expert independent, amb motiu de l'obertura del procés de liquidació de la societat (vegeu la nota 2.2).

El saldo net de traspassos de l'exercici té contrapartida bàsicament en els comptes de patrimoni (vegeu la nota 9.1) principalment com a conseqüència dels lliuraments a l'ús general, per un import de 108.761 milers d'euros, de la infraestructura viària i de les grans instal·lacions de serveis generals, els espais verds, etc.

Els elements totalment amortitzats a 31 de desembre de 2002 són els següents:

	Milers d'euros
Construccions	98
Vehicles	4.712
Maquinària, equips, instal·lacions, estris i eines	20.142
Equips informàtics	7.741
Mobiliari i equips d'oficina	4.397
Altres	2.532
Total	**39.622**

L'epígraf "Immobilitzat pendent de classificar" a 31 de desembre de 2002 inclou 56 milions d'euros corresponents a les inversions efectuades fins a la data en la construcció de les infraestructures del port esportiu en l'àrea on se celebraran els esdeveniments del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004. Aquest port constitueix una concessió de la Direcció General de Ports i Transports de la Generalitat de Catalunya, per la qual cosa les inversions que s'efectuïn per a la seva construcció es classificaran com a "Immobilitzat immaterial" una vegada finalitzat el projecte. A

la finalització del període concessional, l'any 2031, revertiran a l'administració portuària les obres, instal·lacions i resta d'elements afectats als serveis portuaris.

Les altes en l'amortització acumulada corresponen a la dotació a l'amortització de l'immobilitzat material de l'exercici 2002, que ha estat per un import de 61.198 milers d'euros. Les baixes d'amortitzacions corresponen a alienacions, transmissions i enderrocs d'actius per un import d'11.145 milers d'euros i a l'actualització dels valors de les construccions de Promoció Ciutat Vella, SA per un import de 4.640 milers d'euros, fet que també ha suposat l'eliminació de la provisió efectuada per la societat per un import de 5.623 milers d'euros.

La dotació a la provisió per depreciació de l'immobilitzat pendent de classificar per un import de 42.659 milers d'euros correspon a l'estimació de l'import de les inversions en béns a destinar a l'ús general que no seran inventariables per l'Ajuntament, relatiu a les inversions que s'estan executant en l'àrea on se celebraran els esdeveniments del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004.

Nota 5 - Participacions en empreses associades

Aquest epígraf recull la inversió en societats dependents no consolidables per integració global, sinó per posada en equivalència, d'acord amb el detall següent:

Barcelona Holding Olímpic, SA (HOLSA)	43.291
Barcelona Emprèn, SCR, SA	1.827
Barcelona Regional, AMDUI, SA	366
Total	**45.484**

Nota 6 - Altres immobilitzacions financeres

El saldo d'aquest epígraf correspon a participacions, de l'Ajuntament i entitats del Grup Municipal en empreses, inferiors al 20%, i a altres crèdits i dipòsits i fiances a llarg termini d'acord amb el detall següent:

Cartera de valors	20.811
Dipòsits i fiances	1.152
Altres crèdits a llarg termini	5.622
Total	**27.585**

La composició de la cartera de valors és la següent:

	Valor comptable net de la participació a 31.12.01	Altes	Baixes	Traspassos	Valor comptable net de la participació a 31.12.02	% particip. Grup Ajuntament a 31.12.02
Fira 2000, SA	6.010	–	–	–	6.010	8,33
Catalana d'Iniciatives, CR, SA	4.131	–	–	–	4.131	10,45
Túnels i Accessos de Barcelona, SA	3.568	–	–	–	3.568	2,82
Nexus Capital, SA	1.613	–	–	–	1.613	10,45
Ecoparc de Barcelona, SA	1.202	270	–	–	1.472	11,73
Ecoparc del Besòs, SA	771	–	–	–	771	5,86
Ecoparc del Mediterrani, SA	–	960	–	–	960	11,73
Clavegueram de Barcelona, SA	631	–	–	–	631	17,50
Hotel Miramar, SA	65	603	–	–	668	10,00
Barcelona Tecnologia, SA	174	–	–	–	174	10,74
Altres	767	60	(14)	–	813	–
Total cartera de valors	**18.932**	**1.893**	**(14)**	**–**	**20.811**	

La participació en les societats Ecoparc de Barcelona, SA, Ecoparc del Besòs, SA i Ecoparc del Mediterrani, SA s'efectua mitjançant Tractament i Selecció de Residus, SA, participada majoritàriament per l'Ajuntament. La participació en Hotel Miramar, SA es realitza a través de Barcelona de Serveis Municipals, SA, societat íntegrament municipal.

Altres crèdits a llarg termini tenen la composició següent:

Hisenda pública deutora per impost de societats anticipat	2.891
Clients i deutors a llarg termini de Mercabarna, SA	2.482
Clients de Promoció Ciutat Vella, SA amb venciment 2019	249
Total	**5.622**

Nota 7 - Despeses per distribuir en diversos exercicis

El saldo d'aquest epígraf correspon, d'una banda, a despeses d'emissions d'obligacions i bons i de formalització de préstecs, les quals han presentat els moviments següents:

	Despeses de formalització de préstecs
Saldo a 31 de desembre de 2001	**9.574**
Despesa de formalització de noves operacions (vegeu la nota 15)	918
Imputació a resultats com a despesa financera	(6.418)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**4.074**

D'altra banda, recull el fons de comerç originat per l'adquisició, el 19 de març de 2002, del 100% del capital social de Parc d'Atraccions Tibidabo, SA per part de Barcelona de Serveis Municipals, SA (vegeu la nota 2.2). El fons recull la diferència positiva de consolidació sorgida entre l'import fet efectiu per l'adquisició d'accions i el valor dels fons propis de la societat adquirida, amortitzant-se linealment en un període de vint anys, atès que aquesta és la durada estimada en què el fons contribuirà a l'obtenció de beneficis per al Grup. El moviment en l'exercici 2002 ha estat el següent:

	Fons de comerç
Saldo a 31 de desembre de 2001	**-**
Generació del fons de comerç per la primera consolidació	2.068
Amortització de l'exercici	(86)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**1.982**

La resta del saldo d'aquest epígraf a 31 de desembre de 2002, 66 milers d'euros, correspon a despeses financeres d'operacions d'arrendament financer.

Nota 8 - Deutors

Els saldos pendents de cobrament es classifiquen de la manera següent:

a)	**En l'Ajuntament**	**565.674**
	Impostos directes	267.798
	Impostos indirectes	3.802
	Taxes i altres ingressos	183.150
	Transferències corrents	60.915
	Ingressos patrimonials	11.738
	Venda d'inversions reals	5.374
	Transferències de capital	30.165
	Altres conceptes	2.732
b)	**En organismes i empreses**	**101.231**
	Total pendent de cobrament	**666.905**

Els imports i moviments en el compte de la provisió per a la cobertura de drets de difícil realització han estat els següents:

Saldo a 31 de desembre de 2001	**370.709**
Dotació amb càrrec al compte de pèrdues i guanys	81.019
Anul·lació de drets incobrables	(140.202)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**311.526**

La dotació a la provisió de drets de difícil realització es determina aplicant als deutors per tributs i taxes en període executiu (264.939 milers d'euros) i als deutors per multes en període executiu i voluntari (128.656 milers d'euros) els coeficients de realització estimats per l'Ajuntament d'acord amb la seva experiència històrica.

La dotació de l'exercici, de 81.019 milers d'euros, es troba reflectida en el deure del compte de pèrdues i guanys consolidat, juntament amb altres provisions per diversos conceptes que ascendeixen a 4.723 milers d'euros.

En el decurs de l'exercici 2002, l'Ajuntament ha procedit a efectuar anul·lacions per valor de 139.342 milers d'euros que comprenen els saldos de tributs i multes, així com d'altres de deutors declarats insolvents amb expedient individual. La resta d'anul·lacions produïdes corresponen a les registrades per les entitats dependents de l'Ajuntament.

Nota 9 - Patrimoni i pèrdues i guanys

9.1. Patrimoni

Els imports i moviments en els comptes de patrimoni durant l'exercici han estat els següents:

	Patrimoni	Patrimoni adscrit i cedit (vegeu nota 3.2)	Patrimoni lliurat a l'ús general (vegeu notes 3.3 i 4 b))	Patrimoni en cessió i en adscripció (vegeu nota 3.2)	Total
Saldo inicial	**8.323.553**	**(600.624)**	**(4.319.112)**	**54.717**	**3.458.534**
Incorporació resultat Ajuntament any 2001	305.699				305.699
Variació patrimonial d'entitats dependents				665	665
Adscripció finques		(9.162)			(9.162)
Variació patrimoni cedit		(577)			(577)
Lliurament de béns a l'ús general			(105.437)		(105.437)
Variació patrimoni rebut en cessió				(4.482)	(4.482)
Saldo final	**8.629.252**	**(610.363)**	**(4.424.549)**	**50.900**	**3.645.240**

El patrimoni en cessió recull el valor dels béns cedits i adscrits a l'Ajuntament, per a la seva explotació o utilització, procedents d'altres ens.

La variació patrimonial de les entitats dependents correspon íntegrament a la incorporació com a patrimoni en adscripció en l'Ajuntament dels béns cedits a títol gratuït pels instituts municipals d'Informàtica i d'Educació.

9.2. Pèrdues i guanys

El resultat consolidat atribuït a l'Ajuntament de Barcelona té la composició següent:

Resultat de l'Ajuntament de Barcelona	333.281
Resultat agregat dels organismes i empreses municipals	20.157
Participació en resultats per posada en equivalència	(621)
Eliminació de dividends	(5.113)
Ajustaments de consolidació	3.798
Pèrdues i guanys consolidats	351.502
Resultats atribuïts als socis externs abans de dividends a compte	(5.383)
Pèrdues i guanys atribuïts a l'Ajuntament	**346.119**

Nota 10 - Reserves de consolidació

El detall de les reserves de consolidació i del seu moviment és el següent:

	Saldo a 31.12.01	Resultat 2001 (a)	Dividends, transferèn. i altres	Saldo a 31.12.02
Per integració global	**118.870**	**9.882**	**(18.299)**	**110.453**
PM de l'Habitatge	18.496	(1.187)	(621)	16.688
IM de Persones amb Disminució	162	(73)	(3)	86
Fundació Mies van der Rohe	(75)	74	–	(1)
IM d'Informàtica	686	1	(741)	(54)
IM d'Urbanisme	1.196	120	52	1.368
IM d'Hisenda	(45)	28	301	284
IM de Mercats	13.602	(77)	(6.183)	7.342
IM de Parcs i Jardins	1.250	18	3	1.271
IM d'Educació	4.555	471	(883)	4.143
Institut de Cultura de Barcelona	2.286	24	233	2.543
IM de Salut Pública	1.025	2	(162)	865
IM del Paisatge Urbà i Qualitat de Vida	1.158	64	(2)	1.220
Barcelona de Serveis Municipals, SA	32.883	3.381	133	36.397
Parc Zoològic de Barcelona, SA	2.087	42	240	2.369
Informac. i Comunicac. de Barcelona, SA	714	24	(285)	453
Barcelona Promoc. Instal. Olímp., SA	2.857	179	(301)	2.735
Barcelona Activa, SA	5.138	204	1.639	6.981
Pro Nou Barris, SA	58	6	1	65
Infrastruct. del Llevant de Barcelona, SA	2.168	5	(2.143)	30
22 Arroba Bcn, SA	112	1	(112)	1
SM Barcelona Gestió Urbanística, SA	–	69	–	69
Tractament i Selecció de Residus, SA	3.582	1.706	–	5.288
Promoció Ciutat Vella, SA	5.812	(348)	(4.305)	1.159
Foment de Ciutat Vella, SA	–	56	–	56
Serveis Funeraris de Barcelona, SA	3.038	4.497	(4.281)	3.254
ProEixample, SA	238	151	–	389
Mercabarna, SA	15.887	444	(879)	15.452
Per posada en equivalència	**394**	**(232)**	**(390)**	**(228)**
Barcelona Holding Olímpic, SA	408	(236)	(478)	(306)
Barcelona Emprèn, SCR, SA	(11)	–	88	77
Barcelona Regional, AMDUI, SA	(3)	4	–	1
Total	**119.264**	**9.650**	**(18.689)**	**110.225**

(a) Ajustat en funció del percentatge de participació.

Per a la determinació de les reserves de consolidació s'han utilitzat els valors comptables i teòrico-comptables de les participacions, els dividends cobrats durant l'exercici 2002 i altres ajustaments de consolidació per tal d'homogeneïtzar saldos deutors i creditors entre l'Ajuntament i algunes de les seves societats dependents.

Els principals components de la columna "Dividends, transferències i altres" corresponen,

bàsicament, als dividends d'exercicis anteriors de les societats dependents Serveis Funeraris de Barcelona, SA i Mercabarna, SA i a la correcció de la diferencia temporal existent entre l'atorgament de transferències de capital i l'execució de les obres i serveis finançats per aquestes. En el cas dels instituts municipals d'Informàtica i d'Educació, la disminució de la reserva de consolidació és deguda a l'adscripció en ús a l'Ajuntament, dins d'aquest exercici, d'aplicacions i equipaments informàtics i escolars per valor de 337 i 328 milers d'euros, respectivament, finançats amb els seus romanents.

Nota 11 - Socis externs

El saldo d'aquest capítol correspon a la part de patrimoni i resultats de l'exercici de les societats dependents compreses en la consolidació corresponent a accionistes o socis externs al Grup consolidat. El detall és el següent:

	Saldo a 31.12.01	Dividends exercici 2001	Resultat exercici 2002	Dividends a compte ex. 2002	Altres conceptes	Saldo a 31.12.02
Tractament i Selecció de Residus, SA	19.791	–	568	–	–	20.359
Promoció Ciutat Vella, SA	2.855	–	–	–	(2.855)	–
Foment de Ciutat Vella, SA	2.999	–	93	–	–	3.092
Serveis Funeraris de Barcelona, SA	4.610	(2.795)	3.547	(1.526)	–	3.836
ProEixample, SA	3.318	–	161	–	–	3.479
Mercabarna, SA	26.727	(599)	1.014	–	–	27.142
Total	**60.300**	**(3.394)**	**5.383**	**(1.526)**	**(2.855)**	**57.908**

La societat Promoció Ciutat Vella, SA ha esdevingut íntegrament municipal, com a pas previ a la seva dissolució, prevista estatutàriament per a aquest exercici 2002 (vegeu la nota 2.2).

Nota 12 - Subvencions de capital

Els imports i moviments en aquest epígraf del balanç de situació adjunt durant l'exercici acabat a 31 de desembre de 2002 han estat els següents:

Saldo a 31 de desembre de 2001	**196.465**
Addicions	5.228
Traspàs de periodificacions a curt termini	60.992
Traspàs a ingressos extraordinaris per correlació amb amortitzacions (vegeu la nota 19.10)	(1.787)
Traspàs a resultats de l'exercici (vegeu la nota 19.10)	(3.411)
Baixes per lliurament d'actius	(15.262)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**242.225**

Nota 13 - Ingressos per distribuir en diversos exercicis

La composició del saldo d'aquest epígraf a 31 de desembre de 2002 és la següent (vegeu la nota 3.8):

	Saldo a 31.12.01	Addicions	Traspàs a ingressos exercici	Traspàs a curt termini	Lliurament d'actuacions a l'Ajuntament	Saldo a 31.12.02
Concessions de sepultures	28.837	3.979	(588)	(1.061)	–	31.167
Quotes urbanístiques	17.093	18.461	–	(2.122)	(17.259)	16.173
Adjudicació de l'encàrrec de gestió de cementiris i cremació	12.008	–	(565)	–	–	11.443
Primera adjudicació dels espais comercials de Mercabarna	10.950	97	(606)	–	–	10.441
Cànons rebuts per dret d'ús	6.365	5.872	(120)	(120)	–	11.997
Altres	180	3.736	–	–	–	3.916
Total	**75.433**	**32.145**	**(1.879)**	**(3.303)**	**(17.259)**	**85.137**

Les concessions de sepultures corresponen a l'import pendent de meritar a llarg termini dels imports rebuts com a conseqüència de la dissolució de l'Institut Municipal de Serveis Funeraris de Barcelona, amb efectes a comptar l'1 de gener de 1997, en concepte de cobraments anticipats de lloguers de sepultures a dos anys i per adjudicacions de sepultures a cinquanta anys. Es reconeixen comptablement com a ingrés linealment durant dos anys o en el decurs del període de concessió (cinquanta anys), respectivament.

Les quotes urbanístiques corresponen als imports meritats a liquidar o ja liquidats pels propietaris de solars inclosos en actuacions de cooperació urbanística impulsades per SM Barcelona Gestió Urbanística, SA i 22 Arroba Bcn, SA. Aquest epígraf és abonat per les entitats en el moment de l'exigibilitat de les quotes i es carrega pels lliuraments de les actuacions a l'Ajuntament finançades amb elles. L'Ajuntament, només en el cas que es tracti d'obra pública, activa l'immobilitzat corresponent amb abonament a resultats extraordinaris.

Amb motiu de la venda del 49% de les accions de Serveis Funeraris de Barcelona, SA, a l'exercici 1998, l'Ajuntament de Barcelona va incorporar en el seu balanç, com a ingressos per distribuir en diversos exercicis, un import de 14.508 milers d'euros, que equival al valor actual net (mitjançant l'aplicació d'una taxa d'actualització del 4% sobre els fluxos d'amortització) dels actius de titularitat municipal, d'acord amb el conveni regulador d'explotació i gestió dels actius esmentats, l'import del qual és d'11.443 milers d'euros a 31 de desembre de 2002 (vegeu la nota 3.8). A partir de l'exercici 1998, l'Ajuntament de Barcelona traspassa anualment a l'epígraf "Concessions i aprofitaments especials" del compte de resultats adjunt l'import meritat d'aquests ingressos, i traspassa de llarg termini a curt termini a l'epígraf "Ajustaments per periodificació" la quantitat a traspassar l'any següent (vegeu la nota 17).

Els drets d'entrada que es cobren en la primera adjudicació dels llocs de venda i espais comercials de Mercabarna, SA es reconeixen comptablement com a ingrés linealment en el decurs del període d'adjudicació.

Els cànons de dret d'ús de superfície cobrats per endavant es traspassen a resultats linealment durant la vigència del dret esmentat.

L'import traspassat a curt termini és el que es preveu aplicar al compte de pèrdues i guanys de l'exercici 2003 i figura en l'epígraf "Ajustaments per periodificació" del passiu del balanç de situació de l'exercici tancat a 31 de desembre de 2002 (vegeu la nota 17).

Les baixes per lliurament corresponen a les actuacions de cooperació traspassades a l'Ajuntament per les entitats del Grup gestores.

Nota 14 - Provisions per a riscos i despeses

La composició i el moviment d'aquest epígraf durant l'exercici 2002 han estat els següents:

	Saldo a 31.12.01	Dotacions i traspassos	Aplicacions	Saldo a 31.12.02
Sentències i reclamacions judicials	23.487	22.589	(449)	45.627
Pensions	21.342	1.100	(21.866)	576
Grans reparacions	11.972	1.248	(2.058)	11.162
Fons de reversió	1.197	215	–	1.412
Altres	313	2.048	(37)	2.324
Total	**58.311**	**27.200**	**(24.410)**	**61.101**

Serveis Funeraris de Barcelona, SA i Parc Zoològic de Barcelona, SA, que són les dues entitats que tenien dotada una provisió per a pensions, han exterioritzat els seus compromisos d'acord amb la Llei 14/2000 de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, mitjançant una pòlissa d'assegurança col·lectiva de vida, per al personal passiu, i un pla de pensions, per a l'actiu. Aquesta externalització explica la majoria de l'import aplicat en matèria de pensions del quadre anterior.

Les provisions per a grans reparacions recullen els fons dotats per Barcelona de Serveis Municipals, SA, i el Patronat Municipal de l'Habitatge amb la finalitat de cobrir les despeses de reparacions de caràcter plurianual i les substitucions parcials d'elements d'immobilitzat.

El saldo de la provisió per sentències i reclamacions judicials així com el saldo d'altres provisions, tenen per objecte cobrir possibles compromisos futurs de diversa naturalesa dels quals no hi ha la certesa del seu venciment ni de la seva quantificació.

Nota 15 - Emissió d'obligacions i altres valors negociables i deutes amb entitats de crèdit

El capital viu a 31 de desembre de 2002, corresponent a emprèstits i préstecs subscrits a llarg termini, es detalla de la manera següent:

Descripció	Capital viu
Mercat Unió Europea	
Sistema bancari	564.351
Mercat de capitals	604.444
Subtotal	**1.168.795**
Mercat fora de la Unió Europea	
Mercat de capitals	155.402
Subtotal	**155.402**
Total endeutament llarg termini	**1.324.197**

El moviment de l'epígraf "Emprèstits i préstecs a llarg termini" durant l'exercici 2002 ha estat el següent:

Saldo a 31 de desembre de 2001	**1.186.702**
Altes:	
• Noves operacions	242.120
Baixes:	
• Amortitzacions contractuals	(44.380)
• Operacions per a substitució de deute	(60.245)
Saldo a 31 de desembre de 2002	**1.324.197**

El perfil del deute per venciments a 31 de desembre de 2002 es detalla a continuació:

Any de venciment	Import
2003	91.788
2004	204.584
2005	223.189
2006	92.205
2007	138.561
2008	126.312
2009	127.918
2010	15.688
2011	7.438
2012	94.653
2013 i següents	201.861
Total	**1.324.197**

El compte de "Deutes amb entitats de crèdit" del passiu circulant, per un import de 3.154 milers d'euros, reflecteix el saldo disposat a 31 de desembre corresponent a préstecs i crèdits amb venciments inferiors a dotze mesos.

A 31 de desembre de 2002 existeixen pòlisses de crèdit no disposades per un import total de 231.148 milers d'euros.

El tipus mitjà d'interès durant l'exercici 2002 ha estat del 6,2%, amb la composició següent:

Endeutament a llarg termini	6,2%
Endeutament a curt termini	4,5%

La composició del deute financer consolidat a llarg termini a 31 de desembre de 2002 era del 43,9% a tipus d'interès fix i del 56,1% a tipus d'interès variable.

En tancar l'exercici, els interessos meritats i no vençuts per aquests préstecs pugen a 20.220 milers d'euros, els quals s'inclouen en l'epígraf "Ajustaments per periodificació del passiu" (vegeu la nota 17).

Nota 16 - Administracions públiques

El desglossament d'aquests comptes és el següent:

Concepte	Saldo creditor
Seguretat Social	25.843
Hisenda pública – IVA	13.739
Hisenda pública – IRPF	11.773
Hisenda pública – Impost de societats	2.007
Altres	1.736
Total	**55.098**

Les quotes incloses en l'epígraf "Impost sobre beneficis" del compte de pèrdues i guanys consolidat corresponen a les societats següents, pels imports que es detallen:

Serveis Funeraris de Barcelona, SA	6.608
Mercabarna, SA	605
Barcelona de Serveis Municipals, SA	595
Pro Nou Barris, SA	210
ProEixample, SA	173
Tractament i Selecció de Residus, SA	140
Foment de Ciutat Vella, SA	102
Barcelona Promoció d'Instal·lacions Olímpiques, SA	45
22 Arroba Bcn, SA	23
Barcelona Activa, SA	17
SM Barcelona Gestió Urbanística, SA	1
Total	**8.519**

Les entitats del Grup tenen pendent d'inspecció aquells exercicis no prescrits per a tots els impostos que els són aplicables. No s'espera que es meritin passius addicionals de consideració per a les entitats com a conseqüència d'una eventual inspecció.

Nota 17 - Ajustaments per periodificació del passiu

El compte "Ajustaments per periodificació" del passiu del balanç de situació adjunt reflecteix els passius certs per al Grup a 31 de desembre de 2002, d'acord amb el seu període d'acreditació i amb independència de la data d'exigibilitat o de pagament, i subvencions de capital atorgades al Grup pendents d'aplicar a la seva finalitat. La seva composició és la següent:

Fons atorgats a Barcelona Activa, SA per a programes per executar en l'exercici següent	5.686
Subvencions corrents	1.264
Concessions de sepultures	1.061
Quotes urbanístiques per les actuacions d'infraestructura de 22 Arroba Bcn, SA	2.077
Subvencions de capital	2.301
Cobrament avançat intervenció Habitatges de Can Tunis	4.808
Altres ingressos anticipats	3.263
Interessos acreditats no vençuts a 31 de desembre de 2002	20.220
Amortitzacions d'actius explotats per Serveis Funeraris de Barcelona, SA	565
Subvencions corrents	532
Altres despeses diferides	1.668
Total	**43.445**

A l'exercici 2002 s'han reclassificat com a provisions a llarg termini 4.808 milers d'euros de provisions de reclamacions i sentències d'acord amb la seva naturalesa donat que no se sap amb certesa el venciment i la quantificació possible d'aquests.

Les remuneracions del personal acreditades i no vençudes es presenten en l'epígraf "Altres deutes no comercials" i pugen a 29.277 milers d'euros.

Nota 18 - Altra informació

A 31 de desembre de 2002, els avals atorgats pel Grup per a la cobertura d'operacions de crèdit pugen a 19.298 milers d'euros.

Els honoraris percebuts per PricewaterhouseCoopers Auditores, SL i Gabinete Técnico de Auditoría y Consultoría, SA, corresponents a l'exercici 2002, per serveis d'auditoria i despeses incorregudes per la prestació d'aquests serveis, han pujat a 476 milers d'euros. Aquests honoraris facturats a l'Ajuntament de Barcelona inclouen els del grup econòmic municipal en virtut de l'expedient d'adjudicació del concurs d'auditoria, els quals seran repercutits, per la part que els pertoqui, a cada un dels organismes autònoms i societats que componen el grup municipal.

Nota 19 - Compte de pèrdues i guanys

19.1. Despeses de personal

Aquesta partida inclou els sous i salaris del personal del Grup, assegurances socials i altres despeses socials.

Les altres despeses socials comprenen, entre d'altres, els imports pagats per l'Ajuntament l'any 2002 en concepte de subvencions a les categories corresponents als mòduls D i E i al col·lectiu d'empleats de la neteja, guardacotxes i serenos per un import de 1.724 milers d'euros. Així mateix, aquesta partida inclou les despeses meritades durant l'exercici 2002 derivades del Pla d'Incentius a la Jubilació Voluntària

aprovat pel Ple del Consell Municipal el 27 de setembre de 2002, per un import de 2.080 milers d'euros.

19.2. Treballs, subministraments i serveis exteriors

Aquesta partida correspon a la compra de béns i serveis necessaris per al funcionament de l'activitat municipal i per a la conservació i el manteniment de les inversions. Inclou els contractes de prestació de serveis que el Grup té signats amb diferents empreses privades per a facilitar el funcionament de la ciutat, com per exemple la recollida d'escombraries i la neteja viària.

19.3. Transferències corrents i de capital (despeses)

Aquesta partida inclou les transferències corrents i de capital que efectua el Grup a càrrec del seu pressupost o per compte de tercers a empreses externes, per a finançar les seves despeses d'explotació o les seves inversions. Els principals destinataris han estat les entitats següents:

Transferències corrents	**201.895**
Mancomunitat de Municipis de Barcelona	60.550
Entitats sense afany de lucre	48.495
Consorcis	26.407
Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus	27.401
Autoritat del Transport Metropolità	24.255
Empreses	8.411
Altres	6.376
Transferències de capital	**100.841**
Barcelona Holding Olímpic, SA	53.817
Autoritat del Transport Metropolità	24.179
Consorcis	12.323
Altres	10.522
Total	**302.736**

19.4. Tributs lligats a la producció

Aquests tributs inclouen els impostos següents: impost sobre béns immobles, que grava la propietat immobiliària; impost sobre activitats econòmiques, que grava les activitats empresarials, professionals i artístiques, segons el tipus d'activitat, la superfície ocupada i la seva localització; impost sobre construccions, instal·lacions i obres, que grava el cost del projecte de construcció, pel qual es sol·licita la llicència corresponent. El seu detall és el següent:

Sobre béns immobles	303.460
Sobre activitats econòmiques	164.277
Sobre construccions, instal·lacions, obres i altres extingits	21.136
Total	**488.873**

19.5. Impostos sobre la renda i el patrimoni

Correspon a l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, que és un tribut que grava la titularitat d'aquests sigui quina sigui la seva classe i categoria.

19.6. Impostos sobre el capital

Incorpora 74.114 milers d'euros corresponents a l'impost sobre l'increment del valor dels terrenys de naturalesa urbana, que és un tribut directe que grava l'increment del valor que experimenten els terrenys i que es posa de manifest a conseqüència de la transmissió de la propietat d'aquests. La resta del saldo d'aquest epígraf correspon a contribucions especials per un import de 3.726 milers d'euros.

19.7. Rendes de la propietat i de l'empresa

Les rendes de la propietat i de l'empresa engloben, bàsicament, multes i penalitzacions per infraccions, interessos i recàrrecs per demores tributàries, ingressos per concessions i aprofitaments especials i participació en beneficis. El seu detall és el següent:

Multes	87.539
Taxes per la utilització del domini públic	55.994
Concessions i aprofitaments especials	27.739
Interessos i recàrrecs	18.602
Total	**189.874**

19.8. Vendes de serveis

Aquesta partida inclou les taxes i els preus públics facturats per la prestació de serveis i els ingressos obtinguts per les entitats en la seva activitat habitual.

19.9. Transferències corrents (ingressos)

La participació dels municipis en els impostos estatals s'efectua mitjançant una subvenció no condicionada, anomenada Participació en els Ingressos de l'Estat, que complementa els ingressos fiscals recaptats per les mateixes hisendes locals. A més, aquesta partida inclou les subvencions finalistes procedents de la Unió Europea, l'Estat, la comunitat autònoma i entitats locals d'acord amb el detall següent:

Estat	567.304
Estat (per a la Mancomunitat)	46.105
Generalitat de Catalunya	48.124
Entitats locals	29.485
Altres entitats	4.784
Total	**695.802**

19.10. Resultats extraordinaris

El desglossament dels resultats extraordinaris és el següent:

	Nota	Despeses	Ingressos
Transferències plurianuals HOLSA	3.3	–	33.078
Venda de finques diverses	4 b)	–	59.149
Aplicació provisions a llarg termini	–	–	2.181
Transferències de capital traspassades a resultats	12	–	5.198
Enderrocs i baixes d'actius	4 b)	21.245	–
Dotació provisions immobilitzat pendent de classificar	4 b)	42.659	–
Resultats de l'immobilitzat	–	13.836	6.460
Recepció de projectes d'inversió	4 b)	5.823	13.556
Cessions i recepcions gratuïtes i reparcel·lacions	4 b)	3.163	17.470
Resultats d'exercicis anteriors	–	1.138	2.724
Altres resultats extraordinaris	–	6.912	3.801
Total		**94.776**	**143.617**
Resultat extraordinari net			**48.841**

Nota 20 - Quadres de finançament dels exercicis 2002 i 2001

Aplicacions	Exercici 2002	Exercici 2001	Orígens	Exercici 2002	Exercici 2001
			Recursos generats en les operacions	422.216	406.887
Despeses financeres per noves operacions i per operacions de substitució de deute	922	10.758			
Generació de fons de comerç de primera consolidació	2.068	–			
Adquisicions d'immobilitzat:			Alienació d'immobilitzat:		
• Material i immaterial	524.521	273.110			
• Financer	–	4.127	• Financer	9.268	–
Socis externs	2.392	–	Socis externs	–	2.741
Amortització accions accionistes privats	–	1.653			
Aplicacions de subvencions de capital per lliurament d'actius	15.262	–	Subvencions de capital	66.220	32.762
Traspàs a curt termini d'ingressos a distribuir en diversos exercicis	3.303	1.794	Ingressos per distribuir en diversos exercicis	32.145	24.236
Aplicacions de provisions a llarg termini	22.229	3.167			
Amortització d'emprèstits, préstecs a llarg termini i préstecs rebuts	104.625	213.944	Préstecs i altres deutes a llarg termini	242.120	125.551
Fiances i dipòsits a llarg termini	–	2.662	Fiances i dipòsits a llarg termini	1.767	–
Aplicacions d'ingressos per distribuir per lliuraments d'actius	17.259	–	Cancel·lació de deutors a llarg termini	1.873	318
Altres creditors a llarg termini	3.615	3.597	Provisions per a riscos i despeses	4.808	–
Transferències plurianuals HOLSA	33.078	29.438			
Total aplicacions	**729.274**	**544.250**	**Total orígens**	**780.417**	**592.495**
Excés d'orígens sobre aplicacions (augment del capital circulant)	**51.143**	**48.245**			
Total	**780.417**	**592.495**	**Total**	**780.417**	**592.495**

Variació del capital circulant	2002		2001	
	Augment	Disminució	Augment	Disminució
Existències	–	685	8.701	–
Deutors	30.973	–	–	9.103
Creditors	–	146.279	10.060	–
Inversions financeres temporals	–	19.017	4.797	–
Tresoreria	189.435	–	–	3.636
Ajustaments per periodificació	–	3.284	37.426	–
Total	**220.408**	**169.265**	**60.984**	**12.739**
Augment del capital circulant	**51.143**	**–**	**48.245**	**–**

Els recursos generats en les operacions han estat els següents:

	Nota	2002	2001
Benefici de l'exercici		**346.119**	**296.867**
Resultat net de l'immobilitzat material	19.10	(52.568)	(8.072)
Dotació a les amortitzacions		66.368	64.698
Dotació a provisions immobilitzat pendent de classificar		42.659	32.196
Resultat de la variació del patrimoni rebut en cessió	19.10	–	(1.869)
Efecte de la cessió d'ús de l'Hospital de la Santa Creu	19.10	–	(1.737)
Dotació provisions per a riscos i despeses	14	22.392	24.978
Despeses per distribuir en diversos exercicis	7	6.504	2.909
Aplicació provisions a llarg termini	19.10	(2.181)	(841)
Ingressos per distribuir traspassats a pèrdues i guanys	13	(1.879)	(1.304)
Subvencions de capital traspassades a pèrdues i guanys	12, 19.10	(5.198)	(938)
Recursos generats en les operacions		**422.216**	**406.887**

7

Informació dels últims cinc anys

Ajuntament de Barcelona (1998-2002)

	1998	1999	2000	2001	2002	Creixement anual (%)
Plantilla	**7.086**	**6.943**	**6.753**	**6.683**	**6.638**	**-1,6%**
Evolució econòmica (milers d'euros)						
Ingressos corrents	1.373.210	1.417.595	1.431.725	1.534.756	1.631.204	4,5%
Despeses corrents	1.037.912	1.057.258	1.039.288	1.118.378	1.187.549	3,2%
Estalvi brut	335.299	360.337	392.437	416.378	443.655	8,6%
Inversions netes	225.866	283.251	236.847	330.756	517.074	22,4%
Superàvit (dèficit) de caixa	98.470	42.756	152.916	88.235	-112.810	-202,9%
Deute total a 31/12	**1.388.879**	**1.364.152**	**1.240.537**	**1.152.303**	**1.265.113**	**-2,6%**
Ràtios						
Estalvi brut / Ingressos corrents (%)	24,4	25,4	27,4	27,1	27,2	
Cobertura dels interessos (x)	3,6	4,2	5,1	5,6	6,7	
Cobertura de les inversions (x)	1,5	1,3	1,7	1,3	0,9	
Inversió bruta / Despesa total (%)	23,7	24,5	19,4	25,1	36,5	
Deute / Ingressos corrents (%)	101,1	96,2	86,6	75,1	77,6	
Deute / Estalvi primari (x)	3,0	2,9	2,5	2,3	2,4	
Vida mitjana del deute a llarg termini (anys)	5,1	5,2	4,7	4,8	5,6	

Ingressos i despeses corrents

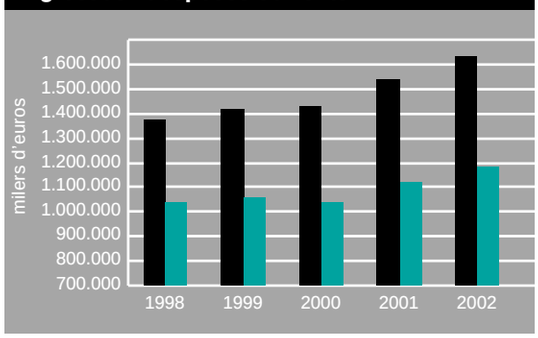

■ Ingressos corrents ■ Despeses corrents

Ingressos corrents i deute total

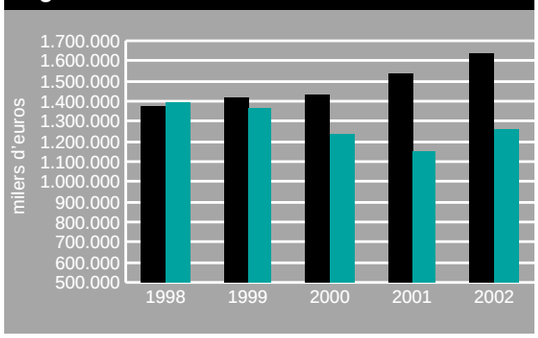

■ Ingressos corrents ■ Deute total a 31/12

Inversió directa i indirecta

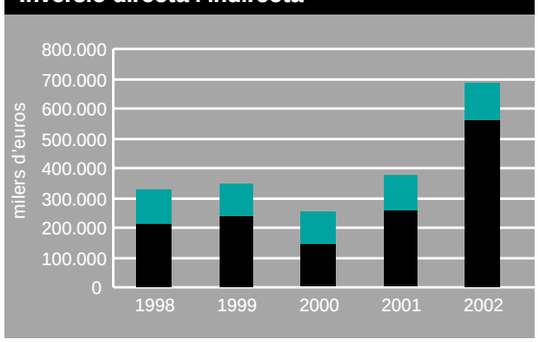

■ Inversió directa ■ Inversió indirecta

Qualificacions de risc del deute

Standard & Poor's:	AA (abril 2003)
Fitch:	AA (novembre 2001)
Moody's Investors Service:	Aa3 (febrer 1998)
Rating & Investment Information:	AA+ (juliol 1988)

Ajuntament de Barcelona (1998-2002)

	1998	1999	2000	2001	2002	Creixement anual (%)
Balanç resumit (milers d'euros)						
Immobilitzat	5.567.770	5.367.242	5.254.348	5.250.240	5.556.938	0,2%
Inversions financeres permanents	140.697	148.083	157.135	160.934	159.902	2,0%
Despeses a distribuir en diversos exercicis	2.933	2.380	1.725	9.574	4.074	-0,6%
Deutors a llarg termini	0	0	0	0	0	0,0%
Actius permanents	**5.711.400**	**5.517.706**	**5.413.208**	**5.420.748**	**5.720.914**	**0,3%**
Deutors	347.679	327.005	282.981	263.176	268.645	-5,7%
Tresoreria	28.698	21.228	32.887	32.352	209.312	52,1%
Actius circulants	**376.378**	**348.232**	**315.868**	**295.528**	**477.957**	**4,4%**
Total actiu	**6.087.778**	**5.865.938**	**5.729.076**	**5.716.276**	**6.198.871**	**0,6%**
Patrimoni	3.732.856	3.598.446	3.652.134	3.764.221	3.978.509	2,3%
Subvencions de capital rebudes	116.735	144.489	150.998	165.639	219.351	22,1%
Emprèstits i préstecs a llarg termini	1.388.879	1.364.153	1.240.537	1.152.302	1.265.113	-2,6%
Transferències plurianuals HOLSA	325.755	302.303	266.771	237.333	204.255	-10,4%
Altres passius permanents	71.977	50.106	39.282	59.914	85.480	-2,8%
Passius permanents	**5.636.201**	**5.459.498**	**5.349.723**	**5.379.409**	**5.752.708**	**0,8%**
Creditors	451.576	406.440	379.353	336.867	446.163	-2,5%
Préstecs a curt termini	0	0	0	0	0	0,0%
Passius circulants	**451.576**	**406.440**	**379.353**	**336.867**	**446.163**	**-2,5%**
Total passiu	**6.087.778**	**5.865.938**	**5.729.076**	**5.716.276**	**6.198.871**	**0,6%**

Estructura del deute per mercats

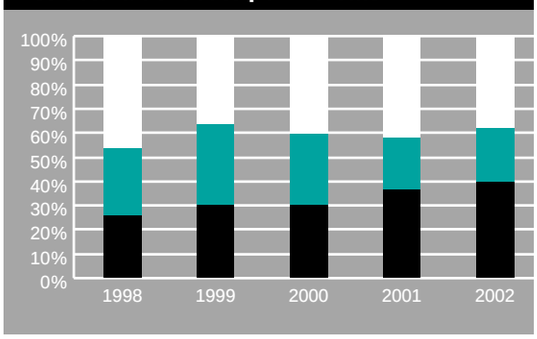

Sistema bancari · Col·locacions privades · Emissions públiques

Estructura del deute per divises

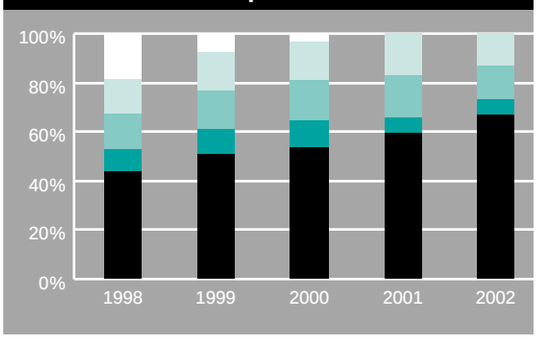

PTA · DEM · ECU/EURO · USD · JPY

Deute de les Administracions Públiques (1998-2002)

	1998	1999	2000	2001	2002	Creixement anual (%)
Deute (milions d'euros)						
Estat	285.008	299.004	308.724	307.910	310.030	2,4%
Comunitats autònomes	34.838	36.442	38.328	40.752	41.527	4,6%
Administració local	19.301	19.669	20.220	20.794	21.992	3,6%
Ajuntaments espanyols	14.649	14.845	15.207	15.819	16.782	3,8%
Ajuntament de Barcelona	1.389	1.417	1.241	1.152	1.265	-2,6%

Font: Banc d'Espanya (www.bde.es/infoest) i Ajuntament de Barcelona.

Grup Ajuntament de Barcelona (1998-2002)

	1998	1999	2000	2001	2002	Creixement anual (%)
Plantilla	**12.560**	**12.249**	**12.044**	**12.073**	**12.045**	**-1,0%**
Evolució econòmica (milers d'euros)						
Ingressos corrents	1.518.241	1.575.127	1.603.476	1.704.048	1.826.166	4,9%
Despeses corrents	1.157.718	1.182.870	1.179.961	1.251.575	1.347.156	3,5%
Estalvi brut	360.523	392.257	423.515	452.473	479.010	9,7%
Inversions netes	233.325	289.057	251.962	344.362	579.104	27,7%
Superàvit (dèficit) de caixa	102.731	43.411	158.607	89.532	-135.743	-204,7%
Deute total consolidat a 31/12	**1.490.847**	**1.444.177**	**1.284.074**	**1.192.740**	**1.327.351**	**-3,6%**
Ràtios						
Estalvi brut / Ingressos corrents (%)	23,7	24,9	26,4	26,6	26,2	
Cobertura dels interessos (x)	3,7	4,5	5,6	6,5	7,8	
Cobertura de les inversions (x)	1,5	1,4	1,7	1,3	0,8	
Inversió bruta / Despesa total (%)	24,4	24,2	19,7	25,2	36,6	
Deute / Ingressos corrents (%)	98,2	91,7	80,1	70,0	72,7	
Deute / Estalvi primari (x)	3,0	2,9	2,5	2,2	2,4	
Vida mitjana del deute a llarg termini (anys)	5,2	5,3	4,8	5,0	5,8	

Ingressos i despeses corrents

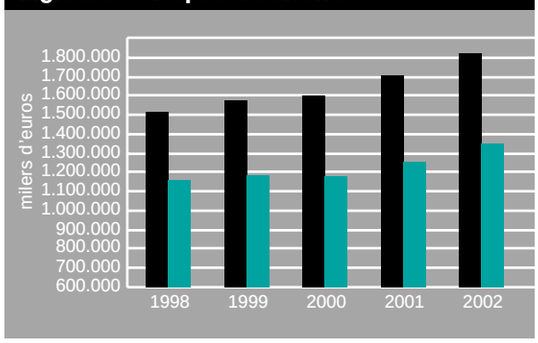

■ Ingressos corrents ■ Despeses corrents

Ingressos corrents i deute total

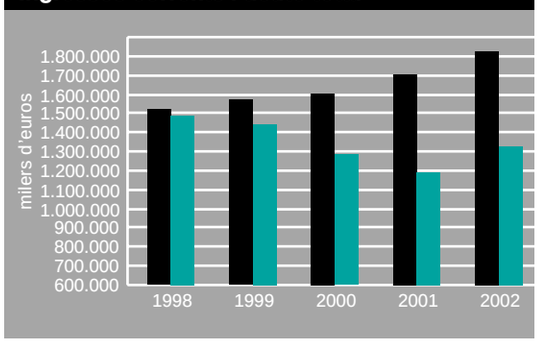

■ Ingressos corrents ■ Deute total consolidat a 31/12

Inversió bruta consolidada

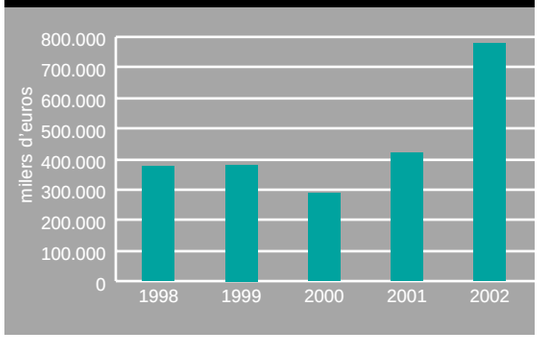

Plantilla Ajuntament, empreses i instituts municipals

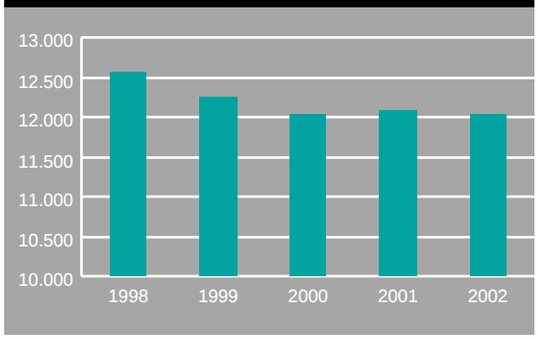

Grup Ajuntament de Barcelona (1998-2002)

	1998	1999	2000	2001	2002	Creixement anual (%)
Balanç resumit (milers d'euros)						
Immobilitzat immaterial	17.628	22.237	26.306	30.715	44.193	21,1%
Immobilitzat material i infraestructures	5.880.909	5.680.466	5.547.004	5.545.469	5.880.853	0,4%
Immobilitzat financer	60.540	69.543	78.210	82.337	73.069	5,3%
Deutors per operacions de tràfic a llarg termini	51.495	48.466	37.996	37.678	35.805	-3,9%
Despeses a distribuir en diversos exercicis	2.975	2.398	1.731	9.636	6.122	7,2%
Actius permanents	**6.013.547**	**5.823.110**	**5.691.247**	**5.705.835**	**6.040.042**	**0,5%**
Existències	40.562	30.279	28.199	36.900	36.215	-12,6%
Deutors	441.990	407.739	337.282	327.941	358.242	-3,8%
Tresoreria	78.090	69.501	97.845	99.005	269.423	33,8%
Actius circulants	**560.642**	**507.519**	**463.326**	**463.846**	**663.880**	**3,1%**
Total actiu	**6.574.189**	**6.330.629**	**6.154.573**	**6.169.681**	**6.703.922**	**0,7%**
Fons propis	3.831.031	3.703.088	3.764.415	3.874.665	4.101.585	2,6%
Socis externs	57.986	59.098	57.559	60.300	57.908	1,2%
Emprèstits i préstecs a llarg termini	1.480.539	1.430.553	1.275.095	1.186.702	1.324.197	-3,1%
Transferències plurianuals HOLSA	325.755	302.303	266.771	237.333	204.255	-10,4%
Altres passius permanents	309.353	326.927	313.650	381.325	437.730	11,3%
Passius permanents	**6.004.664**	**5.821.968**	**5.677.491**	**5.740.325**	**6.125.675**	**1,0%**
Creditors	559.218	495.036	468.102	423.318	575.093	-0,5%
Préstecs a curt termini	10.307	13.625	8.979	6.038	3.154	-40,2%
Passius circulants	**569.525**	**508.661**	**477.081**	**429.356**	**578.247**	**-1,7%**
Total passiu	**6.574.189**	**6.330.629**	**6.154.573**	**6.169.681**	**6.703.922**	**0,7%**

Composició dels passius permanents

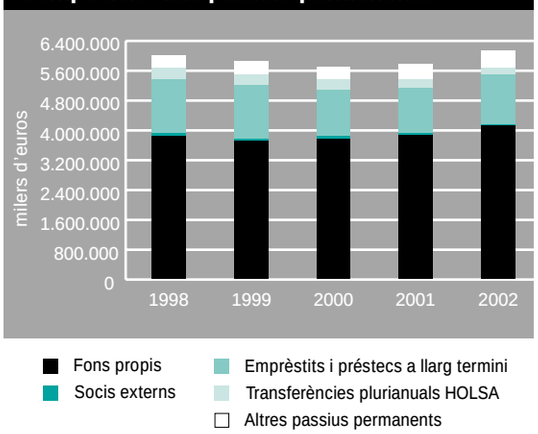

Estructura del deute consolidat per mercats

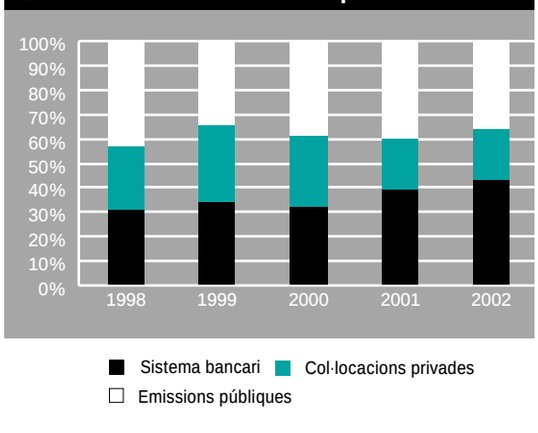

Deute consolidat de l'Ajuntament de Barcelona: Administració Pública i Ens Comercials (1998-2002)

	1998	1999	2000	2001	2002	Creixement anual (%)
(milions d'euros)						
Administració pública	1.474	1.426	1.262	1.168	1.265	-4,3%
Ens comercials	17	18	22	25	62	21,9%
Deute total	**1.491**	**1.444**	**1.284**	**1.193**	**1.327**	**-3,6%**